

ત્રિભુવન

સ્વાધ્યાયમાળા

- યોગશાસ્ત્ર
- બૃહત્સંગ્રહણી
- લઘુક્ષેત્રસમાસ

મુનિ વિનયરક્ષિતવિજયજી મ.સા.

ત્રિભુવન
ક્રમાંક: _____

સ્વાધ્યાયમાળા

(યોગશાસ્ત્ર, બૃહત્ સંગ્રહણી, લઘુક્ષેત્રસમાસ)

॥ સંકલક ॥

પ.પૂ.આ. દેવેશ શ્રીમદ્
વિજય રામચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.ના સામ્રાજ્યવર્તી
પૂ.આ.શ્રી બોધિરત્નસૂરીશ્વરજી મ.સા.ના
શિષ્યરત્ન
પૂ.મુ.શ્રી વિનયરક્ષિતવિજયજી મ.સા.

॥ પ્રકાશક ॥

શાસ્ત્રસંદેશ

અસલ

૩, મણિભદ્ર એપાર્ટમેન્ટ, આરાધના ભવન માર્ગ
સુભાષચોક, ગોપીપુરા, સુરત-૧

ત્રિભુવન
સ્વાધ્યાયમાળા-૭

પ્રથમ આવૃત્તિ
સંયમ શતાબ્દી વર્ષ વિ.સં. ૨૦૬૮-૬૯

: કિંમત :
સદ્ઉપયોગ

: પ્રમાર્જના :
પૂ.મુ.શ્રી હિતરક્ષિતવિજયજી મ.સા.
પૂ.મુ.શ્રી શ્રુતતિલકવિજયજી મ.સા.
પૂ.મુ.શ્રી વિરતેન્દ્રવિજયજી મ.સા.
પૂ.મુ.શ્રી કિરતેન્દ્રવિજયજી મ.સા.
પંડિતવર્યશ્રી રતીભાઈ ચીમનલાલ દોશી

: ટાઈપ સેટીંગ :
શ્રી સાંઈ કોમ્પ્યુટર્સ, અમદાવાદ

: પ્રાપ્તિ સ્થાન :
પૂર્વી ડાયમંડ
શ્રીજી બીલ્ડીંગ, બીજે માળે, ઓપેરા હાઉસ, મુંબઈ-૪

॥ સુકૃતના લાભાર્થી ॥

બાળદીક્ષા સંરક્ષક, દીક્ષાયુગપ્રવર્તક, દીક્ષાના દાનેશ્વરી,
અમારા કુંદુંબના ઉપકારી સુવિશાલ ગચ્છાધિપતિ
પૂ.આ.દેવ શ્રીમદ્ વિજય રામચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મ.સા.ની
સંયમ શતાબ્દી નિમિત્તે

તથા

પૂ.મુ.શ્રી પુણ્યરત્નવિજયજી મ.સા.
પૂ.સા.શ્રી જ્ઞાનદર્શિતાશ્રીજી મ.સા.
પૂ.સા.શ્રી કૃપાદર્શિતાશ્રીજી મ.સા.
પૂ.સા.શ્રી ધ્યાનદર્શિતાશ્રીજી મ.સા.
પૂ.સા.શ્રી હિતદર્શિતાશ્રીજી મ.સા.
પૂ.સા.શ્રી મધુરદર્શિતાશ્રીજી મ.સા. આદિની

સંયમ જીવનની અનુમોદનાર્થે

શાહ બાબુલાલ મંગળજીભાઈ પરિવાર

ઊંબરી - પાટણ - અમદાવાદ - સુરત - મુંબઈ

પૂર્વીડાયમંડ, શ્રીજી બીલ્ડીંગ, ઓપેરા હાઉસ, મુંબઈ-૪

આ સ્વાધ્યાયમાળાનો સંપૂર્ણ લાભ લીધેલ છે.

તેની ભૂરિ ભૂરિ અનુમોદના....!

॥ અનુક્રમણિકા ॥

૧.	શ્રી યોગશાસ્ત્ર	૧
૨.	શ્રી બૃહત્ સંગ્રહણી	૪૩
૩.	શ્રી લઘુ ક્ષેત્રસમાસ	૭૬

કલિકાલસર્વજ્ઞશ્રીહેમચન્દ્રાચાર્યરચિતમ્

॥ યોગશાસ્ત્રમ્ ॥

પ્રથમઃ પ્રકાશઃ

- નમો દુર્વારરાગાદિ-, વૈરિવારનિવારિણે ।
અર્હતે યોગિનાથાય, મહાવીરાય તાયિને ॥ ૧
- પન્નગે ચ સુરેન્દ્રે ચે કૌશિકે પાદસંસ્પૃશિ ।
નિર્વિશેષમનસ્કાય, શ્રીવીરસ્વામિને નમઃ ॥ ૨
- કૃતાપરાધેડપિ જને, કૃપામન્થરતારયોઃ ।
ઈષદ્બાબ્ધાર્દયોર્ભદ્રં, શ્રીવીરજિનનેત્રયોઃ ॥ ૩
- શ્રુતાભ્મોધેરધિગમ્ય, સમ્પ્રદાયાચ્ચ સદ્ગુરોઃ ।
સ્વસંવેદનતશ્ચાપિ, યોગશાસ્ત્રં વિરચ્યતે ॥ ૪
- યોગઃ સર્વવિપદલ્લી-વિતાને પરશુઃ શિતઃ ।
અમૂલમન્ત્રતન્ત્રં ચ, કાર્મણં નિર્વૃત્તિશ્રિયઃ ॥ ૫
- ભૂયાંસોડપિ હિ પાપ્માનઃ, પ્રલયં યાન્તિ યોગતઃ ।
ચણ્ડવાતાદ્ ઘનઘના, ઘનાઘનઘટા ઈવ ॥ ૬
- ક્ષિણોતિ યોગઃ પાપાનિ, ચિરકાલાજિર્જિતાન્યપિ ।
પ્રચિતાનિ યથૈધાંસિ, ક્ષણાદેવાશુશુક્ષણિઃ ॥ ૭
- કફવિપ્રુણ્મલામર્શ-સર્વૌષધિમહર્દયઃ ।
સમ્મિન્નસ્રોતોલબ્ધિશ્ચ, યૌગં તાણ્ડવડમ્બરમ્ ॥ ૮
- ચારણાશીવિષાવધિ-, મનઃપર્યાયસમ્પદઃ ।
યોગકલ્પદ્રુમસ્યૈતા, વિકાસિકુસુમશ્રિયઃ ॥ ૯

અહો યોગસ્ય માહાત્મ્યં, પ્રાજયં સામ્રાજ્યમુદ્ધત્ન ।	
અવાપ કેવલજ્ઞાનં, ભરતો ભરતાધિપઃ ॥	૧૦
પૂર્વમપ્રાપ્તધર્માડપિ પરમાનન્દનન્દિતા ।	
યોગપ્રભાવતઃ પ્રાપ, મરુદેવા પરં પદમ્ ॥	૧૧
બ્રહ્મસ્ત્રીબ્રૂણગોઘાત-, પાતકાન્નરકાતિથેઃ ।	
દૃઢપ્રહારિપ્રભૃતે-યોગો હસ્તાવલમ્બનમ્ ॥	૧૨
તત્કાલકૃતદુષ્કર્મ-કર્મઠસ્ય દુરાત્મનઃ ।	
ગોપ્ત્રે ચિલાતિપુત્રસ્ય, યોગાય સ્પૃહયેન્ન કઃ ? ॥	૧૩
તસ્યાજનનિરેવાસ્તુ, નૃપશોર્મોઘજન્મનઃ ।	
અવિદ્ધકર્ણો યો યોગ, ઈત્યક્ષરશલાકયા ॥	૧૪
ચતુર્વર્ગેઽબ્રણીર્મોક્ષો, યોગસ્તસ્ય ચ કારણમ્ ।	
જ્ઞાનશ્રદ્ધાનચારિત્ર-, રૂપં રત્નત્રયં ચ સઃ ॥	૧૫
યથાવસ્થિતતત્ત્વાનાં, સંક્ષેપાદ્વિસ્તરેણ વા ।	
યોઽવબોધસ્તમત્રાહુઃ, સમ્યગ્જ્ઞાનં મનીષિણઃ ॥	૧૬
રુચિર્જિનોક્તતત્ત્વેષુ સમ્યક્શ્રદ્ધાનમુચ્યતે ।	
જાયતે તન્નિર્સર્ગેણ, ગુરોરધિગમેન વા ॥	૧૭
સર્વસાવધયોગાનાં, ત્યાગશ્ચારિત્રમિષ્યતે ।	
કીર્તિતં તદહિંસાદિ-, વ્રતભેદેન પઞ્ચધા ॥	૧૮
અહિંસાસૂનૃતાસ્તેય-, બ્રહ્મચર્યાપરિગ્રહાઃ ।	
પઞ્ચભિઃ પઞ્ચભિર્યુક્તા, ભાવનાભિર્વિમુક્તયે ॥	૧૯
ન યત્ પ્રમાદયોગેન, જીવિતવ્યપરોપણમ્ ।	
ત્રસાનાં સ્થાવરાણાં ચ, તદહિંસાવ્રતં મતમ્ ॥	૨૦

- પ્રિયં પથ્યં વચસ્તથ્યં, સૂનૃતવ્રતમુચ્યતે ।
 તત્તથ્યમપિ નો તથ્ય-મપ્રિયં ચાહિતં ચ યત્ ॥ ૨૧
- અનાદાનમદત્તસ્યા-, સ્તેયવ્રતમુદીરિતમ્ ।
 બાહ્યાઃ પ્રાણા નૃણામર્થો, હરતા તં હતા હિ તે ॥ ૨૨
- દિવ્યૌદારિકકામાનાં, કૃતાનુમતિકારિતૈઃ ।
 મનોવાક્કાયતસ્ત્યાગો, બ્રહ્માષ્ટાદશધા મતમ્ ॥ ૨૩
- સર્વભાવેષુ મૂર્ચ્છાયા-, સ્ત્યાગઃ સ્યાદપરિગ્રહઃ ।
 યદસત્સ્વપિ જાયેત, મૂર્ચ્છાયા ચિત્તવિપ્લવઃ ॥ ૨૪
- ભાવનાભિર્ભાવિતાનિ, પચ્યભિઃ પચ્યભિઃ ક્રમાત્ ।
 મહાવ્રતાનિ નો કસ્ય, સાધયન્ત્યવ્યયં પદમ્ ॥ ૨૫
- મનોગુપ્ત્યેષણાદાને-, યાભિઃ સમિતિભિઃ સદા ।
 દષ્ટાન્નપાનગ્રહણે-, નાહિંસાં ભાવયેત્ સુધીઃ ॥ ૨૬
- હાસ્યલોભભયક્રોધ-, પ્રત્યાખ્યાનૈર્નિરન્તરમ્ ।
 આલોચ્ય ભાષણેનાપિ, ભાવયેત્ સૂનૃતવ્રતમ્ ॥ ૨૭
- આલોચ્યાવગ્રહયાચ્ચા-ભીક્ષ્ણાવગ્રહયાયનમ્ ।
 એતાવન્માત્રમેવૈત-, દિત્યવગ્રહધારણમ્ ॥ ૨૮
- સમાનધાર્મિકેભ્યશ્ચ, તથાવગ્રહયાયનમ્ ।
 અનુજ્ઞાપિતપાનાન્ના-, શનમસ્તેયભાવનાઃ (યુ.) ॥ ૨૯
- સ્ત્રીષણ્ઢપશુમદ્દેશમા-, સનકુડ્યાન્તરોજ્જનાત્ ।
 સરાગસ્ત્રીકથાત્યાગાત્, પ્રાગરતસ્મૃતિવર્જનાત્ ॥ ૩૦
- સ્ત્રીરમ્યાજ્ઞેક્ષણસ્વાજ્ઞ-સંસ્કારપરિવર્જનાત્ ।
 પ્રણીતાત્યશનત્યાગાદ્, બ્રહ્મચર્યં તુ ભાવયેત્ (યુ.) ॥ ૩૧

સ્પર્શો રસે ચ ગન્ધે ચ, રૂપે શબ્દે ચ હારિણિ ।	
પગ્ચસ્વિતીન્દ્રિયાર્થેષુ ગાઢં ગાર્ધ્યસ્ય વર્જનમ્ ॥	૩૨
એતેષ્વેવામનોજેષુ, સર્વથા દ્વેષવર્જનમ્ ।	
આકિગ્ચન્યવ્રતસ્યૈવં, ભાવનાઃ પગ્ચ કીર્તિતાઃ ॥ (યુ.)	૩૩
અથવા પગ્ચસમિતિ-, ગુપ્તિત્રયપવિત્રિતમ્ ।	
ચરિત્રં સમ્યક્ચારિત્ર-, મિત્યાહુર્મુનિપુજ્જવાઃ ॥	૩૪
ઈર્યાભાષૈષણાદાન-, નિક્ષેપોત્સર્ગસગ્જિકાઃ ।	
પગ્ચાહુઃ સમિતીસ્તિસો, ગુપ્તીસ્ત્રિયોગનિગ્રહાત્ ॥	૩૫
લોકાતિવાહિતે માર્ગે, યુગ્મિતે ભાસ્વદંશુભિઃ ।	
જન્તુરક્ષાર્થમાલોક્ય, ગતિરીર્યા મતા સતામ્ ॥	૩૬
અવઘત્યાગતઃ સર્વ-, જનીનં મિતભાષણમ્ ।	
પ્રિયા વાચંયમાનાં સા, ભાષાસમિતિરુચ્યતે ॥	૩૭
દ્વિયત્વારિંશતા ભિક્ષા-, દોષૈર્નિત્યમદૂષિતમ્ ।	
મુનિર્યદન્નમાદત્તે, સૈષણાસમિતિર્મતા ॥	૩૮
આસનાદીનિ સંવીક્ષ્ય, પ્રતિલિખ્ય ચ યત્નતઃ ।	
ગૃહ્ણીયાન્નિક્ષિપેદ્વા યત્, સાદાનસમિતિઃ સ્મૃતા ॥	૩૯
કફમૂત્રમલપ્રાયં, નિર્જન્તુજગતીતલે ।	
યત્નાઘદુત્સૃજેત્ સાધુઃ, સોત્સર્ગસમિતિર્ભવેત્ ॥	૪૦
વિમુક્તકલ્પનાજ્ઞલં, સમત્વે સુપ્રતિષ્ઠિતમ્ ।	
આત્મારામં મનસ્તજજ્ઞૈ-, મનોગુપ્તિરુદાહતા ॥	૪૧
સગ્જાદિપરિહારેણ, યન્મૌનસ્યાવલમ્બનમ્ ।	
વાગ્વૃત્તેઃ સંવૃતિર્વા યા, સા વાગ્ગુપ્તિરિહોચ્યતે ॥	૪૨

ઉપસર્ગ-પ્રસજ્ઞેડપિ, કાયોત્સર્ગજુષો મુનેઃ ।	
સ્થિરીભાવઃ શરીરસ્ય, કાયગુપ્તિર્નિગદ્યતે ॥	૪૩
શયનાસનનિક્ષેપા-, દાનચક્ક્રમણેષુ ચ ।	
સ્થાનેષુ ચેષ્ટાનિયમઃ, કાયગુપ્તિસ્તુ સાડપરા ॥	૪૪
એતાશ્ચારિત્રગાત્રસ્ય, જનનાત્ પરિપાલનાત્ ।	
સંશોધનાચ્ચ સાધૂનાં માતરોડષ્ટૌ પ્રકીર્તિતાઃ ॥	૪૫
સર્વાત્મના યતીન્દ્રાણા-, મેતચ્ચારિત્રમીરિતમ્ ।	
યતિધર્માનુરક્તાનાં, દેશતઃ સ્યાદગારિણામ્ ॥	૪૬
ન્યાયસમ્પન્નવિભવઃ, શિષ્ટાચારપ્રશંસકઃ ।	
કુલશીલસમૈઃ સાર્દ્ધં, કૃતોદ્ધાહોડન્યગોત્રજૈઃ ॥	૪૭
પાપભીરુઃ પ્રસિદ્ધં ચ, દેશાચારં સમાચરન્ ।	
અવર્ણવાદી ન ક્વાપિ, રાજાદિષુ વિશેષતઃ ॥	૪૮
અનતિવ્યક્તગુપ્તે ચ, સ્થાને સુપ્રાતિવેશ્મિકે ।	
અનેકનિર્ગમદ્વાર-, વિવર્જિતનિકેતનઃ ॥	૪૯
કૃતસર્જઃ સદાચારૈ-, માર્તાપિત્રોશ્ચ પૂજકઃ ।	
ત્યજન્નુપપ્લુતં સ્થાન-, મપ્રવૃત્તશ્ચ ગર્હિતે ॥	૫૦
વ્યયમાયોચિતં કુર્વન્, વેષં વિતાનુસારતઃ ।	
અષ્ટભિર્ધીગુણૈર્યુક્તઃ, શૃણ્વાનો ધર્મમન્વહમ્ ॥	૫૧
અજ્ઞર્ણો ભોજનત્યાગી, કાલે ભોક્તા ચ સાત્મ્યતઃ ।	
અન્યોન્યાપ્રતિબન્ધેન, ત્રિવર્ગમપિ સાધયન્ ॥	૫૨
યથાવદતિથૌ સાધૌ, દીને ચ પ્રતિપત્તિકૃત્ ।	
સદાનભિનિવિષ્ટશ્ચ, પક્ષપાતી ગુણેષુ ચ ॥	૫૩

અદેશકાલયોશ્વર્યા, ત્યજન્ જાનન્ બલાબલમ્ ।	
વૃત્તસ્થજ્ઞાનવૃદ્ધાનાં, પૂજકઃ પોષ્યપોષકઃ ॥	૫૪
દીર્ઘદર્શી વિશેષજ્ઞઃ, કૃતજ્ઞો લોકવલ્લભઃ ।	
સલજજઃ સદયઃ સૌમ્યઃ, પરોપકૃતિકર્મઠઃ ॥	૫૫
અન્તરજ્ઞારિષડ્વર્ગ-, પરિહારપરાયણઃ ।	
વશીકૃતેન્દ્રિયગ્રામો, ગૃહિધર્માય કલ્પતે ॥ (દ. કુ.)	૫૬

દ્વિતીયઃ પ્રકાશઃ

સમ્યક્ત્વમૂલાનિ પઞ્ચા-, શુભ્રતાનિ ગુણાસ્ત્રયઃ ।	
શિક્ષાપદાનિ ચત્વારિ, વ્રતાનિ ગૃહમેધિનામ્ ॥	૧
યા દેવે દેવતાબુદ્ધિ-, ગુરૌ ચ ગુરુતામતિઃ ।	
ધર્મે ચ ધર્મધીઃ શુદ્ધા, સમ્યક્ત્વમિદમુચ્યતે ॥	૨
અદેવે દેવબુદ્ધિર્યા, ગુરુધીરગુરૌ ચ યા ।	
અધર્મે ધર્મબુદ્ધિશ્ચ, મિથ્યાત્વં તદ્વિપર્યયાત્ ॥	૩
સર્વજ્ઞો જિતરાગાદિ-, દોષસ્ત્રૈલોક્યપૂજિતઃ ।	
યથાસ્થિતાર્થવાદી ચ, દેવોડર્હન્ પરમેશ્વરઃ ॥	૪
ધ્યાતવ્યોડયમુપાસ્યોડય-, મયં શરણમિષ્યતામ્ ।	
અસ્યૈવ પ્રતિપત્તવ્યં, શાસનં ચેતનાડસ્તિ ચેત્ ॥	૫
યે સ્ત્રીશસ્ત્રાક્ષસૂત્રાદિ-, રાગાઘડ્કકલડ્કિતાઃ ।	
નિગ્રહાનુગ્રહપરા-, સ્તે દેવાઃ સ્યુર્ન મુક્તયે ॥	૬
નાટ્યાદૃહાસસડ્ગીતા-, દ્યુપપ્લવવિસંસ્થુલાઃ ।	
લભ્યયેયુઃ પદં શાન્તં, પ્રપન્નાન્ પ્રાણિનઃ કથમ્ ॥	૭

મહાવ્રતધરા ધીરા, ભૈક્ષમાત્રોપજીવિનઃ ।	
સામાયિકસ્થા ધર્મોપ-, દેશકા ગુરવો મતાઃ ॥	૮
સર્વાભિલાષિણઃ સર્વ-, ભોજિનઃ સપરિગ્રહાઃ ।	
અબ્રહ્મચારિણો મિથ્યો-પદેશા ગુરવો ન તુ ॥	૯
પરિગ્રહારમ્ભમગ્ના-, સ્તારયેયુઃ કથં પરાન્ ।	
સ્વયં દરિદ્રો ન પર-, મીશ્વરીકર્તુમીશ્વરઃ ॥	૧૦
દુર્ગતિપ્રપતતપ્રાણિ-, ધારણાદ્ધર્મ ઉચ્યતે ।	
સંયમાદિદશવિધઃ, સર્વજોક્તો વિમુક્તયે ॥	૧૧
અપૌરુષેયં વચન-, મસમ્ભવિ ભવેદાદિ ।	
ન પ્રમાણં ભવેદ્વાયાં, દ્વાપ્તાધીના પ્રમાણતા ॥	૧૨
મિથ્યાદષ્ટિભિરામ્નાતો, હિંસાદૈઃ કલુષીકૃતઃ ।	
સ ધર્મ ઈતિ વિત્તોડપિ, ભવભ્રમણકારણમ્ ॥	૧૩
સરાગોડપિ હિ દેવશ્ચેદ્, ગુરુરબ્રહ્મચાર્યપિ ।	
કૃપાહીનોડપિ ધર્મઃ સ્યાત્, કષ્ટં નષ્ટં હહા જગત્ ॥	૧૪
શમસંવેગનિર્વેદા-નુકમ્પાસ્તિક્યલક્ષણૈઃ ।	
લક્ષણૈઃ પચ્ચત્તિઃ સમ્યક્ સમ્યક્ત્વમુપલક્ષ્યતે ॥	૧૫
સ્થૈર્યં પ્રભાવના ભક્તિઃ કૌશલં જિનશાસને ।	
તીર્થસેવા ચ પચ્ચાસ્ય, ભૂષણાનિ પ્રયક્ષતે ॥	૧૬
શક્કા કાક્ષા વિચિકિત્સા, મિથ્યાદષ્ટિપ્રશંસનમ્ ।	
તત્સંસ્તવશ્ચ પચ્ચાપિ, સમ્યક્ત્વં દૂષયન્ત્યલમ્ ॥	૧૭
વિરતિં સ્થૂલહિંસાદે-દ્વિવિધત્રિવિધાદિના ।	
અહિંસાદીનિ પચ્ચાણુ-પ્રતાનિ જગદુર્જિનાઃ ॥	૧૮

પડ્ગુકુષ્ઠિકુણિત્વાદિ, દષ્ટ્વા હિંસાફલં સુધીઃ ।	
નિરાગસ્ત્રસજન્તૂનાં, હિંસાં સડ્કલ્પતસ્ત્યજેત્ ॥	૧૯
આત્મવત્ સર્વભૂતેષુ સુખદુઃખે પ્રિયાપ્રિયે ।	
ચિન્તયન્નાત્મનોડનિષ્ટાં, હિંસામન્યસ્ય નાયરેત્ ॥	૨૦
નિરર્થિકાં ન કુર્વીત, જીવેષુ સ્થાવરેષ્વપિ ।	
હિંસામહિંસાધર્મજઃ, કાડ્ક્ષન્મોક્ષમુપાસકઃ ॥	૨૧
પ્રાણી પ્રાણિતલોભેન, યો રાજયમપિ મુચ્યતિ ।	
તદ્વધોત્થમઘં સર્વો-, વીદાનેડપિ ન શામ્યતિ ॥	૨૨
વને નિરપરાધાનાં, વાયુતોયતૃણાશિનામ્ ।	
નિઘ્નન્ મૃગાણાં માંસાર્થી, વિશિષ્યેત કથં શુનઃ ॥	૨૩
દીર્યમાણઃ કુશેનાપિ, યઃ સ્વાર્જે હન્ત દૂયતે ।	
નિર્મન્તૂન્ સ કથં જન્તૂ-, નન્તયેન્નિશિતાયુધૈઃ ॥	૨૪
નિર્માતું કૂરકર્માણઃ, ક્ષણિકામાત્મનો ધૃતિમ્ ।	
સમાપયન્તિ સકલં, જન્માન્યસ્ય શરીરિણઃ ॥	૨૫
મ્રિયસ્વેત્યુચ્ચમાનોડપિ, દેહી ભવતિ દુઃખિતઃ ।	
માર્યમાણઃ પ્રહરણૈ-, દરિણૈઃ સ કથં ભવેત્ ॥	૨૬
શ્રૂયતે પ્રાણિઘાતેન, રૌદ્રધ્યાનપરાયણૌ ।	
સુભૂમો બ્રહ્મદત્તશ્ચ, સપ્તમં નરકં ગતૌ ॥	૨૭
કુણિર્વરં વરં પડ્ગુ-રશરીરી વરં પુમાન્ ।	
અપિ સમ્પૂર્ણસર્વાંગો, ન તુ હિંસાપરાયણઃ ॥	૨૮
હિંસા વિઘ્નાય જાયેત, વિઘ્નશાન્ત્યૈ કૃતાડપિ હિ ।	
કુલાચારધિયાડપ્યેષા, કૃતા કુલવિનાશિની ॥	૨૯

અપિ વંશક્રમાયાતાં, યસ્તુ હિંસાં પરિત્યજેત્ ।	
સ શ્રેષ્ઠઃ સુલસ ઈવ, કાલસૌકરિકાત્મજઃ ॥	૩૦
દમો દેવગુરુપાસ્તિ-, દર્શનમધ્યયનં તપઃ ।	
સર્વમખેતદફલં, હિંસાં યેન્ન પરિત્યજેત્ ॥	૩૧
વિશ્વસ્તો મુગ્ધધીર્લોકઃ, પાત્યતે નરકાવનૌ ।	
અહો નૃશંસૈર્લોભાન્ધૈ-, હિંસાશાસ્ત્રોપદેશકૈઃ ॥	૩૨
“યજ્ઞાર્થં પશવઃ સૃષ્ટાઃ, સ્વયમેવ સ્વયમ્ભુવા ।	
યજ્ઞોડસ્ય ભૂત્યૈ સર્વસ્ય, તસ્માદ્યજ્ઞે વધોડવધઃ ॥	૩૩
ઔષધ્યઃ પશવો વૃક્ષા-, સ્તિર્યગ્યઃ પક્ષિણસ્તથા ।	
યજ્ઞાર્થં નિધનં પ્રાપ્તાઃ, પ્રાપ્નુવન્ત્યુચ્ચિન્તિં પુનઃ ॥	૩૪
મધુપર્કે ચ યજ્ઞે ચ, પિતૃદૈવતકર્મણિ ।	
અત્રૈવ પશવો હિંસ્યા-, નાન્યત્રેત્યબ્રવીન્મનુઃ ॥	૩૫
એષ્વર્યેષુ પશૂન્ હિંસન્, વેદતત્ત્વાર્થવિદ્ દ્વિજઃ ।	
આત્માનં ચ પશૂંશ્ચૈવ, ગમયત્યુત્તમાં ગતિમ્” ॥	૩૬
યે ચક્રુઃ કૂરકર્માણઃ શાસ્ત્રં હિંસોપદેશકમ્ ।	
કવ તે યાસ્યન્તિ નરકે, નાસ્તિકેભ્યોપિ નાસ્તિકાઃ ॥	૩૭
વરં વરાકશ્ચાર્વાકો, યોડસૌ પ્રકટનાસ્તિકઃ ।	
વેદોક્તિતાપસચ્છદ્મ-, ચ્છન્નં રક્ષો ન જૈમિનિઃ ॥	૩૮
દેવોપહારવ્યાજેન, યજ્ઞવ્યાજેન યેડથવા ।	
ધ્નન્તિ જન્તૂન્ ગતધૃણા, ધોરાં તે યાન્તિ દુર્ગતિમ્ ॥	૩૯
શમશીલદયામૂલં, હિત્વા ધર્મં જગદ્ધિતમ્ ।	
અહો હિંસાડપિ ધર્માય, જગદે મન્દબુદ્ધિભિઃ ॥	૪૦

હવિર્યચ્ચિરરાત્રાય, યચ્ચાનન્ત્યાય કલ્પતે ।	
પિતૃભ્યો વિધિવદ્ધત્તં, તત્ત્રવક્ષ્યામ્યશેષતઃ ॥	૪૧
તિલૈર્પ્રીહિયવૈર્મૈષૈ-રદ્ભિર્મૂલફલેન ચ ।	
દત્તેન માસં પ્રીયન્તે, વિધિવત્પિતરો નૃણામ્ ॥	૪૨
દ્વૌ માસૌ મત્સ્યમાંસેન, ત્રીન્ માસાન્ હારિણેન તુ ।	
ઔરભ્રેણાથ ચતુરઃ, શાકુનેનેહ પગ્ચ તુ ॥	૪૩
ષણ્માસાંશ્છાગમાંસેન, પાર્ષતેનેહ સપ્ત વૈ ।	
અષ્ટાવેણસ્ય માંસેન, રૌરવેણ નવૈવ તુ ॥	૪૪
દશ માસાંસ્તુ તૃપ્યન્તિ, વરાહમહિષામિષૈઃ ।	
શશકૂર્મયોર્માંસેન, માસાનેકાદશૈવ તુ ॥	૪૫
સંવત્સરં તુ ગવ્યેન, પયસા પાયસેન તુ ।	
વાધ્રીણસસ્ય માંસેન તૃપ્તિર્દ્વાદશવાર્ષિકી ॥	૪૬
ઇતિ સ્મૃત્યનુસારેણ પિતૃણાં તર્પણાય યા ।	
મૂઢૈર્વિધીયતે હિંસા, સાડપિ દુર્ગતિહેતવે ॥	૪૭
યો ભૂતેષ્વભયં દઘાદ્, ભૂતેભ્યસ્તસ્ય નો ભયમ્ ।	
યાદૃગ્વિતીર્યતે દાનં, તાદૃગાસાઘતે ફલમ્ ॥	૪૮
કોદણ્ડદણ્ડયકાસિ-, શૂલશક્તિધરાઃ સુરાઃ ।	
હિંસકા અપિ હા કષ્ટં, પૂજયન્તે દેવતાધિયા ॥	૪૯
માતેવ સર્વભૂતાના-, મહિંસા હિતકારિણી ।	
અહિંસૈવ હિ સંસાર-, મરાવમૃતસારણિઃ ॥	૫૦
અહિંસા દુઃખદાવાગ્નિ-, પ્રાવૃષેણ્યધનાવલી ।	
ભવબ્રમિરુગાર્તાના-, મહિંસા પરમૌષધી ॥	૫૧

દીર્ઘમાયુઃ પરં રૂપ-, મારોગ્યં શ્લાઘનીયતા ।	
અહિંસાયાઃ ફલં સર્વં, કિમન્યત્કામદૈવ સા ॥	૫૨
મન્મનત્વં કાહલત્વં, મૂકત્વં મુખરોગિતામ્ ।	
વીક્ષ્યાસત્યફલં કન્યા-લીકાઘસત્યમુત્સૃજેત્ ॥	૫૩
કન્યાગોભૂમ્યલીકાનિ, ન્યાસાપહરણં તથા ।	
કૂટસાક્ષ્યં ચ પચ્ચેતિ, સ્થૂલાસત્યાન્યકીર્તયન્ ॥	૫૪
સર્વલોકવિરુદ્ધં યદ્, યદ્વિશ્વસિતઘાતકમ્ ।	
યદ્વિપક્ષશ્ચ પુણ્યસ્ય, ન વદેત્તદસૂનૃતમ્ ॥	૫૫
અસત્યતો લઘીયસ્ત્વ-, મસત્યાદ્વયનીયતા ।	
અધોગતિરસત્યાચ્ચ, તદસત્યં પરિત્યજેત્ ॥	૫૬
અસત્યવચનં પ્રાજ્ઞઃ, પ્રમાદેનાપિ નો વદેત્ ।	
શ્રેયાંસિ યેન ભજયન્તે, વાત્યયેવ મહાદુઃખાઃ ॥	૫૭
અસત્યવચનાદ્વૈર-, વિષાદાપ્રત્યયાદયઃ ।	
પ્રાદુઃખન્તિ ન કે દોષાઃ, કુપથ્યાદ્ વ્યાધયો યથા ॥	૫૮
નિગોદેષ્વથ તિર્યક્ષુ, તથા નરકવાસિષુ ।	
ઉત્પદ્યન્તે મૃષાવાદ-પ્રસાદેન શરીરિણઃ ॥	૫૯
બ્રૂયાદ્ ભિયોપરોધાદ્વા, નાસત્યં કાલિકાર્યવત્ ।	
યસ્તુ બ્રૂતે સ નરકં, પ્રયાતિ વસુરાજવત્ ॥	૬૦
ન સત્યમપિ ભાષેત, પરપીડાકરં વચઃ ।	
લોકેઽપિ શ્રૂયતે યસ્માત્ કૌશિકો નરકં ગતઃ ॥	૬૧
અલ્પાદપિ મૃષાવાદાદ્, રૌરવાદિષુ સમ્ભવઃ ।	
અન્યથા વદતાં જૈર્નીં, વાયં ત્વહહ કા ગતિઃ ॥	૬૨

જ્ઞાનચારિત્રયોર્મૂલં, સત્યમેવ વદન્તિ યે ।	
ધાત્રી પવિત્રીક્રિયતે, તેષાં ચરણરેણુભિઃ ॥	૬૩
અલીકં યે ન ભાષન્તે સત્યવ્રતમહાધનાઃ ।	
નાપરાદ્ધુમલં તેભ્યો, ભૂતપ્રેતોરગાદયઃ ॥	૬૪
દૌર્ભાગ્યં પ્રેષ્યતાં દાસ્ય-મજ્જ્યઘેદં દરિદ્રતામ્ ।	
અદત્તાત્તફલં જ્ઞાત્વા, સ્થૂલસ્તેયં વિવર્જયેત્ ॥	૬૫
પતિતં વિસ્મૃતં નષ્ટં, સ્થિતં સ્થાપિતમાહિતમ્ ।	
અદત્તં નાદદીત સ્વં, પરકીયં ક્વચિત્સુધીઃ ॥	૬૬
અયં લોકઃ પરલોકો, ધર્મો ધૈર્યં ધૃતિર્મતિઃ ।	
મુષ્ણતા પરકીયં સ્વં, મુષિતં સર્વમપ્યદઃ ॥	૬૭
એકસ્યૈકં ક્ષણં દુઃખં માર્યમાણસ્ય જાયતે ।	
સપુત્રપૌત્રસ્ય પુન-ર્યાવજ્જીવં હતે ધને ॥	૬૮
યૌર્યપાપદ્રુમસ્યેહ, વધબન્ધાદિકં ફલમ્ ।	
જાયતે પરલોકે તુ, ફલં નરકવેદના ॥	૬૯
દિવસે વા રજન્યાં વા, સ્વપ્ને વા જાગરેડપિ વા ।	
સશલ્ય ઈવ યૌર્યેણ, નૈતિ સ્વાસ્થ્યં નરઃ ક્વચિત્ ॥	૭૦
મિત્રપુત્રકલત્રાણિ, બ્રાતરઃ પિતરોડપિ હિ ।	
સંસૃજન્તિ ક્ષણમપિ, ન ભ્લેચ્છૈરિવ તસ્કરૈઃ ॥	૭૧
સમ્બન્ધપિ નિગૃહ્યેત, યૌર્યાન્મણિડકવન્નૃપૈઃ ।	
યૌરોડપિ ત્યક્તયૌર્યઃ સ્યાત્, સ્વર્ગભાગ્રૌહિણેયવત્ ॥	૭૨
દૂરે પરસ્ય સર્વસ્વ-, મપહર્તુમુપક્રમઃ ।	
ઉપાદદીત નાદત્તં, તૃણમાત્રમપિ ક્વચિત્ ॥	૭૩

પરાર્થગ્રહણે યેષાં, નિયમઃ શુદ્ધયેતસામ્ ।	
અભ્યાયાન્તિ શ્રિયસ્તેષાં, સ્વયમેવ સ્વયંવરાઃ ॥	૭૪
અનર્થા દૂરતો યાન્તિ, સાધુવાદઃ પ્રવર્તતે ।	
સ્વર્ગસૌખ્યાનિ ઢૌકન્તે, સ્ફુટમસ્તેયચારિણામ્ ॥	૭૫
ષણ્ઢત્વમિન્દ્રિયચ્છેદં, વીક્ષ્યાબ્રહ્મફલં સુધીઃ ।	
ભવેત્ સ્વદારસન્તુષ્ટો-, ડન્યદારાન્ વા વિવર્જયેત્ ॥	૭૬
રમ્યમાપાતમાત્રે યત્, પરિણામેડતિદારુણમ્ ।	
કિમ્પાકફલસડ્કાશં, તત્કઃ સેવેત મૈથુનમ્ ॥	૭૭
કમ્પઃ સ્વેદઃ શ્રમો મૂર્ચ્છા, બ્રમિગ્લાનિર્બલક્ષયઃ ।	
રાજયક્ષ્માદિરોગાશ્ચ, ભવેયુર્મૈથુનોત્થિતાઃ ॥	૭૮
યોનિયન્ત્રસમુત્પન્નાઃ, સુસૂક્ષ્મા જન્તુરાશયઃ ।	
પીડ્યમાના વિપદ્યન્તે, યત્ર તન્મૈથુનં ત્યજેત્ ॥	૭૯
“રક્તજાઃ કૃમયઃ સૂક્ષ્મા, મૃદુમધ્યાધિશક્તયઃ ।	
જન્મવર્ત્મસુ કણ્ડૂતિં, જનયન્તિ તથાવિધામ્ ॥	૮૦
સ્ત્રીસમ્ભોગેન યઃ કામ-, જવરં પ્રતિચિકીર્ષતિ ।	
સ હુતાશં ઘૃતાહુત્યા, વિધ્યાપયિતુમિચ્છતિ ॥	૮૧
વરં જવલદયઃસ્તમ્ભ-, પરિરમ્ભો વિધીયતે ।	
ન પુનર્નરકદ્વાર-, રામાજઘનસેવનમ્ ॥	૮૨
સતામપિ હિ વામબ્રૂ-ર્દદાના હૃદયે પદમ્ ।	
અભિરામં ગુણગ્રામં, નિર્વાસયતિ નિશ્ચિતમ્ ॥	૮૩
વગ્ચક્ત્વં નૃશંસત્વં, ચગ્ચલત્વં કુશીલતા ।	
ઈતિ નૈસર્ગિકા દોષા, યાસાં તાસુ રમેત કઃ ॥	૮૪

પ્રાપ્તું પારમપારસ્ય, પારાવારસ્ય પાર્યતે ।	
સ્ત્રીણાં પ્રકૃતિવકાણાં, દુશ્ચરિત્રસ્ય નો પુનઃ ॥	૮૫
નિતમ્બિન્યઃ પતિં પુત્રં, પિતરં બ્રાતરં ક્ષણાત્ ।	
આરોપયન્ત્યકાર્યેડપિ, દુર્વૃત્તાઃ પ્રાણસંશયે ॥	૮૬
ભવસ્ય બીજં નરક-, દ્વારમાર્ગસ્ય દીપિકા ।	
શુચાં કન્દઃ કલેર્મૂલં, દુઃખાનાં ખનિરજ્જના ॥	૮૭
મનસ્યન્યદ્વયસ્યન્યત્, ક્રિયાયામન્યદેવ હિ ।	
યાસાં સાધારણસ્ત્રીણાં, તાઃ કથં સુખહેતવઃ ॥	૮૮
માંસમિશ્રં સુરામિશ્ર-, મનેકવિટયુમ્બિતમ્ ।	
કો વેશ્યાવદનં યુમ્બે-, દુચ્છિષ્ટમિવ ભોજનમ્ ॥	૮૯
અપિ પ્રદત્તસર્વસ્વાત્, કામુકાત્ ક્ષીણસમ્પદઃ ।	
વાસોડધ્યાચ્છેતુમિચ્છન્તિ, ગચ્છતઃ પણ્યયોષિતઃ ॥	૯૦
ન દેવાન્ન ગુરૂન્નાપિ, સુહૃદો ન ચ બાન્ધવાન્ ।	
અસત્સજ્જરતિર્નિત્યં, વેશ્યાવશ્યો હિ મન્યતે ॥	૯૧
કુષ્ઠિનોડપિ સ્મરસમાન્, પશ્યન્તીં ધનકાઙ્ક્ષયા ।	
તન્વન્તીં કૃત્રિમં સ્નેહં, નિઃસ્નેહાં ગણિકાં ત્યજેત્ ॥	૯૨
નાસક્ત્યા સેવનીયા હિ, સ્વદારા અપ્યુપાસકૈઃ ।	
આકરઃ સર્વપાપાનાં, કિં પુનઃ પરયોષિતઃ ॥	૯૩
સ્વપતિં યા પરિત્યજ્ય, નિસ્ત્રપોપપતિં ભજેત્ ।	
તસ્યાં ક્ષણિકચિત્તાયાં, વિશ્રમ્ભઃ કોડન્યયોષિતિ ॥	૯૪
ભીરોરાકુલચિત્તસ્ય, દુઃસ્થિતસ્ય પરસ્ત્રિયામ્ ।	
રતિર્ન યુજ્યતે કર્તુ-, મુપશૂનં પશોરિવ ॥	૯૫

પ્રાણસન્દેહજનનં, પરમં વૈરકારણમ્ ।	
લોકદ્વયવિરુદ્ધં ચ, પરસ્ત્રીગમનં ત્યજેત્ ॥	૯૬
સર્વસ્વહરણં બન્ધં, શરીરાવયવચ્છિદામ્ ।	
મૃતશ્ચ નરકં ધોરં, લભતે પારદારિકઃ ॥	૯૭
સ્વદારરક્ષણે યત્નં, વિદધાનો નિરન્તરમ્ ।	
જાનન્નાપિ જનો દુઃખં, પરદારાન્ કથં વ્રજેત્ ॥	૯૮
વિક્રમાકાન્તવિશ્વોડપિ, પરસ્ત્રીષુ રિરંસયા ।	
કૃત્વા કુલક્ષયં પ્રાપ, નરકં દશકન્ધરઃ ॥	૯૯
લાવણ્યપુણ્યાવયવાં, પદં સૌન્દર્યસમ્પદઃ ।	
કલાકલાપકુશલા-, મપિ જહ્યાત્પરસ્ત્રિયમ્ ॥	૧૦૦
અકલકુકમનોવૃત્તેઃ, પરસ્ત્રીસન્નિધાવપિ ।	
સુદર્શનસ્ય કિં બ્રૂમઃ, સુદર્શનસમુન્નતેઃ ? ॥	૧૦૧
ઐશ્વર્યરાજરાજોડપિ, રૂપમીનધ્વજોડપિ ચ ।	
સીતયા રાવણ ઈવ, ત્યાજ્યો નાર્યા નરઃ પરઃ ॥	૧૦૨
નપુંસકત્વં તિર્યક્ત્વં, દૌર્ભાગ્યં ચ ભવે ભવે ।	
ભવેન્નરાણાં સ્ત્રીણાં ચા-, ન્યકાન્તાસક્તયેતસામ્ ॥૧૦૩	
પ્રાણભૂતં ચરિત્રસ્ય, પરબ્રહ્મૈકકારણમ્ ।	
સમાચરન્ બ્રહ્મચર્યં, પૂજિતૈરપિ પૂજ્યતે ॥	૧૦૪
ચિરાયુષઃ સુસંસ્થાના, દૃઢસંહનના નરાઃ ।	
તેજસ્વિનો મહાવીર્યા, ભવેયુર્બ્રહ્મચર્યતઃ ॥	૧૦૫
અસન્તોષમવિશ્વાસ-, મારમ્ભં દુઃખકારણમ્ ।	
મત્વા મૂર્ચ્છાફલં કુર્યાત્, પરિગ્રહનિયન્ત્રણમ્ ॥	૧૦૬

પરિગ્રહમહત્વાદિ, મજજત્યેવ ભવામ્બુધૌ ।	
મહાપોત ઈવ પ્રાણી, ત્યજેત્તસ્માત્ પરિગ્રહમ્ ॥	૧૦૭
ત્રસરેણુસમોડપ્યત્ર, ન ગુણઃ કોડપિ વિદ્યતે ।	
દોષાસ્તુ પર્વતસ્થૂલાઃ, પ્રાદુષ્યન્તિ પરિગ્રહે ॥	૧૦૮
સજ્ઞાદ્ ભવન્ત્યસન્તોડપિ, રાગદ્વેષાદયો દ્વિષઃ ।	
મુનેરપિ ચલેચ્ચેતો, યત્તેનાન્દોલિતાત્મનઃ ॥	૧૦૯
સંસારમૂલમારમ્મા-, સ્તેષાં હેતુઃ પરિગ્રહઃ ।	
તસ્માદુપાસકઃ કુર્યા-, દલ્પમલ્પં પરિગ્રહમ્ ॥	૧૧૦
મુષ્ણન્તિ વિષયસ્તેના, દહતિ સ્મરપાવકઃ ।	
રુન્ધન્તિ વનિતાવ્યાધાઃ, સ્ફૂગૈરફૂગીકૃતં નરમ્ ॥	૧૧૧
તૃપ્તો ન પુત્રૈઃ સગરઃ, કુચિકર્ણો ન ગોધનૈઃ ।	
ન ધાન્યૈસ્તિલકશ્રેષ્ઠી, ન નન્દઃ કનકોત્કરૈઃ ॥	૧૧૨
તપઃશ્રુતપરીવારાં, શમસામ્રાજયસમ્પદમ્ ।	
પરિગ્રહગ્રહગ્રસ્તા-, સ્ત્યજેયુર્યોગિનોડપિ હિ ॥	૧૧૩
અસન્તોષવતઃ સૌખ્યં, ન શકસ્ય ન ચક્રિણઃ ।	
જન્તોઃ સન્તોષભાજો ય-, દભયસ્યેવ જાયતે ॥	૧૧૪
સન્નિધૌ નિધયસ્તસ્ય, કામગવ્યનુગામિની ।	
અમરાઃ કિફકરાયન્તે, સન્તોષો યસ્ય ભૂષણમ્ ॥	૧૧૫

તૃતીયઃ પ્રકાશઃ

દશસ્વપિ કૃતા દિક્ષુ, યત્ર સીમા ન લઙ્ઘ્યતે ।	
ખ્યાતં દિગ્વિરતિરિતિ, પ્રથમં તદ્ ગુણવ્રતમ્ ॥	૧

ચરાચરાણાં જીવાનાં, વિમર્દનનિવર્તનાત્ ।	
તપ્તાયોગોલકલ્પસ્ય, સદ્વ્રતં ગૃહિણોડખ્યદઃ ॥	૨
જગદાક્રમમાણસ્ય, પ્રસરલ્લોભવારિધેઃ ।	
સ્મલનં વિદધે તેન, યેન દિગ્વિરતિઃ કૃતા ॥	૩
ભોગોપભોગયોઃ સફ્ખ્યા, શક્ત્યા યત્ર વિધીયતે ।	
ભોગોપભોગમાનં તદ્, દ્વૈતીયીકં ગુણવ્રતમ્ ॥	૪
સકૃદેવ ભુજયતે યઃ, સ ભોગોડન્નસ્રગાદિકઃ ।	
પુનઃ પુનઃ પુનર્ભોગ્ય, ઉપભોગોડજ્ઞનાદિકઃ ॥	૫
મદ્યં માંસં નવનીતં, મધુદુમ્બરપગ્ચકમ્ ।	
અનન્તકાયમજ્ઞાત-, ફલં રાત્રૌ ચ ભોજનમ્ ॥	૬
આમગોરસસમ્પૃક્તં, દ્વિદલં પુષ્પિતૌદનમ્ ।	
દધ્યહર્દિતયાતીતં, કુચિતાન્નં ચ વર્જયેત્ ॥	૭
મદિરાપાનમાત્રેણ, બુદ્ધિર્નશ્યતિ દૂરતઃ ।	
વૈદગ્ધીબન્ધુરસ્યાપિ, દૌર્ભાગ્યેણેવ કામિની ॥	૮
પાપાઃ કાદમ્બરીપાન-વિવશીકૃતયેતસઃ ।	
જનનીં હા પ્રિયીયન્તિ, જનનીયન્તિ ચ પ્રિયામ્ ॥	૯
ન જાનાતિ પરં સ્વં વા, મદ્યાચ્ચલિતયેતનઃ ।	
સ્વામીયતિ વરાકઃ સ્વં, સ્વામિનં કિંકરીયતિ ॥	૧૦
મદ્યપસ્ય શબસ્યેવ, લુઠિતસ્ય ચતુષ્પથે ।	
મૂત્રયન્તિ મુખે શ્વાનો, વ્યાત્તે વિવરશફ્કયા ॥	૧૧
મદ્યપાનરસે મગ્નો, નગ્નઃ સ્વપિતિ ચત્વરે ।	
ગૂઢં ચ સ્વમભિપ્રાયં, પ્રકાશયતિ લીલયા ॥	૧૨

વારુણીપાનતો યાન્તિ, કાન્તિકીર્તિમતિશ્રિયઃ । વિચિત્રાશ્ચિત્રરચના, વિલુઠ્ઠજજલાદિવ ॥	૧૩
ભૂતાત્તવન્નરીનર્તિ, રારટીતિ સશોકવત્ । દાહજવરાર્તવદ્ ભૂમૌ, સુરાપો લોલુઠીતિ ચ ॥	૧૪
વિદધત્યઙ્ગશૈથિલ્યં, ગ્લપયન્તીન્દ્રિયાણિ ચ । મૂર્ચ્છામતુચ્છાં યચ્છન્તી, હાલા હાલાહલોપમા ॥	૧૫
વિવેકઃ સંયમો જ્ઞાનં, સત્યં શૌચં દયા ક્ષમા । મઘાત્પ્રલીયતે સર્વં, તૃણ્યા વહ્નિક્ષણાદિવ ॥	૧૬
દોષાણાં કારણં મઘં, મઘં કારણમાપદામ્ । રોગાતુર ઇવાપથ્યં, તસ્માન્મઘં વિવર્જયેત્ ॥	૧૭
ચિખાદિષતિ યો માંસં, પ્રાણિ-પ્રાણાપહારતઃ । ઉન્મૂલયત્યસૌ મૂલં, દયાડડખ્યં ધર્મશાખિનઃ ॥	૧૮
અશનીયન્ સદા માંસં, દયાં યો હિ ચિકીર્ષતિ । જવલતિ જવલને વલ્લીં, સ રોપયિતુમિચ્છતિ ॥	૧૯
હન્તા પલસ્ય વિકેતા, સંસ્કર્તા ભક્ષકસ્તથા । કેતાડનુમન્તા દાતા ચ, ઘાતકા એવ યન્મનુઃ ॥	૨૦
“અનુમન્તા વિશસિતા, નિહન્તા ક્યવિકૃધી । સંસ્કર્તા ચોપહર્તા ચ, ખાદકશ્ચેતિ ઘાતકાઃ” ॥	૨૧
“નાકૃત્વા પ્રાણિનાં હિંસાં, માંસમુત્પદ્યતે ક્વચિત્ । ન ચ પ્રાણિવધઃ સ્વર્ગ્ય-સ્તસ્માન્માંસં વિવર્જયેત્ ॥	૨૨
યે ભક્ષયન્ત્યન્યપલં, સ્વકીયપલપુષ્ટયે । ત એવ ઘાતકા યન્ન, વધકો ભક્ષકં વિના ॥	૨૩

મિષ્ટાન્નાન્યપિ વિષ્ઠાસા-દમૃતાન્યપિ મૂત્રસાત્ ।	
સ્યુર્યસ્મિન્નઙ્ગકસ્યાસ્ય, કૃતે કઃ પાપમાયરેત્ ॥	૨૪
માંસાશને ન દોષોડસ્તી-ત્યુચ્યતે યૈર્દુરાત્મભિઃ ।	
વ્યાધગૃધ્રવૃકવ્યાધ્ર-શૃગાલાસ્તૈર્ગુરુકૃતાઃ ॥	૨૫
“માં સ ભક્ષયિતાડમુત્ર, યસ્ય માંસમિહાદ્મ્યહમ્” ।	
એતન્માંસસ્ય માંસત્વે, નિરુક્તં મનુરબ્રવીત્ ॥	૨૬
માંસાસ્વાદનલુબ્ધસ્ય, દેહિનં દેહિનં પ્રતિ ।	
હન્તું પ્રવર્તતે બુદ્ધિઃ, શાકિન્યા ઈવ દુર્ધિયઃ ॥	૨૭
યે ભક્ષયન્તિ પિશિતં, દિવ્યભોજયેષુ સત્સ્વપિ ।	
સુધારસં પરિત્યજ્ય, ભુજ્યતે તે હલાહલમ્ ॥	૨૮
ન ધર્મો નિર્દયસ્યાસ્તિ, પલાદસ્ય કુતો દયા ।	
પલલુબ્ધો ન તદ્વેત્તિ, વિદ્યાદ્વોપદિશેન્ન હિ ॥	૨૯
કેચિન્માંસં મહામોહા-દશ્નન્તિ ન પરં સ્વયમ્ ।	
દેવપિત્રતિથિભ્યોડપિ, કલ્પયન્તિ યદ્દૂચિરે ॥	૩૦
“કીત્વા સ્વયં વાડપ્યુત્પાદ્ય, પરોપહૃતમેવ વા ।	
દેવાન્ પિતૃન્ સમભ્યર્ચ્ય, ખાદન્ માંસં ન દુષ્યતિ” ॥	૩૧
મન્ત્રસંસ્કૃતમપ્યઘાદ્, યવાલ્પમપિ નો પલમ્ ।	
ભવેજ્જીવિતનાશાય, હાલાહલલવોડપિ હિ ॥	૩૨
સઘઃ સમ્મૂર્છિતાનન્ત-જન્તુસન્તાનદૂષિતમ્ ।	
નરકાધ્વનિ પાથેયં, કોડશ્નીયાત્ પિશિતં સુધીઃ ॥	૩૩
અન્તર્મુહૂર્તાત્ પરતઃ, સુસૂક્ષ્મા જન્તુરાશયઃ ।	
યત્ર મૂચ્છન્તિ તન્નાદં, નવનીતં વિવેકિભિઃ ॥	૩૪

એકસ્યાડપિ હિ જીવસ્ય હિંસને કિમધં ભવેત્ । જન્તુજાતમયં તત્કો, નવનીતં નિષેવતે ? ॥	૩૫
અનેકજન્તુસંઘાત-નિઘાતનસમુદ્ભવમ્ । જીગુપ્સનીયં લાલાવત્, કઃ સ્વાદયતિ માક્ષિકમ્ ॥	૩૬
ભક્ષયન્માક્ષિકં ક્ષુદ્ર-, જન્તુલક્ષક્ષયોદ્ભવમ્ । સ્તોકજન્તુનિહન્તૃભ્યઃ, શૌનિકેભ્યોડતિરિચ્યતે ॥	૩૭
એકેકકુસુમકોડાદ્, રસમાપીય મક્ષિકાઃ । યદ્વમન્તિ મધૂચ્છિષ્ટં, તદશ્નન્તિ ન ધાર્મિકાઃ ॥	૩૮
અપ્યૌષધકૃતે જગ્ધં, મધુ શ્વભ્રનિબન્ધનમ્ । ભક્ષિતઃ પ્રાણનાશાય, કાલકૂટકણોડપિ હિ ॥	૩૯
મધુનોડપિ હિ માધુર્ય-, મબોધૈરહહોચ્યતે । આસાદ્યન્તે યદાસ્વાદા-, ચ્ચિરં નરકવેદનાઃ ॥	૪૦
મક્ષિકામુખનિષ્ફૂતં, જન્તુઘાતોદ્ભવં મધુ । અહો પવિત્રં સન્વાના, દેવસ્નાને પ્રયુજ્જતે ॥	૪૧
ઉદુમ્બરવટપ્લક્ષ-કાકોદુમ્બરશાખિનામ્ । પિપ્પલસ્ય ચ નાશ્નીયાત્, ફલં કૃમિકુલાકુલમ્ ॥	૪૨
અપ્રાપ્તુવન્નન્યભક્ષ્ય-મપિ ક્ષામો બુભુક્ષયા । ન ભક્ષયતિ પુણ્યાત્મા, પચ્ચોદુમ્બરજં ફલમ્ ॥	૪૩
આર્દ્રઃ કન્દઃ સમગ્રોડપિ, સર્વઃ કિશલયોડપિ ચ । સ્નુહી લવણવૃક્ષત્વક્, કુમારી ગિરિકર્ણિકા ॥	૪૪
શતાવરી વિરૂઢાનિ, ગુડૂચી કોમલામ્લિકા । પલ્પકોડમૃતવલ્લી ચ, વલ્લઃ શૂકરસન્જિતઃ ॥	૪૫

અનન્તકાયાઃ સૂત્રોક્તા, અપરેડપિ કૃપાપરૈઃ ।	
મિથ્યાદશામવિજ્ઞાતા, વર્જનીયાઃ પ્રયત્નતઃ ॥	૪૬
સ્વયં પરેણ વા જ્ઞાતં, ફલમઘાદ્વિશારદઃ ।	
નિષિદ્ધે વિષફલે વા, મા ભૂદસ્ય પ્રવર્તનમ્ ॥	૪૭
અન્નં પ્રેતપિશાચાઘૈઃ, સગ્ગરદ્ભિર્નિરઙ્કુશૈઃ ।	
ઉચ્છિષ્ટં ક્રિયતે યત્ર, તત્ર નાઘાદિનાત્યયે ॥	૪૮
ધોરાન્ધકારરુદ્ધાક્ષૈઃ, પતન્તો યત્ર જન્તવઃ ।	
નૈવ ભોજયે નિરીક્ષ્યન્તે, તત્ર ભુજ્જીત કો નિશિ ? ॥	૪૯
મેઘાં પિપીલિકા હન્તિ, યૂકા કુર્યાજ્જલોદરમ્ ।	
કુરુતે મક્ષિકા વાન્તિં, કુષ્ઠરોગં ચ કોલિકઃ ॥	૫૦
કણ્ટકો દારુખણ્ડં ચ, વિતનોતિ ગલવ્યથામ્ ।	
વ્યઞ્જનાન્તર્નિપતિત-સ્તાલુ વિધ્યતિ વૃશ્ચિકઃ ॥	૫૧
વિલગ્નશ્ચ ગલે વાલઃ, સ્વરભજાય જાયતે ।	
ઈત્યાદયો દષ્ટદોષાઃ, સર્વેષાં નિશિ ભોજને ॥	૫૨
નાપ્રેક્ષ્ય સૂક્ષ્મજન્તૂનિ, નિશ્યદાત્ પ્રાસુકાન્યપિ ।	
અપ્યુદત્કેવલજ્ઞાનૈ-, નાદિતં યન્નિશાડશનમ્ ॥	૫૩
ધર્મવિન્નૈવ ભુજ્જીત, કદાચન દિનાત્યયે ।	
બાહ્યા અપિ નિશાભોજયં, યદભોજયં પ્રયક્ષતે ॥	૫૪
“ત્રયીતેજોમયો ભાનુ-, રિતિ વેદવિદો વિદુઃ ।	
તત્કરૈઃ પૂતમખિલં, શુભં કર્મ સમાચરેત્ ॥	૫૫
“નૈવાહુતિર્ન ચ સ્નાનં, ન શ્રાદ્ધં દેવતાર્ચનમ્ ।	
દાનં વા વિહિતં રાત્રૌ, ભોજનં તુ વિશેષતઃ” ॥	૫૬

“દિવસસ્યાષ્ટમે ભાગે, મન્દીભૂતે દિવાકરે ।
 નક્તં તદ્વિ વિજાનીયાન્- , ન નક્તં નિશિભોજનમ્” ૫૭
 “દેવૈસ્તુ ભુક્તં પૂર્વાહ્ણે, મધ્યાહ્ણે ઋષિભિસ્તથા ।
 અપરાહ્ણે ચ પિતૃભિઃ, સાયાહ્ણે દૈત્યદાનવૈઃ ॥ ૫૮
 “સન્ધ્યાયાં યક્ષરક્ષોભિઃ, સદા ભુક્તં કુલોદ્ધહ ! ।
 સર્વવેલાં વ્યતિક્રમ્ય, રાત્રૌ ભુક્તમભોજનમ્ ॥ ૫૯
 “હન્નાભિપન્નસફ્કોચ-, શ્વણરોચિરપાયતઃ ।
 અતો નક્તં ન ભોક્તવ્યં, સૂક્ષ્મજીવાદનાદપિ ॥ ૬૦
 સંસૃજજજીવસફ્કધાતં, ભુજ્જાના નિશિ ભોજનમ્ ।
 રાક્ષસેભ્યો વિશિષ્યન્તે, મૂઢાત્માનઃ કથં નુ તે ॥ ૬૧
 વાસરે ચ રજન્યાં ચ, યઃ ખાદન્નેવ તિષ્ઠતિ ।
 શૃંગપુચ્છપરિભ્રષ્ટઃ, સ્પષ્ટં સ પશુરેવ હિ ॥ ૬૨
 અહ્નો મુખેડવસાને ચ, યો દ્વે દ્વે ઘટિકે ત્યંજન્ ।
 નિશાભોજનદોષજ્ઞો-, ડઞ્નાત્યસૌ પુણ્યભાજનમ્ ॥ ૬૩
 અકૃત્વા નિયમં દોષા-, ભોજનાદિનભોજયપિ ।
 ફલં ભજેન્ન નિવ્યાજં, ન વૃદ્ધિર્ભાષિતં વિના ॥ ૬૪
 યે વાસરં પરિત્યજય, રજન્યામેવ ભુજ્જતે ।
 તે પરિત્યજય માણિક્યં, કાયમાદદતે જડાઃ ॥ ૬૫
 વાસરે સતિ યે શ્રેય-, સ્કામ્યયા નિશિ ભુજ્જતે ।
 તે વપન્ત્યૂષરે ક્ષેત્રે, શાલીન્ સત્યપિ પલ્વલે ॥ ૬૬
 ઉલૂકકાકમાર્જર-, ગૃધ્રશમ્બરશૂકરાઃ ।
 અહિવૃશ્ચિકગોધાશ્ચ, જાયન્તે રાત્રિભોજનાત્ ॥ ૬૭

શ્રૂયતે હ્યન્યશપથા-, નનાદત્યૈવ લક્ષ્મણઃ ।	
નિશાભોજનશપથં, કારિતો વનમાલયા ॥	૬૮
કરોતિ વિરતિં ધન્યો, યઃ સદા નિશિભોજનાત્ ।	
સોડર્ઘ્વં પુરુષાયુષ્કસ્ય, સ્યાદવશ્યમુપોષિતઃ ॥	૬૯
રજનીભોજનત્યાગે, યે ગુણાઃ પરિતોડપિ તાન્ ।	
ન સર્વજ્ઞાદતે કશ્ચિ-, દપરો વક્તુમીશ્વરઃ ॥	૭૦
આમગોરસસમ્પૃક્ત-દ્વિદલાદિષુ જન્તવઃ ।	
દષ્ટાઃ કેવલિભિઃ સૂક્ષ્મા-, સ્તસ્માત્તાનિ વિવર્જયેત્ ॥	૭૧
જન્તુમિશ્રં ફલં પુષ્પં, પત્રં ચાન્યદપિ ત્યજેત્ ।	
સન્ધાનમપિ સંસક્તં, જિનધર્મપરાયણઃ ॥	૭૨
આર્તં રૌદ્રમપધ્યાનં, પાપકર્મોપદેશિતા ।	
હિંસોપકારિદાનં ચ, પ્રમાદાયરણં તથા ॥	૭૩
શરીરાઘર્થદણ્ડસ્ય, પ્રતિપક્ષતયા સ્થિતઃ ।	
યોડનર્થદણ્ડસ્તત્યાગ-સ્તૃતીયં તુ ગુણવ્રતમ્ ॥	૭૪
વૈરિઘાતો નરેન્દ્રત્વં, પુરઘાતાગ્નિદીપને ।	
ખેચરત્વાઘપધ્યાનં, મુહૂર્ત્તાત્પરતસ્યજેત્ ॥	૭૫
વૃષભાન્ દમય ક્ષેત્રં, કૃષ ષણ્ઢય વાજિનઃ ।	
દાક્ષિણ્યાવિષયે પાપો-પદેશોડયં ન કલ્પતે ॥	૭૬
યન્ત્રલાઙ્ગલશસ્ત્રાગ્નિ-, મુશલોદ્ઘ્રબલાદિકમ્ ।	
દાક્ષિણ્યાવિષયે હિંસં, નાર્પયેત્ કરુણાપરઃ ॥	૭૭
કુતૂહલાદ્ગીતનૃત્ત-, નાટકાદિ-નિરીક્ષણમ્ ।	
કામશાસ્ત્રપ્રસક્તિશ્ચ, ઘૂતમઘાદિસેવનમ્ ॥	૭૮

જલક્રીડાડન્દોલનાદિ-વિનોદો જન્તુયોધનમ્ ।	
રિપોઃ સુતાદિના વૈરં, ભક્તસ્ત્રીદેશરાટ્કથાઃ ॥	૭૯
રોગમાર્ગશ્રમૌ મુક્ત્વા, સ્વાપશ્ચ સકલાં નિશામ્ ।	
એવમાદિ પરિહરેત્, પ્રમાદાયરણં સુધીઃ ॥	૮૦
વિલાસહાસનિષ્ફૂત-, નિદ્રાકલહદુષ્કથાઃ ।	
જિનેન્દ્રભવનસ્યાન્ત-, રાહારં ચ ચતુર્વિધમ્ ॥	૮૧
ત્યક્તાર્તરૌદ્રધ્યાનસ્ય, ત્યક્તસાવધકર્મણઃ ।	
મુહૂર્તં સમતા યા તાં, વિદુઃ સામાયિકવ્રતમ્ ॥	૮૨
સામાયિકવ્રતસ્થસ્ય, ગૃહિણોડપિ સ્થિરાત્મનઃ ।	
ચન્દ્રાવતંસકસ્યેવ, ક્ષીયતે કર્મ સંજ્ઞિતમ્ ॥	૮૩
દિગ્વ્રતે પરિમાણં ય-, તસ્ય સક્ષેપણં પુનઃ ।	
દિને રાત્રૌ ચ દેશાવ-, કાશિકવ્રતમુચ્યતે ॥	૮૪
ચતુષ્પર્વ્યાં ચતુર્થાદિ-, કુવ્યાપારનિષેધનમ્ ।	
બ્રહ્મચર્યક્રિયા સ્નાના-, દિત્યાગઃ પૌષધવ્રતમ્ ॥	૮૫
ગૃહિણોડપિ હિ ધન્યાસ્તે, પુણ્યં યે પૌષધવ્રતમ્ ।	
દુષ્યાલં પાલયન્ત્યેવ, યથા સ ચુલનીપિતા ॥	૮૬
દાનં ચતુર્વિધાહાર-પાત્રાચ્છાદનસન્નનામ્ ।	
અતિથિભ્યોડતિથિસંવિ-, ભાગવ્રતમુદીરિતમ્ ॥	૮૭
પશ્ય સર્જમકો નામ, સમ્પદં વત્સપાલકઃ ।	
ચમત્કારકરીં પ્રાપ, મુનિદાનપ્રભાવતઃ ॥	૮૮
વ્રતાનિ સાતિયારાણિ, સુકૃતાય ભવન્તિ ન ।	
અતિયારાસ્તતો હેયાઃ, પગ્ય પગ્ય વ્રતે વ્રતે ॥	૮૯

- કોધાદ્ બન્ધચ્છવિચ્છેદો-, ડધિકભારાધિરોપણમ્ ।
 પ્રહારોડન્નાદિરોધશ્ચા-, હિંસાયાં પરિકીર્તિતાઃ ॥ ૯૦
- મિથ્યોપદેશઃ સહસા-, ડભ્યાખ્યાનં ગુહ્યભાષણમ્ ।
 વિશ્વસ્તમન્ત્રભેદશ્ચ, કૂટલેખશ્ચ સૂનૃતે ॥ ૯૧
- સ્તેનાનુજ્ઞા તદાનીતા-, દાનં દ્વિઙ્ગરાજ્યલઙ્ઘનમ્ ।
 પ્રતિરૂપક્રિયા માના-, ન્યત્વં ચાસ્તેયસંશ્રિતાઃ ॥ ૯૨
- ઈત્વરાત્તાગમોડનાત્તા-, ગતિરન્યવિવાહનમ્ ।
 મદનાત્યાગ્રહોડનજ્ઞ-, ક્રીડા ચ બ્રહ્મણિ સ્મૃતાઃ ॥ ૯૩
- ધનધાન્યસ્ય કુપ્યસ્ય, ગવાદેઃ ક્ષેત્રવાસ્તુનઃ ।
 હિરણ્યહેમ્નશ્ચ સઙ્ખ્યા-, ડતિકમોડત્ર પરિગ્રહે ॥ ૯૪
- બન્ધનાદ્ ભાવતો ગર્ભાદ્, યોજનાદાનતસ્તથા ।
 પ્રતિપન્નવ્રતસ્યૈષ, પગ્વધાડપિ ન યુજ્યતે ॥ ૯૫
- સ્મૃત્યન્તર્ધાનમૂર્ધ્વાધિ-, સ્તિર્યગૂભાગવ્યતિક્રમઃ ।
 ક્ષેત્રવૃદ્ધિશ્ચ પગ્વેતિ, સ્મૃતા દિગ્વિરતિવ્રતે ॥ ૯૬
- સચિત્તસ્તેનસમ્બદ્ધઃ, સમ્મિશ્રોડભિષવસ્તથા ।
 દુષ્પકવાહાર ઇત્યેતે, ભોગોપભોગમાનગાઃ ॥ ૯૭
- અમી ભોજનતસ્ત્યાજ્યાઃ કર્મતઃ ખરકર્મ તુ ।
 તસ્મિન્ પગ્વદશ મલાન્, કર્માદાનાનિ સન્ત્યજેત્ ॥ ૯૮
- અજ્ઞારવનશકટ-, ભાટકસ્ફોટજીવિકા ।
 દન્તલાક્ષારસકેશ-, વિષવાણિજ્યકાનિ ચ ॥ ૯૯
- યન્ત્રપીડા નિર્લાઙ્ગન-, મસતીપોષણં તથા ।
 દવદાનં સરઃશોષ, ઇતિ પગ્વદશ ત્યજેત્ ॥ ૧૦૦

અજારબ્રાહ્મકરણં, કુમ્ભાયઃસ્વર્ણકારિતા ।	
ઠઠારત્વેષ્ટકાપાકા-, વિતિ હ્યજારજીવિકા ॥	૧૦૧
છિન્નાચ્છિન્નવનપત્ર-, પ્રસૂનફલવિક્રયઃ ।	
કણાનાં દલનાત્ પેષાદ્, વૃત્તિશ્ચ વનજીવિકા ॥	૧૦૨
શકટાનાં તદજાનાં, ઘટનં ખેટનં તથા ।	
વિક્રયશ્ચેતિ શકટ-, જીવિકા પરિકીર્તિતા ॥	૧૦૩
શકટોક્ષલુલાયોષ્ટ્ર-, ખરાશ્વતરવાજિનામ્ ।	
ભારસ્ય વહનાદ્ વૃત્તિ-, ભવેદ્ ભાટકજીવિકા ॥	૧૦૪
સરઃ કૃપાદિખનન-, શિલાકુટ્ટનકર્મભિઃ ।	
પૃથિવ્યારમ્ભસમ્ભૂતૈ-, જીવનં સ્ફોટજીવિકા ॥	૧૦૫
દન્તકેશનખાસ્થિત્વ-, શ્રોમ્ણો ગ્રહણમાકરે ।	
ત્રસાજ્ઞસ્ય વણિજયાર્થં, દન્તવાણિજયમુચ્યતે ॥	૧૦૬
લાક્ષામનઃશિલાનીલી-, ઘાતકીટકુક્ષાદિનઃ ।	
વિક્રયઃ પાપસદનં, લાક્ષાવાણિજયમુચ્યતે ॥	૧૦૭
નવનીતવસાક્ષૌદ્ર-, મઘપ્રભૃતિવિક્રયઃ ।	
દ્વિપાચ્યતુષ્પાદિક્રયો, વાણિજ્યં રસકેશયોઃ ॥	૧૦૮
વિષાસ્ત્રહલયન્ત્રાયો-, હરિતાલાદિવસ્તુનઃ ।	
વિક્રયો જીવિતઘ્નસ્ય, વિષવાણિજયમુચ્યતે ॥	૧૦૯
તિલેક્ષુસર્ષપૈરણ્ડ-, જલયન્ત્રાદિપીડનમ્ ।	
દલતૈલસ્ય ચ કૃતિ- ર્યન્ત્રપીડા પ્રકીર્તિતા ॥	૧૧૦
નાસાવેધોડકનં મુષ્ક-, ચ્છેદનં પૃષ્ઠગાલનમ્ ।	
કર્ણકમ્બલવિચ્છેદો, નિર્લાઙ્ગનમુદીરિતમ્ ॥	૧૧૧

सारिकाशुकमार्जार-, श्वकुर्कुटकलापिनाम् ।	
पोषो दास्याश्च वित्तार्थ-, मसतीपोषणं विदुः ॥	११२
व्यसनात् पुण्यबुद्ध्या वा, दवदानं भवेद् द्विधा ।	
सरःशोषः सरःसिन्धु-, इदादेरम्बुसम्प्लवः ॥	११३
संयुक्ताधिकरणत्व-, मुपलोगातिरिक्तता ।	
भौषर्षमथ कौत्स्यं, कन्दर्पोदनर्थदण्डगाः ॥	११४
कायवाङ्मनसां दुष्ट-, प्रणिधानमनादरः ।	
स्मृत्यनुपस्थापनं य, स्मृताः सामायिकप्रते ॥	११५
प्रेष्यप्रयोगानयने, पुद्गलक्षेपणं तथा ।	
शब्दरूपानुपातौ य, प्रते देशावकाशिके ॥	११६
उत्सर्गादानसंस्तारा-ननवेक्ष्याप्रभृज्य य ।	
अनादरः स्मृत्यनुप-स्थापनं येति पौषधे ॥	११७
सयित्ते क्षेपणं तेन, पिधानं काललङ्घनम् ।	
मत्सरोऽन्यापदेशश्च, तुर्यशिक्षाप्रते स्मृताः ॥	११८
भेवं प्रतस्थितो भङ्ग्या, सप्तक्षेत्र्यां धनं वपन् ।	
दयया यातिदीनेषु, मलाश्रावक उच्यते ॥	११९
यः सद् बाह्यमनित्यं य, क्षेत्रेषु न धनं वपेत् ।	
कथं वराकश्चारित्रं, दुश्चरं स समाचरेत् ॥	१२०
ब्राह्मे मुहूर्त उत्तिष्ठेत्, परमेष्ठिस्तुतिं पठन् ।	
किंभर्मा किंकुलश्चास्मि, किंप्रतोऽस्मीति य स्मरन् ॥	१२१
शुचिः पुष्पाभिषस्तोत्रै-, देवमल्यर्घ्यं वेश्मनि ।	
प्रत्याप्यानं यथाशक्ति, कृत्वा देवगृहं प्रजेत् ॥	१२२

પ્રવિશ્ય વિધિના તત્ર, ત્રિઃ પ્રદક્ષિણયેજ્જિજનમ્ ।	
પુષ્પાદિભિસ્તમભ્યર્ચ્ય, સ્તવનૈરુત્તમૈઃ સ્તુયાત્ ॥	૧૨૩
તતો ગુરુણામભ્યર્ણો, પ્રતિપત્તિપુરઃસરમ્ ।	
વિદધીત વિશુદ્ધાત્મા, પ્રત્યાખ્યાનપ્રકાશનમ્ ॥	૧૨૪
અભ્યુત્થાનં તદાલોકે-, ડભિયાનં ચ તદાગમે ।	
શિરસ્યઞ્જલિસંશ્લેષઃ, સ્વયમાસનઢૌકનમ્ ॥	૧૨૫
આસનાભિગ્રહો ભક્ત્યા, વન્દના પર્યુપાસનમ્ ।	
તદાનેડનુગમશ્ચેતિ, પ્રતિપત્તિરિયં ગુરોઃ ॥	૧૨૬
તતઃ પ્રતિનિવૃત્તઃ સન્, સ્થાનં ગત્વા યથોચિતમ્ ।	
સુધીર્ઘર્માવિરોધેન, વિદધીતાર્થચિન્તનમ્ ॥	૧૨૭
તતો માધ્યાહ્નિકીં પૂજાં, કુર્યાત્ કૃત્વા ચ ભોજનમ્ ।	
તદ્વિદ્ભિઃ સહ શાસ્ત્રાર્થ-, રહસ્યાનિ વિચારયેત્ ॥	૧૨૮
તતશ્ચ સન્ધ્યાસમયે, કૃત્વા દેવાર્ચનં પુનઃ ।	
કૃતાવશ્યકકર્મા ચ, કુર્યાત્ સ્વાધ્યાયમુત્તમમ્ ॥	૧૨૯
ન્યાય્યે કાલે તતો દેવ-, ગુરુસ્મૃતિપવિત્રિતઃ ।	
નિદ્રામલ્પામુપાસીત, પ્રાયેણાબ્રહ્મવર્જકઃ ॥	૧૩૦
નિદ્રાચ્છેદે યોષિદજ્ઞ-, સતતત્ત્વં પરિચિન્તયેત્ ।	
સ્થૂલભદ્રાદિસાધૂનાં, તન્નિવૃત્તિં પરામૃશન્ ॥	૧૩૧
યકૃચ્છકૃન્મલશ્લેષ્મ-, મજ્જાસ્થિપરિપૂરિતાઃ ।	
સ્નાયુસ્યૂતા બહીરમ્યાઃ, સ્ત્રિયશ્ચર્મપ્રસેવિકાઃ ॥	૧૩૨
બહિરન્તર્વિપર્યાસઃ, સ્ત્રીશરીરસ્ય ચેદ્ ભવેત્ ।	
તસ્યૈવ કામુકઃ કુર્યાદ્, ગૃધ્રગોમાયુગોપનમ્ ॥	૧૩૩

સ્ત્રીશસ્ત્રેણાપિ ચેત્ કામો, જગદેતજિજગીષતિ ।
 તુચ્છપિચ્છમયં શસ્ત્રં, કિં નાદત્તે સ મૂઢધીઃ ? ॥ ૧૩૪
 સફ્ફલ્પયોનિનાનેન, હહા ! વિશ્વં વિડમ્બિતમ્ ।
 તદ્દુત્પન્નામિ સફ્ફલ્પં, મૂલમસ્યેતિ ચિન્તયેત્ ॥ ૧૩૫
 યો યઃ સ્યાદ્ બાધકો દોષ-સ્તસ્ય તસ્ય પ્રતિક્રિયામ્ ।
 ચિન્તયેદ્ દોષમુક્તેષુ, પ્રમોદં યતિષુ વ્રજન્ ॥ ૧૩૬
 દુઃસ્થાં ભવસ્થિતિં સ્થેન્ના, સર્વજીવેષુ ચિન્તયન્ ।
 નિસર્ગસુખસર્ગં તે-, ખ્વપવર્ગં વિમાર્ગયેત્ ॥ ૧૩૭
 સંસર્ગોઽપ્યુપસર્ગાણાં દૃઢવ્રતપરાયણાઃ ।
 ધન્યાસ્તે કામદેવાદ્યાઃ, શ્લાઘ્યાસ્તીર્થકૃતામપિ ॥ ૧૩૮
 જિનો દેવઃ કૃપા ધર્મો, ગુરવો યત્ર સાધવઃ ।
 શ્રાવક્ત્વાય કસ્તસ્મૈ, ન શ્લાઘેતાવિમૂઢધીઃ ? ॥ ૧૩૯
 જિનધર્મવિનિર્મુક્તો મા ભૂવં ચક્રવર્ત્યપિ ।
 સ્યાં ચેટોઽપિ દરિદ્રોઽપિ, જિનધર્માધિવાસિતઃ ॥ ૧૪૦
 ત્યક્તસફ્ફગો જીર્ણવાસા, મલક્લિન્નકલેવરઃ ।
 ભજન્ માધુકરીં વૃત્તિં, મુનિયર્યાં કદા શ્રયે ? ॥ ૧૪૧
 ત્યજન્ દુઃશીલસંસર્ગં, ગુરુપાદરજઃ સ્પૃશન્ ।
 કદાહં યોગમભ્યસ્યન્, પ્રભવેયં ભવચ્છિદે ? ॥ ૧૪૨
 મહાનિશાયાં પ્રકૃતે, કાયોત્સર્ગે પુરાદ્ બહિઃ ।
 સ્તમ્ભવત્ સ્કન્ધકષણં, વૃષાઃ કુર્યુઃ કદા મયિ ? ॥ ૧૪૩
 વને પન્નાસનાસીનં, કોઽસ્થિતમૃગાર્ભકમ્ ।
 કદાઽઽઘ્રાસ્યન્તિ વક્ત્રે માં, જરન્તો મૃગયૂથપાઃ ? ॥ ૧૪૪

શત્રૌ મિત્રે તૃણે સ્ત્રૈણે, સ્વર્ણેઽશ્મનિ મણૌ મૃદિ ।
 મોક્ષે ભવે ભવિષ્યામિ, નિર્વિશેષમતિઃ કદા ? ॥ ૧૪૫
 અધિરોદું ગુણશ્રેણિ, નિઃશ્રેણીં મુક્તિવેશ્મનઃ ।
 પરાનન્દલતાકન્દાન્ કુર્યાદિતિ મનોરથાન્ ॥ ૧૪૬
 ઇત્યાહોરાત્રિકીં ચર્યા-, મપ્રમત્તઃ સમાચરન્ ।
 યથાવદ્વક્તવૃત્તસ્થો, ગૃહસ્થોઽપિ વિશુદ્ધયતિ ॥ ૧૪૭
 સોઽથાવશ્યકયોગાનાં, ભજ્ઞે મૃત્યોરથાગમે ।
 કૃત્વા સંલેખનામાદૌ, પ્રતિપદ્ય ચ સંયમમ્ ॥ ૧૪૮
 જન્મદીક્ષાજ્ઞાનમોક્ષ-સ્થાનેષુ શ્રીમદ્દર્શતામ્ ।
 તદભાવે ગૃહેઽરણ્યે, સ્થણ્ડિલે જન્તુવર્જિતે ॥ ૧૪૯
 ત્યક્ત્વા ચતુર્વિધાહારં, નમસ્કારપરાયણઃ ।
 આરાધનાં વિધાયોચ્ચૈ-, શ્વતુઃશરણમાશ્રિતઃ ॥ ૧૫૦
 ઇહલોકે પરલોકે, જીવિતે મરણે તથા ।
 ત્યક્ત્વાશંસાં નિદાનં ચ, સમાધિસુધયોક્ષિતઃ ॥ ૧૫૧
 પરીષદોપસર્ગોભ્યો, નિર્ભાકો જિનભક્તિભાક્ ।
 પ્રતિપદ્યેત મરણ-માનન્દઃ શ્રાવકો યથા ॥ ૧૫૨
 પ્રાપ્તઃ સ કલ્પેષ્વિન્દ્રત્વ-, મન્યદ્વા સ્થાનમુત્તમમ્ ।
 મોદતેઽનુત્તરપ્રાજય-, પુણ્યસમ્ભારભાક્ તતઃ ॥ ૧૫૩
 ચ્યુત્વોત્પદ્ય મનુષ્યેષુ, ભુક્ત્વા ભોગાન્ સુદુર્લભાન્ ।
 વિરક્તો મુક્તિમાખ્યોતિ, શુદ્ધાત્માન્તર્ભવાષ્ટકમ્ ॥ ૧૫૪
 ઇતિ સફ્લેષપતઃ સમ્યગ્, રત્નત્રયમુદીરિતમ્ ।
 સર્વોઽપિ યદનાસાદ્ય, નાસાદ્યતિ નિર્વૃત્તિમ્ ॥ ૧૫૫

ચતુર્થઃ પ્રકાશઃ

- આત્મૈવ દર્શનજ્ઞાન-, ચારિત્રાણ્યથવા યતેઃ ।
યત્તદાત્મક એવૈષ, શરીરમધિતિષ્ઠતિ ॥ ૧
- આત્માનમાત્મના વેત્તિ, મોહત્યાગાઘ આત્મનિ ।
તદેવ તસ્ય ચારિત્રં, તજ્જ્ઞાનં તસ્ય દર્શનમ્ ॥ ૨
- આત્માજ્ઞાનભવં દુઃખ-, માત્મજ્ઞાનેન હન્યતે ।
તપસાઽપ્યાત્મવિજ્ઞાન-, હીનૈશ્છેતું ન શક્યતે ॥ ૩
- અયમાત્મૈવ ચિદ્રૂપઃ શરીરી કર્મયોગતઃ ।
ધ્યાનાગ્નિદગ્ધકર્મા તુ, સિદ્ધાત્મા સ્યાન્નિરઞ્જનઃ ॥ ૪
- અયમાત્મૈવ સંસારઃ, કષાયેન્દ્રિયનિર્જિતઃ ।
તમેવ તદ્વિજેતારં, મોક્ષમાહુર્મનીષિણઃ ॥ ૫
- સ્યુઃ કષાયાઃ ક્રોધમાન-, માયાલોભાઃ શરીરિણામ્ ।
ચતુર્વિધાસ્તે પ્રત્યેકં, ભેદૈઃ સઞ્જવલનાદિભિઃ ॥ ૬
- પક્ષં સઞ્જવલનઃ પ્રત્યા-ખ્યાનો માસયતુષ્ટયમ્ ।
અપ્રત્યાખ્યાનકો વર્ષ, જન્માનન્તાનુબન્ધકઃ ॥ ૭
- વીતરાગયતિશ્રાદ્ધ-, સમ્યગ્દૃષ્ટિવધાતકાઃ ।
તે દેવત્વમનુષ્યત્વ-, તિર્યક્ત્વનરકપ્રદાઃ ॥ ૮
- તત્રોપતાપકઃ ક્રોધઃ ક્રોધો વૈરસ્ય કારણમ્ ।
દુર્ગતેર્વર્તની ક્રોધઃ, ક્રોધઃ શમસુખાર્ગલા ॥ ૯
- ઉત્પદ્યમાનઃ પ્રથમં, દહત્યેવ સ્વમાશ્રયમ્ ।
ક્રોધઃ કૃશાનુવત્પશ્ચા-દન્યં દહતિ વા ન વા ॥ ૧૦

ક્રોધવહ્નેસ્તદ્દક્ષાય, શમનાય શુભાત્મભિઃ ।	
શ્રયણીયા ક્ષમૈકૈવ, સંયમારામસારણિઃ ॥	૧૧
વિનયશ્રુતશીલાનાં, ત્રિવર્ગસ્ય ચ ધાતકઃ ।	
વિવેકલોચનં લુમ્પન્, માનોઽન્ધક્રુરણો નૃણામ્ ॥	૧૨
જાતિલાભકુલૈશ્વર્ય-બલરૂપતપઃશ્રુતૈઃ ।	
કુર્વન્ મદં પુનસ્તાનિ, હીનાનિ લભતે જનઃ ॥	૧૩
ઉત્સર્પયન્ દોષશાખા, ગુણમૂલાન્યધો નયન્ ।	
ઉન્મૂલનીયો માનદ્વ-સ્તન્માદવસરિત્પ્લવૈઃ ॥	૧૪
અસૂનૃતસ્ય જનની, પરશુઃ શીલશાખિનઃ ।	
જન્મભૂમિરવિદ્યાનાં, માયા દુર્ગતિકારણમ્ ॥	૧૫
કૌટિલ્યપટવઃ પાપા, માયયા બકવૃત્તયઃ ।	
ભુવનં વગ્ધયમાના, વગ્ધયન્તે સ્વમેવ હિ ॥	૧૬
તદાર્જવમહૌષધ્યા, જગદાનન્દહેતુના ।	
જયેજજગદ્દ્રોહકરીં, માયાં વિષધરીમિવ ॥	૧૭
આકરઃ સર્વદોષાણાં, ગુણગ્રસનરાક્ષસઃ ।	
કન્દો વ્યસનવલ્લીનાં, લોભઃ સર્વાર્થબાધકઃ ॥	૧૮
ધનહીનઃ શતમેકં, સહસ્રં શતવાનપિ ।	
સહસ્રાધિપતિર્લક્ષં, કોટિં લક્ષેશ્વરોઽપિ ચ ॥	૧૯
કોટીશ્વરો નરેન્દ્રત્વં, નરેન્દ્રશ્રકવર્તિતામ્ ।	
ચક્રવર્તી ચ દેવત્વં, દેવોઽપીન્દ્રત્વમિચ્છતિ ॥	૨૦
ઈન્દ્રત્વેઽપિ હિ સમ્પ્રાપ્તે, યદિચ્છા ન નિવર્તતે ।	
મૂલે લઘીયાંસ્તલ્લોભઃ, શરાવ ઈવ વર્ધતે ॥	૨૧

લોભસાગરમુદ્દલ-મતિવેલં મહામતિઃ ।	
સન્તોષસેતુબન્ધેન, પ્રસરન્તં નિવારયેત્ ॥	૨૨
ક્ષાન્ત્યા ક્રોધો મૂઢુત્વેન, માનો માયાર્જવેન ચ ।	
લોભશ્ચાનીહયા જેયાઃ, કષાયા ઇતિ સદ્ગ્રહઃ ॥	૨૩
વિનેન્દ્રિયજયં નૈવ, કષાયાઽજેતુમીશ્વરઃ ।	
હન્યતે હૈમનં જાડ્યં, ન વિના જવલિતાનલમ્ ॥	૨૪
અદાન્તૈરિન્દ્રિયહયૈ-, શ્વલૈરપથગામિભિઃ ।	
આકૃષ્ય નરકારણ્યે, જન્તુઃ સપદિ નીયતે ॥	૨૫
ઇન્દ્રિયૈર્વિજિતો જન્તુઃ કષાયૈરભિભૂયતે ।	
વીરૈઃ કૃષ્ટેષ્ટકઃ પૂર્વ, વપ્રઃ કૈઃ કૈર્ન ખણ્ણ્યતે ? ॥	૨૬
કુલઘાતાય પાતાય, બન્ધાય ચ વધાય ચ ।	
અનિર્જિતાનિ જાયન્તે, કરણાનિ શરીરિણામ્ ॥	૨૭
વશાસ્પર્શ-સુખાસ્વાદ-, પ્રસારિતકરઃ કરી ।	
આલાનબન્ધનકલેશ-, માસાદયતિ તત્ક્ષણાત્ ॥	૨૮
પયસ્યગાધે વિચરન્, ગિલન્ ગલગતામિષમ્ ।	
મૈનિકસ્ય કરે દીનો, મીનઃ પતતિ નિશ્ચિતમ્ ॥	૨૯
નિપતન્ મત્તમાતજ્ઞ-, કપોલે ગન્ધલોલુપઃ ।	
કર્ણતાલતલાઘાતાદ્, મૃત્યુમાખ્નોતિ ષટ્પદઃ ॥	૩૦
કનકચ્છેદસદ્કાશ-, શિખાલોકવિમોહિતઃ ।	
રત્નસેન પતન્ દીપે, શલભો લભતે મૃતિમ્ ॥	૩૧
હરિણો હારિણીં ગીતિ-, માકર્ણયિતુમુદ્ધરઃ ।	
આકર્ણાકૃષ્ટયાપસ્ય, યાતિ વ્યાધસ્ય વેધ્યતામ્ ॥	૩૨

એવં વિષય એકૈકઃ, પઞ્ચત્વાય નિષેવિતઃ ।	
કથં હિ યુગપત્ પઞ્ચ, પઞ્ચત્વાય ભવન્તિ ન ? ॥	૩૩
તદિન્દ્રિયજયં કુર્યાદ્, મનઃશુદ્ધયા મહામતિઃ ।	
યાં વિના યમનિયમૈઃ, કાયક્લેશો વૃથા નૃણામ્ ॥	૩૪
મનઃક્ષપાયરો બ્રામ્ય-, ન્નપશક્કં નિરક્કુશઃ ।	
પ્રપાતયતિ સંસારા-, ડવર્ત્તગર્તે જગત્રયીમ્ ॥	૩૫
તપ્યમાનાંસ્તપો મુક્તૌ, ગન્તુકામાન્ શરીરિણઃ ।	
વાત્યેવ તરલં ચેતઃ, ક્ષિપત્યન્યત્ર કુત્રચિત્ ॥	૩૬
અનિરુદ્ધમનસ્કઃ સન્, યોગશ્રદ્ધાં દધાતિ યઃ ।	
પદ્મ્યાં જિગમિષુગ્રામિં, સ પદ્મગુરિવ હસ્યતે ॥	૩૭
મનોરોધે નિરુદ્ધ્યન્તે, કર્માણ્યપિ સમન્તતઃ ।	
અનિરુદ્ધમનસ્કસ્ય, પ્રસરન્તિ હિ તાન્યપિ ॥	૩૮
મનઃકપિરયં વિશ્વ-પરિભ્રમણલમ્પટઃ ।	
નિયન્ત્રણીયો યત્નેન, મુક્તિમિચ્છુભિરાત્મનઃ ॥	૩૯
દીપિકા ખલ્વનિર્વાણા, નિર્વાણપથદર્શિની ।	
એકૈવ મનસઃ શુદ્ધિઃ, સમામ્નાતા મનીષિભિઃ ॥	૪૦
સત્યાં હિ મનસઃ શુદ્ધૌ, સન્ત્યસન્તોડપિ યદ્ગુણાઃ ।	
સન્તોડપ્યસત્યાં નો સન્તિ, સૈવ કાર્યા બુધૈસ્તતઃ ॥	૪૧
મનઃશુદ્ધિમભિબ્રાણા, યે તપસ્યાન્તિ મુક્તયે ।	
ત્યક્ત્વા નાવં ભુજાભ્યાં તે, તિતીર્ષન્તિ મહાર્ણવમ્ ॥	૪૨
તપસ્વિનો મનઃશુદ્ધિ-વિનાભૂતસ્ય સર્વથા ।	
ધ્યાનં ખલુ મુધા ચક્ષુ-વિંકલસ્યેવ દર્પણઃ ॥	૪૩

તદવશ્યં મનઃશુદ્ધિઃ, કર્તવ્યા સિદ્ધિમિચ્છતા ।	
તપઃશ્રુતયમપ્રાયૈઃ, કિમન્યૈઃ કાયદણ્ડનૈઃ ॥	૪૪
મનશુદ્ધયૈ ચ કર્તવ્યો, રાગદ્વેષવિનિર્જયઃ ।	
કાલુષ્યં યેન હિત્વાત્મા, સ્વસ્વરૂપેડવતિષ્ઠતે ॥	૪૫
આત્માયત્તમપિ સ્વાન્તં, કુર્વતામપિ યોગિનામ્ ।	
રાગાદિભિઃ સમાક્રમ્ય, પરાયત્તં વિધીયતે ॥	૪૬
રક્ષમાણમપિ સ્વાન્તં, સમાદાય મનાઙ્ મિષમ્ ।	
પિશાચા ઈવ રાગાઘા-, શ્છલયન્તિ મુહુર્મુહુઃ ॥	૪૭
રાગાદિતિમિરધ્વસ્ત-, જ્ઞાનેન મનસા જનઃ ।	
અન્યેનાન્ય ઈવાકૃષ્ટઃ, પાત્યતે નરકાવટે ॥	૪૮
અસ્તતન્દ્રૈરતઃ પુમ્ભિ-, નિર્વાણપદકાઙ્ક્ષિભિઃ ।	
વિધાતવ્યઃ સમત્વેન, રાગદ્વેષદ્વિષજજયઃ ॥	૪૯
અમન્દાનન્દજનને, સામ્યવારિણિ મજજતામ્ ।	
જાયતે સહસા પુંસાં, રાગદ્વેષમલક્ષયઃ ॥	૫૦
પ્રણિહન્તિ ક્ષણાર્ધેન, સામ્યમાલભ્ય કર્મ તત્ ।	
યન્ન હન્યાન્નરસ્તીવ્ર-, તપસા જન્મકોટિભિઃ ॥	૫૧
કર્મ જીવં ચ સંશ્લિષ્ટં, પરિજ્ઞાતાત્મનિશ્ચયઃ ।	
વિભિન્નીકુરુતે સાધુઃ, સામાયિકશલાકયા ॥	૫૨
રાગાદિધ્વાન્તવિધ્વંસે, કૃતે સામાયિકાંશુના ।	
સ્વસ્મિન્ સ્વરૂપં પશ્યન્તિ, યોગિનઃ પરમાત્મનઃ ॥	૫૩
સ્નિહ્યન્તિ જન્તવો નિત્યં, વૈરિણોડપિ પરસ્પરમ્ ।	
અપિ સ્વાર્થકૃતે સામ્ય-ભાજઃ સાધોઃ પ્રભાવતઃ ॥	૫૪

સામ્યં સ્યાન્નિર્મમત્વેન, તત્કૃતે ભાવનાઃ શ્રયેત્ ।	
અનિત્યતામશરણં, ભવમેકત્વમન્યતામ્ ॥	૫૫
અશૌચમાશ્રવવિધિં, સંવરં કર્મનિર્જરામ્ ।	
ધર્મસ્વાખ્યાતતાં લોકં, દ્વાદશીં બોધિભાવનામ્ ॥	૫૬
યત્રાતસ્તન્ન મધ્યાહ્ને, યન્મધ્યાહ્ને ન તન્નિશિ ।	
નિરીક્ષ્યતે ભવેડસ્મિન્ હી !, પદાર્થાનામનિત્યતા ॥	૫૭
શરીરં દેહિનાં સર્વ-, પુરુષાર્થનિબન્ધનમ્ ।	
પ્રયણપવનોદ્ધૂત- ઘનાઘનવિનશ્વરમ્ ॥	૫૮
કલ્લોલયપલા લક્ષ્મીઃ, સજ્જમાઃ સ્વપ્નસન્નિભાઃ ।	
વાત્યાવ્યતિકરોત્ક્ષિપ્ત-, તૂલતુલ્યં ચ યૌવનમ્ ॥	૫૯
ઇત્યનિત્યં જગદ્વૃત્તં, સ્થિરચિત્તઃ પ્રતિક્ષણમ્ ।	
તૃષ્ણાકૃષ્ણાહિમન્ત્રાય, નિર્મમત્વાય ચિન્તયેત્ ॥	૬૦
ઇન્દ્રોપેન્દ્રાદયોડધ્યેતે, યન્મૃત્યોર્યાન્તિ ગોચરમ્ ।	
અહો ! તદન્તકાતક્ષકે, કઃ શરણ્યઃ શરીરિણામ્ ॥	૬૧
પિતુર્માતુઃ સ્વસુબ્રાતુ-સ્તનયાનાં ચ પશ્યતામ્ ।	
અત્રાણો નીયતે જન્તુઃ, કર્મભિર્યમસન્નિ ॥	૬૨
શોચન્તે સ્વજનાનન્તં, નીયમાનાન્ સ્વકર્મભિઃ ।	
નેષ્યમાણં તુ શોચન્તિ, નાત્માનં મૂઢબુદ્ધયઃ ॥	૬૩
સંસારે દુઃખદાવાગ્નિ-, જવલજજવાલાકરાલિતે ।	
વને મૃગાર્બકસ્યેવ, શરણં નાસ્તિ દેહિનઃ ॥	૬૪
શ્રોત્રિયઃ શ્વપચઃ સ્વામી, પત્તિર્બ્રહ્મા કૃમિશ્ચ સઃ ।	
સંસારનાટ્યે નટવત્, સંસારી હન્ત ! ચેષ્ટતે ॥	૬૫

ન યાતિ કતમાં યોનિં, કતમાં વા ન મુચ્યતિ ।	
સંસારી કર્મસમ્બન્ધા-, દવકયકુટીમિવ ॥	૬૬
સમસ્તલોકાકાશેડપિ, નાનારૂપૈઃ સ્વકર્મતઃ ।	
વાલાગ્રમપિ તન્નાસ્તિ, યન્ન સ્પૃષ્ટં શરીરિભિઃ ॥	૬૭
એક ઉત્પદ્યતે જન્તુ-રેક એવ વિપદ્યતે ।	
કર્માણ્યનુભવત્યેકઃ, પ્રચિતાનિ ભવાન્તરે ॥	૬૮
અન્યૈસ્તેનાર્જિતં વિત્તં, ભૂયઃ સમ્ભૂય ભુજયતે ।	
સ ત્વેકો નરકકોડે, ક્લિશ્યતે નિજકર્મભિઃ ॥	૬૯
યત્રાન્યત્વં શરીરસ્ય, વૈસદશ્યાચ્છરીરિણઃ ।	
ધનબન્ધુસહાયાનાં, તત્રાન્યત્વં ન દુર્વચમ્ ॥	૭૦
યો દેહધનબન્ધુભ્યો, ભિન્નમાત્માનમીક્ષતે ।	
ફ્વ શોકશઙ્કુના તસ્ય, હન્તાતઙ્કઃ પ્રતન્યતે ॥	૭૧
રસાસૃક્ષ્માંસમેદોઽસ્થિ-મજ્જાશુકાન્ત્રવર્યસામ્ ।	
અશુચીનાં પદં કાયઃ, શુચિત્વં તસ્ય તત્કુતઃ ? ॥	૭૨
નવસ્રોતઃસ્રવદ્વિસ્ર-રસનિઃસ્યન્દપિચ્છિલે ।	
દેહેડપિ શૌચસઙ્કલ્પો, મહન્મોહવિજૃમ્ભિતમ્ ॥	૭૩
મનોવાક્કાયકર્માણિ, યોગાઃ કર્મ શુભાશુભમ્ ।	
યદાશ્રવન્તિ જન્તૂના-, માશ્રવાસ્તેન કીર્તિતાઃ ॥	૭૪
મૈત્ર્યાદિવાસિતં ચેતઃ, કર્મ સૂતે શુભાત્મકમ્ ।	
કષાયવિષયાકાન્તં, વિતનોત્યશુભં પુનઃ ॥	૭૫
શુભાર્જનાય નિર્મિથ્યં, શ્રુતજ્ઞાનાશ્રિતં વચઃ ।	
વિપરીતં પુનર્જેય-મશુભાર્જનહેતવે ॥	૭૬

શરીરેણ સુગુપ્તેન, શરીરી ચિનુતે શુભમ્ ।	
સતતારમ્ભિણા જન્તુ-, ઘાતકેનાશુભં પુનઃ ॥	૭૭
કષાયા વિષયા યોગાઃ, પ્રમાદાવિરતી તથા ।	
મિથ્યાત્વમાર્તરૌદ્રે ચે-, ત્યશુભં પ્રતિ હેતવઃ ॥	૭૮
સર્વેષામાશ્રવાણાં તુ, નિરોધઃ સંવરઃ સ્મૃતઃ ।	
સ પુનર્ભિઘટે દ્વેધા, દ્રવ્યભાવવિભેદતઃ ॥	૭૯
યઃ કર્મપુદ્ગલાદાન-, ચ્છેદઃ સ દ્રવ્યસંવરઃ ।	
ભવહેતુક્રિયાત્યાગઃ, સ પુનર્ભાવસંવરઃ ॥	૮૦
યેન યેન હ્યુપાયેન, રુધ્યતે યો ય આશ્રવઃ ।	
તસ્ય તસ્ય નિરોધાય, સ સ યોજયો મનીષિભિઃ ॥	૮૧
ક્ષમયા મૂઢુભાવેન, ઋજુત્વેનાડપ્યનીહયા ।	
ક્રોધં માનં તથા માયાં, લોભં રુન્ધ્યાઘથાક્રમમ્ ॥	૮૨
અસંયમકૃતોત્સેકાન્, વિષયાન્ વિષસન્નિભાન્ ।	
નિરાકુર્યાદખણ્ડેન, સંયમેન મહામતિઃ ॥	૮૩
તિસૃભિર્ગુપ્તિભિર્યોગાન્, પ્રમાદં ચાપ્રમાદતઃ ।	
સાવધયોગહાનેના-, ડવિરતિં ચાપિ સાધયેત્ ॥	૮૪
સદ્દર્શનેન મિથ્યાત્વં, શુભસ્થૈર્યેણ ચેતસઃ ।	
વિજયેતાર્તરૌદ્રે ચ, સંવરાર્થં કૃતોદમઃ ॥	૮૫
સંસારબીજભૂતાનાં, કર્મણાં જરણાદિહ ।	
નિર્જરા સા સ્મૃતા દ્વેધા, સકામા કામવર્જિતા ॥	૮૬
જ્ઞેયા સકામા યમિના-, મકામા ત્વન્યદેહિનામ્ ।	
કર્મણાં ફલવત્પાકો, યદુપાયાત્ સ્વતોડપિ હિ ॥	૮૭

સદોષમપિ દીપ્તેન, સુવર્ણ વહ્નિના યથા ।	
તપોડગ્નિના તપ્યમાન-, સ્તથા જીવો વિશુદ્ધયતિ ॥	૮૮
અનશનમૌનોદર્ય, વૃત્તેઃ સંક્ષેપણં તથા ।	
રસત્યાગસ્તનુક્લેશો, લીનતેતિ બહિસ્તપઃ ॥	૮૯
પ્રાયશ્ચિત્તં વૈયાવૃત્ત્યં, સ્વાધ્યાયો વિનયોડપિ ચ ।	
વ્યુત્સર્ગોડથ શુભં ધ્યાનં, ષોઢેત્યાભ્યન્તરં તપઃ ॥	૯૦
દીપ્યમાને તપોવહ્નૌ, બાહ્યે ચાભ્યન્તરેડપિ ચ ।	
યમી જરતિ કર્માણિ, દુર્જરાણ્યપિ તત્ક્ષણાત્ ॥	૯૧
સ્વાપ્યાતઃ ખલુ ધર્મોડયં, ભગવદ્દિભર્જિનોત્તમૈઃ ।	
યં સમાલમ્બમાનો હિ, ન મજ્જેદ્ ભવસાગરે ॥	૯૨
સંયમઃ સૂનૃતં શૌચં, બ્રહ્માકિઞ્ચનતા તપઃ ।	
ક્ષાન્તિર્માર્દવમૃજુતા, મુક્તિશ્ચ દશધા સ તુ ॥	૯૩
ધર્મપ્રભાવતઃ કલ્પ-, દુર્માદ્યા દદતીપ્સિતમ્ ।	
ગોચરેડપિ ન તે યત્સ્યુ-, રધર્માધિષ્ઠિતાત્મનામ્ ॥	૯૪
અપારે વ્યસનાડમ્બોધૌ, પતન્તં પાતિ દેહિનમ્ ।	
સદા સવિધવર્ત્યેક-, બન્ધુર્ધર્મોડતિવત્સલઃ ॥	૯૫
આપ્લાવયતિ નામ્બોધિ-, રાશ્વાસયતિ ચામ્બુદઃ ।	
યન્મહીં સ પ્રભાવોડયં, ધ્રુવં ધર્મસ્ય કેવલઃ ॥	૯૬
ન જવલત્યનલસ્તિર્યગ્, યદ્ધૃધ્વં વાતિ નાનિલઃ ।	
અચિન્ત્યમહિમા તત્ર, ધર્મ એવ નિબન્ધનમ્ ॥	૯૭
નિરાલમ્બા નિરાધારા, વિશ્વાધારા વસુન્ધરા ।	
યચ્ચાવતિષ્ઠતે તત્ર, ધર્માદિન્યન્ન કારણમ્ ॥	૯૮

સૂર્યાચન્દ્રમસાવેતૌ, વિશ્વોપકૃતિહેતવે ।	
ઉદયેતે જગત્યસ્મિન્, નૂનં ધર્મસ્ય શાસનાત્ ॥	૯૯
અબન્ધૂનામસૌ બન્ધુ - રસખીનામસૌ સખા ।	
અનાથાનામસૌ નાથો, ધર્મો વિશ્વૈકવત્સલઃ ॥	૧૦૦
રક્ષોયક્ષોરગવ્યાઘ્ર-, વ્યાલાનલગરાદયઃ ।	
નાપકર્તુમલં તેષાં, યૈર્ધર્મઃ શરણં શ્રિતઃ ॥	૧૦૧
ધર્મો નરકપાતાલ-, પાતાદવતિ દેહિનઃ ।	
ધર્મો નિરુપમં યચ્છ-, ત્યપિ સર્વજ્ઞવૈભવમ્ ॥	૧૦૨
કટિસ્થકરવૈશાખ-, સ્થાનકસ્થનરાકૃતિમ્ ।	
દ્રવ્યૈઃ પૂર્ણં સ્મરેલ્લોકં, સ્થિત્યુત્પત્તિવ્યયાત્મકૈઃ ॥	૧૦૩
લોકો જગત્રયાકીર્ણો, ભુવઃ સપ્તાત્ર વેષ્ટિતાઃ ।	
ઘનામ્ભોધિમહાવાત-, તનુવાતૈર્મહાબલૈઃ ॥	૧૦૪
વેત્રાસનસમોઽધસ્તાન્, મધ્યતો ઝલ્લરીનિભઃ ।	
અગ્રે મુરજસઙ્કાશો, લોકઃ સ્યાદેવમાકૃતિઃ ॥	૧૦૫
નિષ્પાદિતો ન કેનાડપિ, ન ધૃતઃ કેનચિચ્ચ સઃ ।	
સ્વયંસિદ્ધો નિરાધારો, ગગને કિન્ત્વવસ્થિતઃ ॥	૧૦૬
અકામનિર્જરારૂપાત્, પુણ્યાજ્જન્તોઃ પ્રજાયતે ।	
સ્થાવરત્વાત્રસત્ત્વં વા, તિર્યક્ત્વં વા કથચ્ચન ॥	૧૦૭
માનુષ્યમાર્યદેશશ્ચ, જાતિઃ સર્વાક્ષપાટવમ્ ।	
આયુશ્ચ પ્રાપ્યતે તત્ર, કથચ્ચિત્કર્મલાઘવાત્ ॥	૧૦૮
પ્રાપ્તેષુ પુણ્યતઃ શ્રદ્ધા-, કથકશ્રવણેષ્વપિ ।	
તત્ત્વનિશ્ચયરૂપં તદ્, બોધિરત્નં સુદુર્લભમ્ ॥	૧૦૯

ભાવનાભિરવિશ્રાન્ત-, મિતિ ભાવિતમાનસઃ ।	
નિર્મમઃ સર્વભાવેષુ, સમત્વમવલમ્બતે ॥	૧૧૦
વિષયેભ્યો વિરક્તાનાં, સામ્યવાસિતયેતસામ્ ।	
ઉપશામ્યેત્ કષાયાગ્નિ-, બોધિદીપઃ સમુન્મિષેત્ ॥	૧૧૧
સમત્વમવલમ્બ્યાથ, ધ્યાનં યોગી સમાશ્રયેત્ ।	
વિના સમત્વમારબ્ધે, ધ્યાને સ્વાત્મા વિડમ્બ્યતે ॥	૧૧૨
મોક્ષઃ કર્મક્ષયાદેવ, સ ચાત્મજ્ઞાનતો ભવેત્ ।	
ધ્યાનસાધ્યં મતં તચ્ચ, તદ્ધ્યાનં હિતમાત્મનઃ ॥	૧૧૩
ન સામ્યેન વિના ધ્યાનં, ન ધ્યાનેન વિના ચ તત્ ।	
નિષ્કમ્પં જાયતે તસ્માદ્, દ્વયમન્યોન્યકારણમ્ ॥	૧૧૪
મુહૂર્તાન્તર્મનઃસ્થૈર્યં, ધ્યાનં છન્નસ્થયોગિનામ્ ।	
ધર્મ્યં શુક્લં ચ તદ્ દ્વેધા, યોગરોધસ્ત્વયોગિનામ્ ॥	૧૧૫
મુહૂર્તાત્ પરતશ્ચિન્તા, યદ્વા ધ્યાનાન્તરં ભવેત્ ।	
બહુવર્થસંક્રમે તુ સ્યાદ્, દીર્ઘાડપિ ધ્યાનસન્તતિઃ ॥	૧૧૬
મૈત્રી-પ્રમોદ-કારુણ્ય-, માધ્યસ્થ્યાનિ નિયોજયેત્ ।	
ધર્મધ્યાનમુપસ્કર્તું, તદ્ધિ તસ્ય રસાયનમ્ ॥	૧૧૭
મા કાર્ષીત્ કોડપિ પાપાનિ, મા ચ ભૂત્ કોડપિ દુઃખિતઃ ।	
મુચ્યતાં જગદધ્યેષા, મતિર્મૈત્રી નિગદ્યતે ॥	૧૧૮
અપાસ્તાશેષદોષાણાં, વસ્તુતત્વાવલોકિનામ્ ।	
ગુણેષુ પક્ષપાતો યઃ, સ પ્રમોદઃ પ્રકીર્તિતઃ ॥	૧૧૯
દીનેષ્વાર્તેષુ ભીતેષુ, યાયમાનેષુ જીવિતમ્ ।	
પ્રતીકારપરા બુદ્ધિઃ કારુણ્યમભિધીયતે ॥	૧૨૦

કૂરકર્મસુ નિઃશંકં, દેવતાગુરુનિન્દિષુ ।
 આત્મશંસિષુ યોપેક્ષા, તન્માધ્યસ્થ્યમુદીરિતમ્ ॥ ૧૨૧
 આત્માનં ભાવયન્નાભિ-, ભાવનાભિર્મહામતિઃ ।
 ત્રુટિતામપિ સન્ધત્તે, વિશુદ્ધધ્યાનસન્તતિમ્ ॥ ૧૨૨
 તીર્થં વા સ્વસ્થતાહેતુ-, ર્યતદ્વા ધ્યાનસિદ્ધયે ।
 કૃતાસનજયો યોગી, વિવિક્તં સ્થાનમાશ્રયેત્ ॥ ૧૨૩
 પર્યંકુકવીરવજ્રાબ્જ-, ભદ્રદણ્ડાસનાનિ ચ ।
 ઉત્કટિકા ગોદોહિકા, કાયોત્સર્ગસ્તથાસનમ્ ॥ ૧૨૪
 સ્યાજજઙ્ઘયોરધોભાગે, પાદોપરિ કૃતે સતિ ।
 પર્યંકો નાભિગોત્તાન-, દક્ષિણોત્તરપાણિકઃ ॥ ૧૨૫
 વામોઽહિર્દક્ષિણોરૂર્ધ્વ, વામોરૂપરિ દક્ષિણઃ ।
 ક્રિયતે યત્ર તદ્વીરો-, ચિતં વીરાસનં સ્મૃતમ્ ॥ ૧૨૬
 પૃષ્ઠે વજ્રાકૃતીભૂતે, દોભ્યાં વીરાસને સતિ ।
 ગૃહ્ણીયાત્ પાદયોર્યત્રા-, ડ્ગુષ્ઠી વજ્રાસનં તુ તત્ ॥ ૧૨૭
 સિંહાસનાધિરૂઢસ્યા-, સનાપનયને સતિ ।
 તથૈવાવસ્થિતિર્યા તા-, મન્યે વીરાસનં વિદુઃ ॥ ૧૨૮
 જઙ્ઘાયા મધ્યભાગે તુ, સંશ્લેષો યત્ર જઙ્ઘયા ।
 પદ્માસનમિતિ પ્રોક્તં, તદાસનવિચક્ષણૈઃ ॥ ૧૨૯
 સમ્પુટીકૃત્ય મુષ્કાગ્રે તલપાદૌ તથોપરિ ।
 પાણિકચ્છપિકાં, કુર્યાદ્, યત્ર ભદ્રાસનં તુ તત્ ॥ ૧૩૦
 શ્લિષ્ટાડ્ગુલી શ્લિષ્ટગુલ્ફૌ ભૂશ્લિષ્ટોરૂ પ્રસારયેત્ ।
 યત્રોપવિશ્ય પાદૌ તદ્, દણ્ડાસનમુદીરિતમ્ ॥ ૧૩૧

પૂતપાર્ષિ-સમાયોગે, પ્રાહુરુત્કટિકાસનમ્ ।
 પાર્ષિભ્યાં તુ ભુવસ્ત્યાગે, તત્સ્યાદ્ગોદોહિકાસનમ્ ૧૩૨
 પ્રલમ્બિતભુજદ્વન્દ્વ-, મૂર્ધ્વસ્થસ્યાસિતસ્ય વા ।
 સ્થાનં કાયાનપેક્ષં યત્-, કાયોત્સર્ગઃ સ કીર્તિતઃ ॥ ૧૩૩
 જાયતે યેન યેનેહ, વિહિતેન સ્થિરં મનઃ ।
 તત્તદેવ વિધાતવ્ય-, માસનં ધ્યાનસાધનમ્ ॥ ૧૩૪
 સુખાસનસમાસીનઃ, સુશ્લિષ્ટાધરપલ્લવઃ ।
 નાસાગ્રન્યસ્તદ્ગદ્વન્દ્વો, દન્તૈર્દન્તાનસંસ્પૃશન્ ॥ ૧૩૫
 પ્રસન્નવદનઃ પૂર્વા-, ભિમુખો વાપ્યુદ્ગ્રમુખઃ ।
 અપ્રમત્તઃ સુસંસ્થાનો, ધ્યાતા ધ્યાનોઘતો ભવેત્ ॥ ૧૩૬

॥ શ્રી બૃહત્ સંગ્રહણી ॥

નમિઉં અરિહંતાઈ, ઠિઈ ભવણો-ગાહણા ય પત્તેયં ।
 સુર-નારયાણ વુચ્છં, નર તિરિયાણં વિણા ભવણં ॥ ૧
 ઉવવાય-ચવણ-વિરહં, સંખં ઈગ સમઈયં ગમા-ગમણે ।
 દસ વાસ સહસ્સાઈ, ભવણવઈણં જહન્ન-ઠિઈ ॥ ૨
 ચમર-બલિ-સાર-મહિઅં, તદ્દેવીણં તુ તિન્નિ ચત્તારિ ।
 પલિયાઈ સહ્ઠાઈ, સેસાણં નવનિકાયાણં ॥ ૩

દાહિણ દિવદ્ધ પલિયં, ઉત્તરઓ હુન્તિ દુન્નિ દેસૂણા ।
 તદ્દેવી-મદ્ધ પલિયં, દેસૂણં આઉ-મુક્કોસં ॥ ૪
 વંતરિયાણ જહન્નં, દસ વાસ સહસ્સ પલિય-મુક્કોસં ।
 દેવીણં પલિયદ્ધં, પલિયં અહિયં સસિ-રવીણં ॥ ૫
 લક્ખેણ સહસ્સેણ ય, વાસાણ ગહાણ પલિય-મેએસિં ।
 ઠિઈ અદ્ધં દેવીણં, કમેણ નક્ખત્ત તારાણં ॥ ૬
 પલિયદ્ધં ચઉભાગો, ચઉ અડ ભાગાહિગાઉ દેવીણં ।
 ચઉ જુઅલે ચઉભાગો, જહન્ન મડ ભાગ પંચમએ ॥ ૭
 દો સાહિ સત્ત સાહિય, દસ ચઉદસ સત્તર અયર જા સુક્કો ।
 ઇક્કિક્ક-મહિય-મિત્તો, જા ઇંગતીસુવરિ ગેવિજજે ॥ ૮
 તિત્તીસ-શુત્તરેસું, સોહમ્માઈસુ ઇમા ઠિઈ જિઠ્ઠા ।
 સોહમ્મે ઇસાણે, જહન્ન-ઠિઈ પલિય-મહિયં ચ ॥ ૯
 દો સાહિ સત્ત દસ ચઉદસ, સત્તર અયરાઈ જા સહસ્સારો ।
 તપ્પરઓ ઇક્કિક્કં, અહિયં જાણુત્તર-ચઉક્કે ॥ ૧૦
 ઇંગતીસ સાગરાઈ સવ્વઢ્ઠે પુણ જહન્ન ઠિઈ નત્થિ ।
 પરિગહિયાણિ-યરાણિ ય, સોહમ્મી-સાણ દેવીણં ॥ ૧૧
 પલિયં અહિયં ચ કમા, ઠિઈ જહન્ના ઇઓ ય ઉક્કોસા ।
 પલિયાઈ સત્ત પન્નાસ, તહ ય નવ પંચવન્ના ય ॥ ૧૨
 પણ છચ્ચઉ ચઉ અદ્ધ ય, કમેણ પત્તેય-મગ્ગમહિસીઓ ।
 અસુર નાગાઈ વંતર, જોઈસ કપ્પદુગિંદાણં ॥ ૧૩
 દુસુ તેરસ દુસુ બારસ, છ પણ ચઉ ચઉ દુગે દુગે ય ચઉ ।
 ગેવિજજ-શુત્તરે દસ, બિસઢિ પયરા ઉવરિ લોએ ॥ ૧૪

સોહમ્મુક્કોસઠિઈ, નિયપયરવિહત્તઈચ્છ સંગુણિઓ ।
 પયરુક્કોસઠિઈઓ, સવ્વત્થ જહનઓ પલિયં ॥ ૧૫
 સુરકપ્પઠિઈ વિસેસો સગપયરવિહત્તઈચ્છસંગુણિઓ ।
 હિઠ્ઠિલ્લઠિઈસહિઓ, ઈચ્છિયપયરંમિ ઉક્કોસા ॥ ૧૬
 કપ્પસ્સ અંતપયરે, નિય-કપ્પ-વડિંસયા વિમાણાઓ ।
 ઈંદ-નિવાસા તેસિં, ચઉદ્ધિસિં લોગપાલાણં ॥ ૧૭
 સોમજમાણં સતિભાગ, પલિય વરુણસ્સ દુન્નિ દેસૂણા ।
 વેસમણે દો પલિયા, એસ ઠિઈ લોગપાલાણં ॥ ૧૮
 અસુરા નાગ-સુવન્ના, વિજજૂ અગ્ગી ય દીવ-ઉદ્દહી અ ।
 દિસિ પવણ થણિય દસવિહ, ભવણવઈ તેસુ દુ દુ ઈંદા ૧૯
 ચમરે બલી અ ધરણે, ભૂયાણંદે ય વેણુદેવે ય ।
 તત્તો ય વેણુદાલી, હરિકંતે હરિસ્સહે ચેવ ॥ ૨૦
 અગ્ગિસિહ અગ્ગિમાણવ, પુન્ન વિસિઠ્ઠે તહેવ જલકંતે ।
 જલપહ તહ અમિઅગઈ, મિયવાહણ દાહિણુત્તરઓ ૨૧
 વેલંબે ય પભંજણ, ઘોસ મહાઘોસ એસિ-મન્નયરો ।
 જંબુદ્ધીવં છત્તં, મેરું દંડં પહૂ કાઉં ॥ ૨૨
 ચઉત્તીસા ચઉયત્તા, અઢ્ઢત્તીસા ય ચત્ત પંચણ્હં ।
 પન્ના ચત્તા કમસો, લક્ખા ભવણાણ દાહિણઓ ॥ ૨૩
 ચઉ ચઉ લક્ખ વિહૂણા, તાવઈયા ચેવ ઉત્તર-દિસાએ ।
 સવ્વેવિ સત્તકોડી, બાવત્તરિ હુન્તિ લક્ખા ય ॥ ૨૪
 રયણાએ હિઠ્ઠુવરિં, જોયણ સહસ્સં વિમુત્તું તે ભવણા ।
 જંબુદ્ધીવ-સમા તહ, સંખ-મસંખિજજ-વિત્થારા ॥ ૨૫

ચૂડામણિ-ફણિ-ગરુડે, વજ્રજે તહ કલસ-સીહ-અસ્સે ય ।
 ગય - મયર-વદ્ધમાણે, અસુરાઈણં મુણસુ ચિંધે ॥ ૨૬
 અસુરા કાલા નાગુ-દહિ-પંડુરા તહ સુવન્ન-દિસિ-થણિયા ।
 કણગાભ-વિજજુ-સિહિદીવ, અરુણા વાગિ પિયંગુ નિભા ૨૭
 અસુરાણ વત્થરત્તા, નાગો-દહિ-વિજજુ-દીવ-સિહિ-નીલા ।
 દિસિ-થણિય-સુવન્નાણં, ધવલા વાગિણ સંઝ-રુઈ ॥ ૨૮
 ચઉ-સઢિ સઢિ અસુરે, છય્ય સહસ્સાઈ ધરણમાઈણં ।
 સામાણિયા ઈમેસિં, ચઉગ્ગુણા આયરફ્ખા ય ॥ ૨૯
 રયણાએ પઢમ-જોયણ-સહસ્સે હિઠ્ઠવરિં સય-સય-વિહૂણે ।
 વંતરિયાણં રમ્મા, ભોમા નયરા અસંખિજજા ॥ ૩૦
 બાહિં વટ્ટા અંતો, ચઉરંસ અહો ચ કણ્ણિઆયારા ।
 ભવણવઈણ તહ વંતરાણ, ઈંદ-ભવણા ઉ નાયવ્વા ॥ ૩૧
 તહિં દેવા વંતરિયા, વર-તરુણી-ગીય-વાઈય-રવેણં ।
 નિચ્ચં સુહિયા પમુઈયા, ગયં પિ કાલં ન યાણંતિ ॥ ૩૨
 તે જંબુદીવ-ભારહ-વિદેહ સમ ગુરુ જહન્ન મજ્જિમગા ।
 વંતર પુણ અઢ્ઢવિહા, પિસાય ભૂયા તહા જફ્ખા ॥ ૩૩
 રફ્ખસ-કિંનર-કિંપુરિસા, મહોરગા અઢ્ઢમા ય ગંધવ્વા ।
 દાહિણુત્તર-ભેયા, સોલસ તેસિં ઈમે ઈંદા ॥ ૩૪
 કાલે ય મહાકાલે, સુરૂવ-પડિરૂવ-પુન્નભદ્દે ય ।
 તહ ચેવ માણિભદ્દે, ભીમે ય તહા મહાભીમે ॥ ૩૫
 કિંનર-કિંપુરિસે સપ્પુરિસ-મહાપુરિસ તહય અઈકાયે ।
 મહાકાય ગીયરઈ, ગીયજસે દુન્નિ દુન્નિ કમા ॥ ૩૬

શિંધં કલંબ-સુલસે, વડ-ખટ્ટંગે અસોગ-ચંપયએ ।
 નાગે તુંબરુ અ ઝએ, ખટ્ટંગ વિવજિજયા રુક્ષા ॥ ૩૭
 જક્ષ્મ-પિસાય-મહોરગ-ગંધવ્વા સામ-કિંનરા નીલા ।
 રક્ષ્મસ-કિંપુરિસા વિ ય, ધવલા ભૂયા પુણો કાલા ॥ ૩૮
 અણપન્ની પણપન્ની, ઈસિવાઈ ભૂયવાઈએ ચેવ ।
 કંદીય મહાકંદી, કોહંડે ચેવ પયંગે ય ॥ ૩૯
 ઈય પઢમ-જોયણ-સએ, રયણાએ અઢ વંતરા અવરે ।
 તેસુ ઈહ સોલસિંદા, રુયગ અહો દાહિણુત્તરઓ ॥ ૪૦
 સંનિહિએ સામાણે, ધાઈવિહાએ ઈસીય ઈસીવાલે ।
 ઈસર મહેસરે વિય, હવઈ સુવચ્છે વિસાલે ય ॥ ૪૧
 હાસે હાસરઈ વિ ય, સેએ ય ભવે તહા મહાસેએ ।
 પયંગે પયંગવઈ વિય, સોલસ-ઈંદાણ નામાઈ ॥ ૪૨
 સામાણિયાણ ચઉરો, સહસ્સ સોલસ ય આયરક્ષ્માણં ।
 પત્તેયં સવ્વેસિં, વંતરવઈ સસિ રવીણં ય ॥ ૪૩
 ઈંદ-સમ-તાયતીસા, પરિસતિયા રક્ષ્મ-લોગપાલા ય ।
 અણિય-પઈન્ના અભિઓગા, કિબ્બિસં દસ ભવણ વેમાણી ।
 ગંધવ્વ નટ્ટ-હય-ગય, રહ ભડ અણિયાણિ સવ્વ ઈંદાણં ।
 વેમાણિયાણ વસહા, મહિસા ય અહોનિવાસીણં ॥ ૪૫
 તિત્તીસ તાયતીસા, પરિસતિયા લોગપાલ ચત્તારિ ।
 અણિઆણિ સત્ત સત્ત ય, અણિયાહિવ સવ્વઈંદાણં ॥ ૪૬
 નવરં વંતર જોઈસ-ઈંદાણ ન હુન્તિ લોગપાલાઓ ।
 તાયતીસ-ભિહાણા, તિયસા વિ ય તેસિં ન હુ હુન્તિ ॥ ૪૭

સમભૂતલાઓ અઢિહિં દસૂણ-જોયણ-સએહિં આરબ્મ ।
 ઉવરિ દસુત્તર-જોયણ-સયંમિ ચિઢ્ઢિન્તિ જોઈસિયા ॥ ૪૮
 તત્થ રવી દસ જોયણ, અસીઈ તદુવરિં સસી ય રિક્ખેસુ ।
 અહ ભરણિ સાઈ ઉવરિં, બહિ મૂલો ભિંતરે અભિઈ ૪૯
 તાર-રવિ - ચંદ-રિક્ખા-બુહ સુક્કા જીવ-મંગલ-સણિયા ।
 સગ-સય-નઉય દસ અસિઈ, ચઉ ચઉ કમસો તિયા ચઉસુ ॥
 ઈક્કારસ જોયણ-સય, ઈંગવીસિક્કાર સાહિયા કમસો ।
 મેરુ-અલોગા-બાહં, જોઈસ-ચક્કં ચરઈ ઠાઈ ॥ ૫૧
 અદ્ધ-કવિઢાગારા, ફલિહમયા રમ્મ-જોઈસ-વિમાણા ।
 વંતર નયરેહિંતો, સંખિજજ-ગુણા ઈમે હુન્તિ ॥ ૫૨
 તાઈ વિમાણાઈ પુણ, સવ્વાઈ હુન્તિ ફાલિહ-મયાઈ ।
 દગ-ફાલિહ-મયા પુણ, લવણે જે જોઈસ-વિમાણા ॥ ૫૩
 જોયણિ-ગસઢિ-ભાગા છપ્પન્ન અડયાલ ગાઉ દુ ઈંગ-દ્ધં ।
 ચંદાઈ વિમાણા-યામ, વિત્થડા અદ્ધ-મુચ્ચત્તં ॥ ૫૪
 પણયાલ-લક્ખ-જોયણ, નર-ખિત્તં તત્થિમે સયા ભમિરા ।
 નરખિત્તાઉ બહિં પુણ, અદ્ધ-પમાણા ઠિઆ નિચ્ચં ॥ ૫૫
 સસિ-રવિ-ગહ-નક્ખત્તા, તારાઓ હુન્તિ જહુત્તરં સિગ્ધા ।
 વિવરીયા ઉ મહઢિઅ, વિમાણ-વહગા કમેણે-સિં ॥ ૫૬
 સોલસ સોલસ અડ ચઉ, દો સુરસહસા પુરઓ દાહિણઓ ।
 પચ્છિમ ઉત્તર સીહા, હત્થી વસહા હયા કમસો ॥ ૫૭
 ગહ-અઢાસી નક્ખત્ત, અડવીસં તાર-કોડિ-કોડીણં ।
 છાસઢિ-સહસ-નવસય, પણ હત્તરિ એગ સસિ સિન્નં ૫૮

કોડા-કોડી સન્ન-તરં તુ મન્નન્તિ ખિત્ત-થોવતયા ।
 કેઈ અન્ને ઉસ્સે-હંગુલ-માણેણ તારાણં ॥ ૫૯
 કિણ્હં રાહુ-વિમાણં, નિચ્ચં ચંદેણ હોઈ અવિરહિયં ।
 ચઉરંગુલ-મપ્પત્તં, હિક્કા ચંદસ્સ તં ચરઈ ॥ ૬૦
 તારસ્સ ય તારસ્સ ય, જંબુદ્ધીવંમિ અંતરં ગુરુયં ।
 બારસ-જોયણ-સહસા, દુન્નિ સયા ચેવ બાયાલા ॥ ૬૧
 નિસઢો ય નીલવંતો, ચત્તારિ સય ઉચ્ચ-પંચ સય કૂડા ।
 અદ્ધં ઉવરિં રિક્ખા, ચરંતિ ઉભય-ક બાહાએ ॥ ૬૨
 છાવકા દુન્નિ સયા, જહન્ન-મેયં તુ હોઈ વાધાએ ।
 નિવ્વાધાએ ગુરુ લહુ, દો ગાઉ ય ધણુ-સયા પંચ ॥ ૬૩
 માણુસ-નગાઓ બાહિં, ચંદા સૂરસ્સ સૂર ચંદસ્સ ।
 જોયણ સહસ્સ પન્નાસ-ણૂણગા અંતરં દિટ્ઠં ॥ ૬૪
 સસિ સસિ રવિ રવિ સાહિય-જોયણ લક્ખેણ અંતરં હોઈ ।
 રવિ-અંતરિયા સસિણો, સસિ-અંતરિયા રવી દિત્તા ॥ ૬૫
 બહિયા ઉ માણુસુત્તરઓ, ચંદા સૂરા અવઙ્કિ-ઉજ્જોયા ।
 ચંદા અભિઈ-જુત્તા, સૂરા પુણ હુન્તિ પુસ્સેહિં ॥ ૬૬
 ઉદ્ધાર-સાગર-દુગે, સઢે, સમએહિં તુલ્લ દીવુદહી ।
 દુગુણા દુગુણ-પવિત્થર, વલયાગારા પઢમ-વજ્જં ॥ ૬૭
 પઢમો જોયણ-લક્ખં, વટ્ટો તં વેઢિઉં ઠિઆ સેસા ।
 પઢમો જંબુદ્ધીવો, સયંભૂરમણોદહી ચરમો ॥ ૬૮
 જંબૂ ધાયઈ પુક્ખર, વારુણિવર ખીર ઘય ખોય નંદીસરા ।
 અરુણ-રુણુવાય કુંડલ, સંખ રુયગ ભુયગ કુસ કુંચા ॥ ૬૯

પઢમે લવણો જલહી, બીએ કાલો ય પુફ્ખરાઈસુ ।
 દીવેસુ હુન્તિ જલહી, દીવ-સમાણેહિં નામેહિં ॥ ૭૦
 આભરણ-વત્થ-ગંધે, ઉપ્પલ-તિલએ ય પંઉમ-નિહિ-રયણે ।
 વાસહર-દહ-નઈઓ, વિજયા વફ્ખાર-કપ્પિદા ॥ ૭૧
 કુરુ-મંદર-આવાસા, કૂડા નફ્ખત્ત ચંદ સૂરા ય ।
 અન્નેવિ એવમાઈ, પસત્થ-વત્થૂણ જે નામા ॥ ૭૨
 તન્નામા દીવુદહી, તિપડોયાયાર હુન્તિ અરુણાઈ ।
 જંબૂ-લવણાઈયા, પત્તેયં તે અસંખિજજ્જ ॥ ૭૩
 તાણં-તિમ-સૂરવરા-વભાસ-જલહી પરંતુ ઈક્કિક્કા ।
 દેવે નાગે જફ્ખે, ભૂએ ય સયંભૂરમણે ય ॥ ૭૪
 વારુણિવર ખીરવરો, ઘયવર લવણો ય હુન્તિ ભિન્નરસા ।
 કાલો ય પુફ્ખરોદહિ-સયંભૂરમણો ય ઉદગરસા ॥ ૭૫
 ઈફ્ખુરસ સેસ-જલહી, લવણે કાલોએ ચરિમિ બહુમચ્છા ।
 પણ-સગ-દસ-જોયણ-સય, તણૂ કમા થોવ સેસેસુ ॥ ૭૬
 દો સસિ દો રવિ પઢમે, દુગુણા લવણંમિ ધાયઈસંડે ।
 બારસ સસિ બારસ રવિ, તપ્પભિઈ નિદિઢ્ઢસસિરવિણો ૭૭
 તિગુણા પુવ્વિલ્લજુયા, અણંતરા-ણંતરંમિ ખિત્તંમિ ।
 કાલોએ બાયાલા, બિસત્તરી પુફ્ખરદ્ધંમિ ॥ ૭૮
 દો સસિ દો રવિપંતી, એગંતરિયા છસઢિ સંખાયા ।
 મેરું પયાહિણંતા, માણુસ-ખિત્તે પરિઅડન્તિ ॥ ૭૯
 એવં ગહાઈણો વિ હુ, નવરં ધુવપાસવત્તિણો તારા ।
 તં ચિય પયાહિણંતા, તત્થેવ સયા પરિભમન્તિ ॥ ૮૦

પન્નરસ ચુલસીઈ-સયં, ઈહ સસિ-રવિમંડલાઈ તક્ષિત્તં ।
 જોયણ પણ-સય દસહિય, ભાગા અડયાલ ઈગસઢા ॥ ૮૧
 તીસિ-ગસઢા ચઉરો, ઈગ ઈગસઢસ્સ સત્ત ભઈયસ્સ ।
 પણતીસં ચ દુ-જોયણ, સસિ રવિણો મંડલં-તરયં ॥ ૮૨
 પણસઢી નિસઢંમિ ય, દુન્નિ ય બાહા દુજોયણં-તરિયા ।
 ઈગુણવીસં ચ સયં, સૂરસ્સ ય મંડલા લવણે ॥ ૮૩
 મંડલ દસગં લવણે, પણગં નિસઢંમિ હોઈ ચંદસ્સ ।
 મંડલ-અંતર-માણં, જાણ પમાણં પુરા કહિયં ॥ ૮૪
 સસિ-રવિણો લવણંમિ ય, જોયણ સય તિન્નિ તીસઅહિયાઈ ।
 અસિયં તુ જોયણસયં, જંબુદીવંમિ પવિસન્તિ ॥ ૮૫
 ગહ-રિક્ખ-તાર-સંખં, જત્થે-ચ્છસિ નાઉ-મુદહિ દીવે વા ।
 તસ્સસિહિ એગ-સસિણો, ગુણ-સંખં હોઈ સવ્વગ્ગં ॥ ૮૬
 બત્તીસ-ઢાવીસા, બારસ અડ ચઉ વિમાણ-લક્ખાઈ ।
 પન્નાસ ચત્ત છ સહસ્સ, કમેણ સોહમ્માઈસુ ॥ ૮૭
 દુસુ સયચઉ દુસુ સય-તિગ-મિગારસહિયં સયં તિગે હિઢા ।
 મજ્જે સત્તુત્તર-સય-મુવરિતિગે સય-મુવરિ પંચ ॥ ૮૮
 ચુલસીઈ લક્ખ સત્તાણ - વઈ, સહસ્સા વિમાણ તેવીસં ।
 સવ્વગ્ગમુઢ-લોગંમિ, ઈંદયા બિસઢિ પયરેસુ ॥ ૮૯
 ચઉ દિસિ ચઉ પંતીઓ, બાસઢિ વિમાણિયા પઢમ પયરે ।
 ઉવરિ ઈક્કિક્કહીણા, અણુત્તરે જાવ ઈક્કિક્કં ॥ ૯૦
 ઈંદય વઢા પંતિસુ, તો કમસો તંસ ચઉરંસા વઢા ।
 વિવિહા પુફ્ફવકિન્ના, તયંતરે મુત્તું પુવ્વ-દિસિં ॥ ૯૧

એગં દેવે-દીવે, દુવે ય નાગોદહીસુ બોધવ્વે ।
 ચત્તારિ જક્ખ-દીવે, ભૂય-સમુદ્દેસુ અઢેવ ॥ ૯૨
 સોલસ સયંભૂરમણે, દીવેસુ પઠઠિયા ય સુરભવણા ।
 ઈગતીસં ચ વિમાણા, સયંભૂરમણે સમુદ્દે ય ॥ ૯૩
 વઢં વઢસ્સુવરિં તંસં, તંસસ્સ ઉવરિમં હોઈ ।
 ચઉરંસે ચઉરંસં, ઉઠ્ઠં તુ વિમાણ-સેઢીઓ ॥ ૯૪
 સવ્વે વઢ-વિમાણા, એગ-દુવારા હવન્તિ નાયવ્વા ।
 તિન્નિ ય તંસ વિમાણે, ચત્તારિ ય હુન્તિ ચઉરંસે ॥ ૯૫
 પાગાર-પરિક્ખિત્તા, વઢવિમાણા હવન્તિ સવ્વેવિ ।
 ચઉરંસ વિમાણાણં, ચઉદ્ધિસિં વેઈયા હોઈ ॥ ૯૬
 જત્તો વઢ વિમાણા, તત્તો તંસસ્સ વેઈયા હોઈ ।
 પાગારો બોધવ્વો, અવસેસેસું તુ પાસેસુ ॥ ૯૭
 આવલિય-વિમાણાણં, અંતરં નિયમસો અસંખિજજં ।
 સંખિજજ-મસંખિજજં, ભણિયં પુફ્ફાવકિન્નાણં ॥ ૯૮
 અચ્ચંત-સુરહિ-ગંધા, ફાસે નવણીય-મઉય સુહફાસા ।
 નિચ્ચુજ્જોયા રમ્મા, સયંપહા તે વિરાયંતિ ॥ ૯૯
 જે દક્ખિણેણ ઈંદા, દાહિણઓ આવલી મુણેયવ્વા ।
 જે પુણ ઉત્તર ઈંદા, ઉત્તરઓ આવલી મુણે તેસિં ॥ ૧૦૦
 પુવ્વેણ પચ્છિમેણ ય, સામન્ના આવલી મુણેયવ્વા ।
 જે પુણ વઢવિમાણા, મજ્જિલ્લા દાહિણિલ્લાણં ॥ ૧૦૧
 પુવ્વેણ પચ્છિમેણ ય, જે વઢા તે વિ દાહિણિલ્લસ્સ ।
 તંસ ચઉરંસગા પુણ, સામન્ના હુન્તિ દુણ્ઠં પિ ॥ ૧૦૨

પઢમં-તિમ ~~પમસવલિ, વિમાણ મુહ ભૂમિ તસ્સમાસદ્ધં~~ ।
 પયર-ગુણ-મિટ્ઠ-કપ્પે, સવ્વગ્ગં પુફ્ફિકિન્નિયરે ॥ ૧૦૩
 ઈગદિસિ-પંતિ-વિમાણા, તિવિભત્તા તંસ ચઉરંસા વટ્ઠા ।
 તંસેસુ સેસ-મેગં, ખિવ સેસ-દુગસ્સ ઈક્કિક્કં ॥ ૧૦૪
 તંસેસુ ચઉરંસેસુ ય, તો રાસિ-તિગંપિ ચઉગુણં કાઉં ।
 વટ્ઠેસુ ઈંદયં ખિવ, પયર-ધણં મીલિયં કપ્પે ॥ ૧૦૫
 સત્ત-સય સત્તવીસા, ચત્તારિ-સયા ય હુન્તિ ચઉનઉયા ।
 ચત્તારિ ય છાસીયા, સોહમ્મે હુન્તિ વટ્ઠાઈ ॥ ૧૦૬
 એમેવ ય ઈસાણે, નવરં વટ્ઠાણ હોઈ નાણત્તં ।
 દો સય અટ્ઠત્તીસા, સેસા જહ ચેવ સોહમ્મે ॥ ૧૦૭
 પુવ્વા-વરા છલંસા, તંસા પુણ દાહિણુત્તરા બજ્જા ।
 અબ્ભિન્તર ચઉરંસા, સવ્વા-વિ ય કણ્ઠરાઈઓ ॥ ૧૦૮
 ચુલસી અસિઈ બાવત્તરિ, સત્તરિ સઢ્ઠી ય પન્ન ચત્તાલા ।
 તુલ્લ-સુર તીસ વીસા,
 દસ સહસ્સ આયરફ્ખ ચઉગુણિયા ॥ ૧૦૯
 કપ્પેસુ ય મિય મહિસો, વરાહ સીહા ય છગલ સાલૂરા ।
 હય ગય ભુયંગ ખગ્ગી, વસહા વિડિમાઈ ચિંધાઈ ॥ ૧૧૦
 દુસુ તિસુ તિસુ કપ્પેસુ, ઘણુદહિ ઘણવાય તદ્દુભયં ચ કમા ।
 સુર-ભવણ-પઈઠ્ઠાણં, આગાસ પઈઠ્ઠિયા ઉવરિં ॥ ૧૧૧
 સત્તાવીસ સયાઈ, પુઢવી-પિંડો વિમાણ-ઉચ્ચત્તં ।
 પંચ સયા કપ્પ ~~દુમે પુઢમે સિયાય ય ઈક્કિક્કં~~ ॥ ૧૧૨

હાયઈ પુઢવીસુ સયં, વઢઈ ભવણેસુ દુ દુ દુ કપ્પેસુ ।
 ચઉગે નવગે પણગે, તહેવ જા-શુત્તરેસુ ભવે ॥ ૧૧૩
 ઈગવીસસયા પુઢવી, વિમાણ-મિક્કારસેવ ય સયાઈ ।
 બત્તીસ-જોયણ-સયા, મિલિયા સવ્વત્થ નાયવ્વા ॥ ૧૧૪
 પણ ચઉ તિ દુ વન્ન વિમાણ, સધય દુસુ દુસુ ય જા સહસ્સારો ।
 ઉવરિ સિય ભવણવંતર-, જોઈસિયાણં વિવિહવન્ના ૧૧૫
 રવિણો ઉદય-ત્થંતર, ચઉનવઈ સહસ્સ પણ સય છવીસા ।
 બાયાલ સઢિ ભાગા, કક્કડ-સંકંતિ દિયહંમિ ॥ ૧૧૬
 એયંમિ પુણો ગુણિએ, તિ-પંચ-સગ-નવહિં હોઈ કમ-માણં ।
 તિગુણંમિ ય દો લક્ખા, તેસીઈ સહસ્સ પંચ સયા ॥ ૧૧૭
 અસિઈ છ સઢિ ભાગા,
 જોયણ-ચઉ-લક્ખ બિસત્તરિ-સહસ્સા ।
 છચ્ચ સયા તેત્તીસા, તીસ-કલા પંચ-ગુણિયંમિ ॥ ૧૧૮
 સત્ત-ગુણે છલક્ખા ઈગસઢિ-સહસ્સ છ-સય છાસીયા ।
 ચઉપન્ન-કલા તહ નવ-ગુણંમિ અડલક્ખ સહ્ઠાઓ ॥ ૧૧૯
 સત્તસયા ચત્તાલા, અઠ્ઠારસ કલા ય ઈય કમા ચઉરો ।
 ચંડા ચવલા જયણા, વેગા ય તહા ગઈ ચઉરો ॥ ૧૨૦
 ઈત્થ ય ગઈ ચઉત્થિં, જયણયરિં નામ કેઈ મન્નંતિ ।
 એહિં કમેહિ-મિમાહિં, ગઈહિં ચઉરો સુરા કમસો ॥ ૧૨૧
 વિક્ખંભં આયામં, પરિહિં અબ્ભિંતરં ચ બાહિરિયં ।
 જુગવં મિણંતિ છમ્માસ, જાવ ન તહાવિ તે પારં ॥ ૧૨૨

પાવંતિ વિમાણાણં, કેસિં પિહુ અહવ તિગુણયાઈએ ।
 કમ-ચઉગે પત્તેયં, ચંડાઈ ગઈ ઉ જોઈજજા ॥ ૧૨૩
 તિગુણેણ કપ્પ-ચઉગે, પંચ ગુણેણં તુ અકસુ મુણિજજા ।
 ગેવિજજે સત્ત ગુણેણં નવ-ગુણે-ણુત્તર-ચઉકકે ॥ ૧૨૪
 પઢમ-પયરંમિ પઢમે, કપ્પે ઉડુ-નામ-ઈંદય-વિમાણં ।
 પણયાલ લક્ખ જોયણ, લક્ખં સવ્વુવરિ સવ્વકં ॥ ૧૨૫
 ઉડુ ચંદ રયય વગ્ગૂ, વીરિય વરુણે તહેવ આણંદે ।
 બંભે કંચણ રુઈરે, વંચે અરુણે દિસે ચેવ ય ॥ ૧૨૬
 વેરુલિય રુયગ રુઈરે, અંકે ફલિહે તહેવ તવણિજજે ।
 મેહે અઘ્ઘ હલિદ્દે, નલિણે તહ લોહિયક્ખે ય ॥ ૧૨૭
 વઈરે અંજણ વરમાલ - રિક્ક દેવે ય સોમ મંગલમે ।
 બલભદ્દે ચક્ક ગયા, સોવત્થિયં ણંદિયાવત્તે ॥ ૧૨૮
 આભંકરે ય ગિદ્ધી, કેળિ ગરુલે ય હોઈ બોધવ્વે ।
 બંભે બંભહિએ પુણ, બંભુત્તર લંતમે ચેવ ॥ ૧૨૯
 મહસુક્ક સહસ્સારે, આણય તહ પાણમે ય બોધવ્વે ।
 પુદ્ધે-લંકાર આરણ તહા વિય અચ્ચુએ ચેવ ॥ ૧૩૦
 સુદંસણ સુપડિબદ્દે, મણોરમે ચેવ હોઈ પઢમ-તિગે ।
 તત્તો ય સવ્વભદ્દે, વિસાલમે સુમણે ચેવ ॥ ૧૩૧
 સોમણસે પીઈકરે, આઈચ્ચે ચેવ હોઈ તઈય-તિગે ।
 સવ્વકસિદ્ધિ નામે, ઈંદયા એવ બાસઠ્ઠી ॥ ૧૩૨
 પણયાલીસં લક્ખા, સીમંતય માણુસં ઉડુ સિવં ચ ।
 અપયકાણો સવ્વક, જંબૂદીવો ઈમં લક્ખં ॥ ૧૩૩

અહ ભાગા સગ પુઢવીસુ, રજજુ ઇક્કિક્ક તહેવ સોહમ્મે ।
 માહિંદ લંત સહસ્સાર - અચ્ચુઅ ગેવિજજલોગંતે ॥ ૧૩૪
 સમ્મત્ત ચરણ સહિયા, સવ્વં લોગં દુસે નિરવસેસં ।
 સત્ત ય ચઉદ્દસ ભાએ, પંચ ય સુચ દેસવિરઈએ ॥ ૧૩૫
 ભવણ વણ જોઈ સોહ-મ્મીસાણે સત્ત-હત્થ તણુ-માણં ।
 દુ-દુ-દુ-ચઉક્કે ગેવિજજ-ણુત્તરે હાણિ ઇક્કિક્ક ॥ ૧૩૬
 કપ્પ-દુગ-દુ-દુ-દુ-ચઉગે, નવગે પણગે ય જિઢ્ઠ-ઠિઈ અચરા ।
 દો-સત્ત-ચઉદ-ઢારસ, બાવીસિગતીસ તિત્તીસા ॥ ૧૩૭
 વિવરે તાણિક્કૂણે ઇક્કારસગા ઉ પાડિએ સેસા ।
 હત્થિક્કારસ ભાગા, અચરે અચરે સમહિયંમિ ॥ ૧૩૮
 ચય પુવ્વ-સરીરાઓ, કમેણ ઇગુત્તરાઈ વુઢીએ ।
 એવં ઠિઈ-વિસેસા, સણંકુમારાઈ-તણુ-માણં ॥ ૧૩૯
 ભવ-ધારણિજજ એસા, ઉત્તર-વેઉવ્વિ જોયણા લક્ખં ।
 ગેવિજજ-ણુત્તરેસુ, ઉત્તર-વેઉવ્વિયા નત્થિ ॥ ૧૪૦
 સાહાવિય-વેઉવ્વિય-તાણૂ જહન્ના કમેણ પારંભે ।
 અંગુલ-અસંખ-ભાગો અંગુલ-સંખિજજ-ભાગો ય ॥ ૧૪૧
 સામન્નેણં ચઉવિહ-સુરેસુ બારસ-મુહુત્ત ઉક્કોસા ।
 ઉવવાય-વિરહકાલો, અહ ભવણાઈસુ પત્તેયં ॥ ૧૪૨
 ભવણ વણ જોઈ સોહ-મ્મીસાણેસું મુહુત્ત ચઉવીસં ।
 તો નવદિણ વીસ મુહૂ, બારસ દિણ દસ મુહુત્તા ય ॥ ૧૪૩
 બાવીસ સઢ્ઠ દિયહા, પણયાલ અસીઈ દિણ સયં તત્તો ।
 સંખિજજ દુસુ માસા, દુસુ વાસા તિસુ તિગેસુ કમા ૧૪૪

વાસાણ સયા સહસ્સા, લક્ષ્મ તહ ચઉસુ વિજયમાઈસુ ।
 પલિયા-અસંખ-ભાગો, સવ્વકે સંખભાગો ય ॥ ૧૪૫
 સવ્વેસિંપિ જહન્નો, સમઓ એમેવ ચવણ-વિરહો વિ ।
 ઈગ દુ તિ સંખ-મસંખા, ઈગ સમએ હુન્તિ ય ચવંતિ ૧૪૬
 નર-પંચિંદિય-તિરિયા-ણુપ્પત્તી સુરભવે પજજતાણં ।
 અજજવસાય વિસેસા, તેસિં ગઈ તારતમ્મં તુ ॥ ૧૪૭
 નર-તિરિ-અસંખ-જીવી, સવ્વે નિયમેણ જંતિ દેવેસુ ।
 નિય-આઉય-સમ-હીણા-ઉએસુ ઈસાણ અંતેસુ ॥ ૧૪૮
 જંતિ સમુચ્છિમ-તિરિયા, ભવણ-વણેસું ન જોઈમાઈસું ।
 જં તેસિં ઉવવાઓ, પલિયા-સંખંસ-આગિસુ ॥ ૧૪૯
 બાલતવે પડિબદ્ધા, ઉક્કડરોસા તવેણ ગારવિયા ।
 વેરેણ ય પડિબદ્ધા, મરિઉં અસુરેસુ જાયંતિ ॥ ૧૫૦
 રજજુગ્ગહ-વિસભક્ષણ-
 જલ-જલણ-પવેસ-તાણહ-દુહ-દુહઓ ।
 ગિરિસિરપડણાઉ મુઆ, સુહભાવા હુંતિ વંતરિયા ॥ ૧૫૧
 તાવસ જા જોઈસિયા, ચરગ પરિવ્વાય બંભલોગો જા ।
 જા સહસારો પંચિદિ-તિરિય જા અચ્ચુઓ સદ્ધા ॥ ૧૫૨
 જઈ લિંગ મિચ્છ દિઢી, ગેવિજજા જાવ જંતિ ઉક્કોસં ।
 પયમવિ અસદ્દહંતો, સુત્તત્થં મિચ્છદિઢીઓ ॥ ૧૫૩
 સુત્તં ગણહર-રઈયં, તહેવ પત્તેયબુદ્ધ-રઈયં ચ ।
 સુય-કેવલિણા રઈયં, અભિન્ન-દસ-પુવ્વિણા રઈયં ૧૫૪

છઉમત્થ સંજયાણં, ઉવવા ઉક્કોસઓ અ સવ્વઢે ।
 તેસિં સઢ્ઢાણં પિય, જહન્નઓ હોઈ સોહમ્મે ॥ ૧૫૫
 લંતંમિ ચઉદપુવ્વિસ્સ, તાવસાઈણ વંતરેસુ તહા ।
 એસિં ઉવવાયવિહી, નિય-કિરિય-ઠિયાણ સવ્વો વિ ૧૫૬
 વજ્જરિસહ-નારાયં, પઢમં બીયં ચ રિસહનારાયં ।
 નારાય-મદ્ધ-નારાયં, કીલિયા તહ ય છેવઢં ॥ ૧૫૭
 એએ છ સંઘયણા, રિસહો પઢો ય કીલિયા વજ્જં ।
 ઉભઓ મક્કડબંધો, નારાઓ હોઈ વિન્નેઓ ॥ ૧૫૮
 છ ગબ્ભ-તિરિ-નરાણં, સમુચ્છિમ-પણિંદિ-વિગલ છેવઢં ।
 સુર-નેરઈયા એગિંદિયા ય સવ્વે અસંઘયણા ॥ ૧૫૯
 છેવઢેણં ઉ ગમ્મઈ, ચઉરો જા કપ્પ કીલિયાઈસુ ।
 ચઉસુ દુ-દુ-કપ્પ-વુઢી, પઢમેણં જાવ સિદ્ધી વિ ॥ ૧૬૦
 સમચઉરંસે નગ્ગોહ સાઈ વામણ ય ખુજ્જ હુંડે ય ।
 જીવાણ છ સંઠાણા, સવ્વત્થ સુલક્ખણં પઢમં ॥ ૧૬૧
 નાહીએ ઉવરિ બીયં, તઈય-મહો પિઢિ ઉયર ઉર વજ્જં ।
 સિર ગીવ પાણિ પાએ, સુલક્ખણં તં ચઉત્થં તુ ॥ ૧૬૨
 વિવરીયં પંચમગં, સવ્વત્થ અલક્ખણં ભવે છઢં ।
 ગબ્ભય-નર-તિરિય છહા, સુરા સમા હુંડયા સેસા ॥ ૧૬૩
 જંતિ સુરા સંખાઉય-ગબ્ભય પજ્જત્ત મણુય તિરિએસુ ।
 પજ્જત્તેસુ ય બાયર, ભૂ-દગ-પત્તેયગ-વણેસુ ॥ ૧૬૪
 તત્થ વિ સણંકુમાર-પભિઈ એગિંદિએસુ નો જંતિ ।
 આણય-પમુહા ચવિઉં, મણુએસું ચેવ ગચ્છન્તિ ॥ ૧૬૫

દો કપ્પ કાયસેવી, દો દો દો ફરિસ-રૂવ-સદેહિં ।
 ચઉરો મણેણુ-વરિમા, અપ્પવિયારા અણંત-સુહા ॥ ૧૬૬
 જં ચ કામસુહં લોએ, જં ચ દિવ્વં મહાસુહં ।
 વીયરાય-સુહસ્સ ય, ણંતભાગં પિ નગ્ધઈ ॥ ૧૬૭
 ઉવવાઓ દેવીણં, કપ્પ-દુગં જા પરઓ સહસ્સારા ।
 ગમણાગમણં નત્થિ, અચ્ચુય-પરઓ સુરાણં પિ ॥ ૧૬૮
 તિ-પલિય તિ-સાર તેરસ-સારા કપ્પ-દુગતઈય-લંત-અહો ।
 કિઙ્ખિસિય ન હુન્તિ ઉવરિં, અચ્ચુય-પરઓ-ભિઓગાઈ ॥
 અપરિગ્ગહ-દેવીણં, વિમાણ-લક્ખા છ હુંતિ સોહમ્મે ।
 પલિયાઈ સમયાહિય, ઠિઈ જાસિં જાવ દસ પલિયા ૧૭૦
 તાઓ સણંકુમારા-ણેવં વહન્તિ પલિય-દહગેહિં ।
 જા બંભ-સુક્ક-આણય-આરણ-દેવાણ પન્નાસા ॥ ૧૭૧
 ઈસાણે ચઉ-લક્ખા, સાહિય-પલિયાઈ સમય-અહિય-ઠિઈ ।
 જા પન્નર પલિય જાસિં, તાઓ માહિંદ-દેવાણં ॥ ૧૭૨
 એએણ કમેણ ભવે, સમયાહિય પલિય દસગ વુઢ્ઠીએ ।
 લંત-સહસ્સાર-પાણય-, અચ્ચુય-દેવાણ પણપન્ના ૧૭૩
 કિણ્હા-નીલા-કાગિ-તેગિ-પમ્હા ય સુક્ક-લેસ્સાઓ ।
 ભવણ-વણ પઢમ-ચઉ લેસ, જોઈસ-કપ્પ દુગે તેગિ ॥ ૧૭૪
 કપ્પ-તિય પમ્હ-લેસા, લંતાઈસુ સુક્કલેસ હુન્તિ સુરા ।
 કણગાભ-પઉમ-કેસર-વન્ના દુસુ તિસુ ઉવરિ ધવલા ૧૭૫
 દસવાસ સહસ્સાઈ, જહન્ન-માઉં ધરંતિ જે દેવા ।
 તેસિં ચઉત્થાહારો, સત્તહિં થોવેહિં ઊસાસો ॥ ૧૭૬

આહિ-વાહિ વિમુક્કસ્સ, નીસાસૂસ્સાસ એગગો ।
 પાણુ સત્ત ઈમો થોવો, સો વિ સત્તગુણો લવો ॥ ૧૭૭
 લવ સત્તહત્તરીએ, હોઈ મુહુત્તો ઈમંમિ ઉસાસા ।
 સગતીસ-સય-તિહુત્તર, તીસ ગુણા તે અહોરત્તે ॥ ૧૭૮
 લક્ખં તેરસ સહસા, નઉયસયં અયર-સંખયા દેવે ।
 પફ્ખેહિં ઊસાસો, વાસ-સહસ્સેહિં આહારો ॥ ૧૭૯
 દસવાસસહસ્સુવરિં, સમયાઈ જાવ સાગરં ઊણં ।
 દિવસ-મુહુત્ત-પુહુત્તા, આહારૂસાસ સેસાણં ॥ ૧૮૦
 સરીરેણોયાહારો, તયાઈ ફાસેણ લોમ-આહારો ।
 પફ્ખેવાહારો પુણ, કાવલિઓ હોઈ નાયવ્વો ॥ ૧૮૧
 ઓયાહારા સવ્વે, અપજત્ત પજત્ત લોમ આહારો ।
 સુર-નિરય-ઈગિંદિ વિણા, સેસ-ભવત્થા સપફ્ખેવા ૧૮૨
 સચ્ચિત્તા-ચિત્તો-ભય-રૂવો આહાર સવ્વ-તિરિયાણં ।
 સવ્વ-નરાણં ચ તહા, સુર-નેરઈયાણ અચ્ચિત્તો ॥ ૧૮૩
 આભોગા-ણાભોગા, સવ્વેસિં હોઈ લોમઆહારો ।
 નિરયાણં અમણુન્નો, પરિણમઈ સુરાણ સમણુન્નો ॥ ૧૮૪
 તહ વિગલ-નારયાણં, અંતમુહુત્તા સ હોઈ ઉક્કોસો ।
 પંચિંદિ-તિરિ-નરાણં, સાહાવિઓ છઠ્ઠ-અઠ્ઠમઓ ॥ ૧૮૫
 વિગ્ગહ-ગઈ-માવન્ના, કેવલિણો સમુહયા અજ્જોગી ય ।
 સિદ્ધા ય અણાહારા, સેસા આહારગા જીવા ॥ ૧૮૬
 કેસકિ-મંસ-નહ-રોમ-રુહિર-વસ-ચમ્મ-મુત્ત-પુરિસેહિં ।
 રહિયા નિમ્મલ-દેહા, સુગંધ-નીસાસ ગય-લેવા ॥ ૧૮૭

અંતમુહુતેણં ચિય, પજજતા તરુણ-પુરિસ-સંકાસા ।
 સવ્વંગ-ભૂસણધરા, અજરા નિરુયા સમા દેવા ॥ ૧૮૮
 અણિમિસનયણા મણ-કજજ-સાહણા પુફ્ફ-દામઅમિલાણા ।
 ચઉરંગુલેણ ભૂમિં, ન છિવન્તિ સુરા જિણા બિંતિ ॥ ૧૮૯
 પંચસુ જિણકલ્લાણેસુ ચેવ મહરિસિતવાણુભાવાઓ ।
 જમ્મંતરનેહેણ ય, આગચ્છન્તિ સુરા ઈહયં ॥ ૧૯૦
 સંકંત-દિવ્વ-પેમા, વિસય-પસત્તા-સમત્ત-કત્તવ્વા ।
 અણહીણ-મણુય-કજજા, નરભવ-મસુહં ન ઈંતિ સુરા ૧૯૧
 ચત્તારિ પંચ જોયણ-સયાઈ ગંધો ય મણુય-લોગસ્સ ।
 ઉઠ્ઠં વચ્ચઈ જેણં, ન હુ દેવા તેણ આવન્તિ ॥ ૧૯૨
 દોકખ્ખ પઢમ-પુઢવિં, દો દો દો બીય તઈયગં ચઉત્થિં ।
 ચઉ ઉવરિમ ઓહીએ, પાસન્તિ પંચમં પુઢવિં ॥ ૧૯૩
 છઢ્ઢિ છ ગેવિજજા, સત્તમીયરે અણુત્તર-સુરા ઉ ।
 કિંચૂણ-લોગનાલિં, અસંખ-દીવુદહિ તિરિયં તુ ॥ ૧૯૪
 બહુઅરગં ઉવરિમગા, ઉઠ્ઠં સવિમાણ-ચૂલિય-ધયાઈ ।
 ઊણદ્ધ-સાગરે સંખ-જોયણા તપ્પર-મસંખા ॥ ૧૯૫
 પણવીસ-જોયણ લહૂ નારય-ભવણ-વણ-જોઈ-કપ્પાણં ।
 ગેવિજજ-ણુત્તરાણ ય, જહસંખં ઓહિ-આગારા ॥ ૧૯૬
 તપ્પાગારે પલ્લગ-પહહગ-જલ્લરિ-મુઈંગ-પુફ્ફ-જવે ।
 તિરિય-મણુએસુ ઓહી, નાણાવિહ-સંઠિઓ ભણિઓ ૧૯૭
 ઉઠ્ઠં ભવણ-વણાણં, બહુગો વેમાણિયાણહો ઓહી ।
 નારય-જોઈસ-તિરિયં, નર-તિરિયાણં અણેગવિહો ॥ ૧૯૮

ઈય દેવાણં ભણિયં ઠિઈ-પમુહં નારયાણ વુચ્છામિ ।
 ઈગ તિન્નિ સત્ત દસ સત્તર અયર બાવીસ તિત્તીસા ૧૯૯
 સત્તસુ પુઢવીસુ ઠિઈ, જિઢ્ઠો-વરિમાઈ હિઢ્ઠપુઢવીએ ।
 હોઈ કમેણ કણિકા, દસવાસ-સહસ્સ પઢમાએ ॥ ૨૦૦
 નવઈ-સમ-સહસ-લક્ખા, પુવ્વાણં કોડિ અયર દસ ભાગા ।
 ઈક્કિક્ક-ભાગ-વુઢ્ઠી, જા અયરં તેરસે પયરે ॥ ૨૦૧
 ઈઅ જિઢ્ઠ જહન્ના પુણ, દસ-વાસ-સહસ્સ-લક્ખ પયર-દુગે ।
 સેસેસુ ઉવરિ જિઢ્ઠા, અહો કણિકાઉ પઈ-પુઢવિં ॥ ૨૦૨
 ઉવરિ-ખિઈ-ઠિઈ-વિસેસો,
 સગ-પયર-વિહત્તુ ઈચ્છ-સંગુણિઓ ।
 ઉવરિમ-ખિઈઠિઈ-સહિઓ, ઈચ્છિય-પયરંમિ ઉક્કોસા ॥
 બંધણ-ગઈ-સંઠાણા, ભેયા વન્ના ય ગંધ-રસ-ફાસા ।
 અગુરુલહુ-સદ્દદસહા, અસુહા વિય પુગ્ગલા નિરએ ૨૦૪
 નરયા દસવિહ-વેયણ સી-ઉસિણ-ખુહ-પિવાસ-કંડૂહિં ।
 પરવસ્સં જર-દાહં, ભય-સોગં ચેવ વેયંતિ ॥ ૨૦૫
 સત્તસુ ખિત્તજ-વિયણા, અન્નુન્નકયાવિ પહરણેહિ વિણા ।
 પહરણ-કયા વિ પંચસુ, તિસુ પરમાહમ્મિયકયા વિ ૨૦૬
 રયણપ્પહ સક્કરપહ, વાલુયપહ પંકપહ ય ધૂમપહા ।
 તમપહા તમતમપહા, કમેણ પુઢવીણ ગોત્તાઈ ॥ ૨૦૭
 ઘમ્મા વંસા સેલા, અંજણ રિઢ્ઠા મઘા ય માઘવઈ ।
 નામેહિં પુઢવીઓ, છત્તાઈચ્છત્ત-સંઠાણા ॥ ૨૦૮

અસિઈ બત્તીસઅડવીસ વીસા અઢાર સોલ અડસહસા ।
 લક્ષ્મીવરિ પુઢવીપિંડો, ઘણુદહિ-ઘણવાય-તણુવાયા ૨૦૯
 ગયણં ચ પઈઢાણં, વીસ-સહસ્સાઈ ઘણુદહી પિંડો ।
 ઘણતણુ-વાયાગાસા, અસંખ-જોયણજુયા પિંડો ॥ ૨૧૦
 ન કુસંતિ અલોગં ચઉ-દિસંપિ પુઢવી ચ વલય-સંગહિયા ।
 રયણાએ વલયાણં, છદ્ધ-પંચમ-જોયણં સદ્ધં ॥ ૨૧૧
 વિક્ષંભો ઘણઉદહી, ઘણ-તણુવાયાણ હોઈ જહસંખં ।
 સતિભાગ ગાઉયં ગાઉયં ચ તહ ગાઉયતિભાગો ॥ ૨૧૨
 પઢમ-મહીવલએસું, ખિવિજજ એયં કમેણ બીયાએ ।
 દુતિ-ચઉ-પંચ-છગુણં, તઈયાઈસુ તંપિ ખિવ કમસો ૨૧૩
 મજ્જે ચિય પુઢવિ અહે, ઘણુદહિપમુહાણ પિંડ-પરિમાણં ।
 ભણિયં તઓ કમેણં, હાયઈ જા વલય-પરિમાણં ॥ ૨૧૪
 તીસ પણવીસ પનરસ, દસ તિન્નિ પણૂણ એગ લક્ષ્માઈ ।
 પંચ ચ નરયા કમસો, ચુલસી લક્ષ્માઈ સત્તસુ વિ ॥ ૨૧૫
 તેરિક્કારસ નવ સગ, પણ તિન્નિગ પયર સવ્વિગુણવન્ના ।
 સીમંતાઈ અપ્પઈ-, ઠાણંતા ઈંદયા મજ્જે ॥ ૨૧૬
 તેહિંતો દિસિ વિદિસિં, વિણિગગયા અઢ નિરયઆવલિઆ ।
 પઢમે પયરે દિસિ ઈંગુણ-વન્ન વિદિસાસુ અડયાલા ॥ ૨૧૭
 બીયાઈસુ પયરેસું ઈંગ-ઈંગ-હીણા ઉ હુન્તિ પંતીઓ ।
 જા સત્તમી મહિ-પયરે, દિસિ ઈક્કિક્કો વિદિસિ નત્થિ ૨૧૮
 ઈઢ પયરેગ દિસિ સંખ, અડગુણા ચઉવિણા સઈગસંખા ।
 જહ સીમંતય-પયરે, એગુણનઉયા સયા તિન્નિ ॥ ૨૧૯

અપઠકાણે પંચ ઉ, પઢમો મુહ-મંતિમો હવઈ ભૂમી ।
 મુહ-ભૂમિ-સમાસદ્ધં, પયરગુણં હોઈ સવ્વધણં ॥ ૨૨૦
 છન્નવઈ સય તિવન્ના, સત્તસુ પુઢવીસુ આવલી-નિરયા ।
 સેસ તિયાસી લક્ખા, તિસય સિયાલા નવઈ સહસા ૨૨૧
 તિ સહસ્સુચ્યા સવ્વે, સંખ-મસંખિજજ વિત્થડાયામા ।
 પણયાલ લક્ખ સીમંતઓ ય લક્ખં અપઠકાણો ॥ ૨૨૨
 છસુ હિક્કોવરિ જોયણ-સહસ્સ બાવન્ન સદ્ધ ચરિમાએ ।
 પુઢવીએ નરય-રહિયં, નરયા સેસંમિ સવ્વાસુ ॥ ૨૨૩
 બિસહસ્સૂણા પુઢવી, તિસહસ ગુણિએહિં નિયય પયરેહિં ।
 ઊણા રુવૂણ નિય પયર, ભાઈયા પત્થડંતરયં ॥ ૨૨૪
 પઉણક ધણુ છ અંગુલ, રયણાએ દેહમાણ-મુક્કોસં ।
 સેસાસુ દુગુણ-દુગુણં, પણ-ધણુ-સય જાવ ચરમાએ ૨૨૫
 રયણાએ પઢમ-પયરે, હત્થતિય દેહમાણ-મણુપયરં ।
 છપ્પન્નંગુલસદ્ધા, વુઢ્ઠી જા તેરસે પુન્નં ॥ ૨૨૬
 જં દેહ-પમાણ ઉવરિમાએ પુઢવીઈ અંતિમે પયરે ।
 તં ચિય હિક્કિમ-પુઢવી, પઢમપયરંમિ બોધવ્વં ॥ ૨૨૭
 તં ચેગુણગ સગ પયર-ભઈયં બીયાઈ પયર-વુઢ્ઠિ ભવે ।
 તિકરતિ અંગુલ કરસત્ત, અંગુલા સદ્ધિ ગુણવીસં ॥ ૨૨૮
 પણ ધણુ અંગુલ વીસં, પનરસ ધણુ દુન્નિ હત્થ સદ્ધા ય ।
 બાસકિ ધણુહ સદ્ધા, પણ પુઢવી પયર વુઢ્ઠિ ઈમા ॥ ૨૨૯
 ઈઅ સાહાવિય-દેહો, ઉત્તર-વેઉવ્વિઓ ય તદ્દુગુણો ।
 દુવિહોવિ જહન્ન કમા, અંગુલ અસ્સંખ સંખંસો ॥ ૨૩૦

સત્તસુ ચઉવીસ મુહૂ, સગ પનર દિશેગ દુ ચઉ છમ્માસા ।
 ઉવવાય ચવણ વિરહો, ઓહે બારસ મુહુત્ત ગુરુ ॥ ૨૩૧
 લહુઓ દુહાવિ સમઓ, સંખા પુણ સુર-સમા મુણેયવ્વા ।
 સંખાઉ પજજત્ત પણિંદિ-તિરિનરા જંતિ નરએસુ ॥ ૨૩૨
 મિચ્છદિદ્ધિ-મહારંભ-પરિગ્ગહો તિવ્વકોહ નિસ્સીલો ।
 નરયાઉઅં નિબંધઈ, પાવમઈ રૂદ્ધપરિણામો ॥ ૨૩૩
 અસન્નિ સરિસિવ પક્ખી, સીહ ઉરગિત્થિ જન્તિ જા છઠ્ઠિં ।
 કમસો ઉક્કોસેણં, સત્તમ પુઢવિં મણુય-મચ્છા ॥ ૨૩૪
 વાલા દાઢી પક્ખી, જલયર-નરયા-ગયા ઉ અઈકૂરા ।
 જંતિ પુણો નરએસું, બાહુલ્લેણં ન ઉણ નિયમો ॥ ૨૩૫
 દો પઢમ-પુઢવિ-ગમણં, છેવઢે કીલિયાઈ-સંઘયણે ।
 ઈક્કિક્ક-પુઢવિ-વુઢી, આઈ-તિલેસ્સાઉ નરએસું ॥ ૨૩૬
 દુસુ કાગિ તઈયાએ, કાગિ નીલા ય નીલ પંકાએ ।
 ધૂમાએ નીલ-કિણ્ણા, દુસુ કિણ્ણા હુન્તિ લેસ્સાઓ ॥ ૨૩૭
 સુર-નારયાણ તાઓ, દવ્વ-લેસા અવઢિઆ ભણિયા ।
 ભાવ-પરાવત્તીએ, પુણ એસિં હુન્તિ છલ્લેસા ॥ ૨૩૮
 નિરઉવ્વઢા ગબ્ભય, પજત્ત સંખાઉ લદ્ધિ એએસિં ।
 ચક્કિ-હરિ-જુઅલ-અરિહા,
 જિણ-જઈ-દિસિ-સમ્મ પુહવિ-કમા ॥ ૨૩૯
 રયણાએ ઓહિ ગાઉઅ, ચત્તારિઅદ્ધક ગુરુ-લહુ કમેણં ।
 પઈ-પુઢવિ ગાઉયદ્ધં, હાયઈ જા સત્તમિ ઈગદ્ધં ॥ ૨૪૦

ગબ્ભ-નર તિપલિયાગિ, તિગાઉ ઉક્કોસ તે જહન્નેણં ।
 મુચ્છિમ દુહાવિ અંતમુહુ અંગુલ અસંખ ભાગતણૂ ॥ ૨૪૧
 બારસ-મુહુત્ત ગબ્ભે, ઈયરે ચઉવીસ વિરહ ઉક્કોસો ।
 જમ્મ-મરણેસુ સમઓ, જહન્ન સંખા સુર-સમાણા ॥ ૨૪૨
 સત્તમિ-મહિ-નેરઈએ, તેગિ વાગિ અસંખ-નર-તિરિએ ।
 મુત્તૂણ સેસ-જીવા, ઉપ્પજજંતિ નરભવંમિ ॥ ૨૪૩
 સુર-નેરઈએહિં ચિય, હવંતિ હરિઅરિહ ચક્કિ બલદેવા ।
 ચઉ વિહ-સુર-ચક્કિ-બલા, વેમાણિય હુન્તિ હરિ અરિહા ॥
 હરિણો મણુસ્સ-રયણાઈ, હુન્તિ નાણુત્તરેહિં દેવેહિં ।
 જહ સંભવ-મુવવાઓ, હય-ગય-એગિંદિ-રયણાણં ૨૪૫
 વામ પમાણં ચક્કં, છત્તં દંડં દુહત્થયં ચમ્મં ।
 બત્તીસંગુલ ખગ્ગો, સુવન્નકાગિણિ ચઉરંગુલિયા ॥ ૨૪૬
 ચઉરંગુલો દુ અંગુલ, પિહુલો ય મણિ પુરોહિ-ગય-તુરયા ।
 સેણાવઈ ગાહાવઈ, વઢ્ઢ-ઈત્થી-ચક્કિ-રયણાઈ ॥ ૨૪૭
 ચક્કં ધણુહં ખગ્ગો, મણી ગયા તહ ય હોઈ વણમાલા ।
 સંખો સત્ત ઈમાઈ, રયણાઈ વાસુદેવસ્સ ॥ ૨૪૮
 સંખ નરા ચઉસુ ગઈસુ, જંતિ પંચસુવિ પઢમ-સંઘયણે ।
 ઈગ દુ તિ જા અઢ્ઢસયં, ઈગસમએ જંતિ તે સિદ્ધિં ॥ ૨૪૯
 વીસિત્થિ દસ નપુંસગ, પુરિસ-ઢ્ઢસયં તુ એગસમએણં ।
 સિજ્જઈ ગિહિ અન્ન સલિંગ ચઉ દસ અઢ્ઢાહિયસયં ચ ॥
 ગુરુલહુ મજ્જિમ દો ચઉ, અઢ્ઢસયં ઉઢ્ઢહો-તિરિયલોએ ।
 ચઉ બાવીસ-ઢ્ઢસયં, દુ સમુદે તિન્નિ સેસ-જલે ॥ ૨૫૧

નરય-તિરિયા-ગયા દસ, નરદેવ ગઈઉ વીસ અઢસયં ।
 દસ રયણા સક્કર વાલુયાઉ, ચઉ પંક ભૂદગઓ ॥ ૨૫૨
 છચ્ચ વણસ્સઈ દસ તિરિ, તિરિચ્ચિ દસ મણુય વીસ નારીઓ ।
 અસુરાઈ વંતરા દસ, પણ તદેવીઉ પત્તેયં ॥ ૨૫૩
 જોઈ દસ દેવિ વીસં, વેમાણિય-ઢસય વીસ દેવીઓ ।
 તહ પુંવેએહિંતો, પુરિસો હોગિણ અઢસયં ॥ ૨૫૪
 સેસઢ ભંગએસું, દસ દસ સિજઝન્તિ એગ-સમએણં ।
 વિરહો છમાસ ગુરુઓ, લહુ સમઓ ચવણમિહ નત્થિ ૨૫૫
 અડ સગ છ પંચ ચઉતિન્નિ, દુન્નિ ઈક્કોય સિજઝમાણેસુ ।
 બત્તીસાઈસુ સમયા, નિરંતરં અંતરં ઉવરિં ॥ ૨૫૬
 બત્તીસા અડયાલા, સઢી બાવત્તરી ચ બોધવ્વા ।
 ચુલસીઈ છન્નવઈ, દુરહિય-મઢ્ઢત્તર સયં ચ ॥ ૨૫૭
 પણયાલ લક્ખ જોયણ, વિક્ખંભા સિદ્ધસિલ ફલિહ-વિમલા ।
 તદુવરિગ-જોયણંતે, લોગંતો તત્થ સિદ્ધ-ઠિઈ ॥ ૨૫૮
 બાવીસ સગ તિ દસ વાસ, સહસ ગણિ તિદિણ બેઈદિયાઈસું ।
 બારસ વાસુણ પણ દિણ, છમાસતિપલિયઠિઈ જિઢ્ઢા ૨૫૯
 સણહા ચ સુદ્ધ-વાલુય, મણોસિલા સક્કરા ચ ખર-પુઢવી ।
 ઈગ બાર ચઉદ સોલસ-, ઢારસ બાવીસ સમ સહસાર ૬૦
 ગબ્બ-ભુય-જલયરો-ભય, ગબ્બોરગ પુવ્વ-કોડિ ઉક્કોસા ।
 ગબ્બચઉપ્પય-પક્ખિસુ, તિપલિયપલિયાઅસંખંસો ૨૬૧
 પુવ્વસ્સ ઉ પરિમાણં, સચરિં ખલુ વાસ કોડિ લક્ખાઓ ।
 છપ્પન્નં ચ સહસ્સા, બોધવ્વા વાસ-કોડીણં ॥ ૨૬૨

સંમુચ્છિમ-પણિંદિથલ-ખયર-ઉરગ-ભુયગજિઢઠિઈ કમસો ।
 વાસ સહસ્સા ચુલસી, બિસત્તરિ તિપન્ન બાયાલા ॥ ૨૬૩
 એસા પુઢવાઈણં, ભવઢિઈ સંપયં તુ કાયઢિઈ ।
 ચઉ એગિંદિસુ ણેયા, ઉસ્સપ્પિણિઓ અસંખિજજા ॥ ૨૬૪
 તાઓ વણંમિ અણંતા, સંખિજજા વાસ સહસવિગલેસુ ।
 પંચિંદિ-તિરિ-નરેસુ, સત્તઢ-ભવા ઉ ઉક્કોસા ॥ ૨૬૫
 સવ્વેસિંપિ જહન્ના, અંતમુહુતં ભવે ય કાયે ય ।
 જોયણ-સહસ્સ-મહિયં, એગિંદિય-દેહ-મુક્કોસં ॥ ૨૬૬
 બિતિ ચઉરિંદિ સરીરં, બારસ-જોયણ-તિકોસ-ચઉકોસં ।
 જોયણ-સહસ-પણિંદિય, ઓહે વુચ્છં વિસેસં તુ ॥ ૨૬૭
 અંગુલ-અસંખ-ભાગો, સુહુમનિગોઓ અસંખ-ગુણવાળિ ।
 તો અગણિ તઓ આળિ, તત્તો સુહુમા ભવે પુઢવી ॥ ૨૬૮
 તો બાયર વાઉ ગણી, આળિ પુઢવી નિગોય અણુક્કમસો ।
 પત્તેઅવણ-સરીરં, અહિયં જોયણ-સહસ્સં તુ ॥ ૨૬૯
 ઉસ્સેહંગુલ જોયણ-સહસ્સમાણે જલાસએ નેયં ।
 તં વલ્લિ પઉમ-પમુહં અઓ પરં પુઢવિરૂવં તુ ॥ ૨૭૦
 બારસ જોયણ સંખો, તિકોસ ગુમ્મીય જોયણં ભમરો ।
 મુચ્છિમ ચઉપય ભુયગુરગ-ગાઉ-ધણુ-જોયણ-પુહુતં ૨૭૧
 ગબ્ભ-ચઉપ્પય-છગ્ગાઉયાઈ, ભુયગા ઉ ગાઉય-પુહુતં ।
 જોયણ-સહસ્સ-મુરગા, મચ્છા ઊભયે વિ ય સહસ્સં ૨૭૨
 પક્કિખ-દુગ ધણુ-પુહુતં, સવ્વાણંગુલ-અસંખ-ભાગ લહૂ ।
 વિરહો વિગલાસન્નીણ જમ્મ-મરણેસુ અંતમુહૂ ॥ ૨૭૩

ગબ્બે મુહુત્ત બારસ, ગુરુઓ લહુ સમય સંખ સુર-તુલ્લા ।
 અણુસમય-મસંખિજજા એગિંદિય હુંતિ ય ચવંતિ ॥ ૨૭૪
 વણકાઈઓ અણંતા, ઈક્કિક્કાઓ વિ જં નિગોયાઓ ।
 નિચ્ચ-મસંખો ભાગો, અણંત-જીવો ચયઈ એઈ ॥ ૨૭૫
 ગોલા ય અસંખિજજા, અસંખ-નિગોયઓ ય હવઈ ગોલો ।
 ઈક્કિક્કંમિ નિગોએ, અણંત-જીવા મુણેયવ્વા ॥ ૨૭૬
 અત્થિ અણંતા જીવા, જેહિં ન પત્તો તસાઈ-પરિણામો ।
 ઉપ્પજજંતિ ચયંતિ ય, પુણો વિ તત્થેવ તત્થેવ ॥ ૨૭૭
 સવ્વો વિ કિસલઓ ખલુ ઉગ્ગમમાણો અણંતઓ ભણિઓ ।
 સો ચેવ વિવઢંતો, હોઈ પરિત્તો અણંતો વા ॥ ૨૭૮
 જયા મોહોદઓ તિવ્વો, અન્નાણં ખુ મહબ્ભયં ।
 પેલવં વેયણીયં તુ, તયા એગિંદિયત્તણં ॥ ૨૭૯
 તિરિએસુ જંતિ સંખાઉ તિરિ નરા જા દુકખ્પદેવાઓ ।
 પજજત્ત-સંખ-ગબ્ભય-બાયર-ભૂ-દગ-પરિત્તેસુ ॥ ૨૮૦
 તો સહસારંત-સુરા, નિરયા ય પજજત્ત-સંખ-ગબ્ભેસુ ।
 સંખ-પણિંદિય-તિરિયા, મરિઉં ચઉસુવિ ગઈસુ જન્તિ ૨૮૧
 થાવર-વિગલા નિયમા, સંખાઉય-તિરિ-નરેસુ ગચ્છન્તિ ।
 વિગલા લબ્ભિજજા વિરઈ, સમ્મંપિ ન તેઉવાઉ-ચુયાર ૨૮૨
 પુઢવિ-દગ-પરિત્તવણા, બાયર-પજજત્ત હુન્તિ ચઉલેસા ।
 ગબ્ભય-તિરિય-નરાણં, છલ્લેસા તિન્નિ સેસાણં ॥ ૨૮૩
 અંતમુહુત્તંમિ ગએ, અંતમુહુત્તંમિ સેસએ ચેવ ।
 લેસાહિ પરિણયાહિં, જીવા વચ્ચંતિ પરલોયં ॥ ૨૮૪

તિરિ-નર-આગામિ-ભવલેસ્સાએ અઈગયે સુરા નિરયા ।
 પુવ્વ-ભવ-લેસ્સ-સેસે, અંતમુહુતે મરણમિંતિ ॥ ૨૮૫
 અંતમુહુત ઠિઈઓ, તિરિય નરાણં હવન્તિ લેસ્સાઓ ।
 ચરિમા નરાણ પુણ નવ, વાસૂણા પુવ્વકોડી વિ ॥ ૨૮૬
 તિરિયાણ વિ ઠિઈપમુહં, ભણિય-મસેસંપિ સંપઈ વુચ્છં ।
 અભિહિય દાર-બ્ભહિયં, ચઉગઈ જીવાણ સામન્નં ૨૮૭
 દેવા અસંખ નર-તિરિ, ઈત્થી-પુંવેય ગબ્ભ-નર-તિરિયા ।
 સંખાઉયા તિ-વેયા, નપુંસગા નારયાઈઆ ॥ ૨૮૮
 આયંગુલેણ વત્થું, સરીર-મુસ્સેહ-અંગુલેણ તહા ।
 નગ-પુઢવિ-વિમાણાઈ, મુણસુ પમાણં-ગુલેણં તુ ॥ ૨૮૯
 સત્થેણ સુતિક્ખેણ વિ, છિત્તું ભિત્તું ચ જં કિર ન સક્કા ।
 તં પરમાણું સિદ્ધા, વયંતિ આઈ પમાણાણં ॥ ૨૯૦
 પરમાણૂ-તસરેણૂ, રહરેણૂ વાલઅગ્ગ-લિક્ખા ય ।
 જૂય જવો અઢ્ઢગુણો, કમેણ ઉસ્સેહ-અંગુલયં ॥ ૨૯૧
 અંગુલ-છક્કં પાઓ, સો દુગુણ વિહત્થિ સા દુગુણ હત્થો ।
 ચઉહત્થં ધણુ દુસહસ, કોસો તે જોયણં ચઉરો ॥ ૨૯૨
 ચઉસયગુણં પમાણં-ગુલ-મુસ્સેહંગુલાઉ બોધવ્વં ।
 ઉસ્સેહંગુલ-દુગુણં, વીરસ્સાયંગુલં ભણિયં ॥ ૨૯૩
 પુઢવાઈસુ પત્તેયં, સગ વણ-પત્તેય-ણંત દસ ચઉદ ।
 વિગલે દુ દુ સુર નારય-તિરિ ચઉ ચઉ ચઉદસ નરેસુ ૨૯૪
 એગિંદિએસુ પંચસુ, બાર સગ તિ સત્ત અઢ્ઢ વીસા ય ।
 વિગલેસુ સત્ત અડ નવ, જલ ખહચઉપયઉરગ ભુયગે ૨૯૫

અદ્ધ-તેરસ બારસ, દસ દસ નવગં નરામરે નિરએ ।
 બારસ છવીસ પણવીસ, હુન્તિ કુલ કોડિ લક્ષ્યાઈ ॥૨૮૬
 ઈગ કોડિ સત્ત નવઈ, લક્ષ્યા સઢા કુલાણ કોડીણં ।
 સંવુડજોણિસુરેગિંદિ, નારયાવિયડવિગલ ગબ્મુભયા ૨૮૭
 અચિત્તજોણિ સુર-નિરય, મીસ ગબ્મે તિભેય સેસાણં ।
 સીઉસિણ નિરય સુરગબ્મ, મીસ તેઉસિણ સેસ તિહા ॥
 હયગબ્મ સંખવત્તા, જોણી કુમ્મુન્નયાઈ જાયંતિ ।
 અરિહ હરિ ચક્કિરામા, વંસી પત્તાઈ સેસ નરા ॥ ૨૮૮
 આઉસ્સ બંધ-કાલો, અબાહકાલો ય અંતસમઓ ય ।
 અપવત્તાણ-ણપવત્તાણ, ઉવક્કમ-ણુવક્કમા ભણિયા ૩૦૦
 બંધન્તિ દેવ-નારય, અસંખ નર તિરિ છમાસ સેસાઉ ।
 પરભવિયાઉ સેસા, નિરુવક્કમ તિભાગ-સેસાઉ ॥ ૩૦૧
 સોવક્કમાઉયા પુણ, સેસ-તિભાગે, અહવ નવમ-ભાગે ।
 સત્તાવીસઈમે વા, અંતમુહુત્તં-તિમે વાવિ ॥ ૩૦૨
 જઈમે ભાગે બંધો, આઉસ્સ ભવે અબાહ-કાલો સો ।
 અંતે ઉજુગઈ ઈગ, સમય વક્ક ચઉ-પંચ-સમયં તા ૩૦૩
 ઉજુગઈ પઢમ સમએ, પરભવિયં આઉયં તહા-હારો ।
 વક્કાઈ બીય-સમએ, પરભવિયાઉ ઉદય-મેઈ ॥ ૩૦૪
 ઈગ-દુ-તિ-ચઉ-વક્કાસું, દુગાઈસમએસુ પરભવાહારો ।
 દુગ-વક્કાઈસુ સમયા, ઈગ દો તિન્નિ ય અણાહારા ૩૦૫
 બહુકાલ વેયણિજજં, કમ્મં અપ્પેણ જમિહ કાલેણં ।
 વેઈજજઈ જુગવં ચિય, ઉઈન્ન-સવ્વ-પએસગ્ગં ॥ ૩૦૬

અપવત્તણિજજ-મેયં, આઉં અહવા અસેસ-કમ્મંપિ ।
 બંધસમયે વિ બદ્ધં, સિદ્ધિલં ચિય તં જહા-જોગં ॥ ૩૦૭
 જં પુણ ગાઢ-નિકાયણ-બંધેણં પુવ્વમેવ કિલ બદ્ધં ।
 તં હોઈ અણપવત્તણ, જુગ્ગં કમ વેયણિજજ ફલં ॥ ૩૦૮
 ઉત્તમ-ચરમ-સરીરા, સુર-નેરઈયા અસંખ નર તિરિયા ।
 હુન્તિ નિરુવક્કમાઓ, દુહાવિ સેસા મુણેયવ્વા ॥ ૩૦૯
 જેણાઉ-મુવક્કમિજજઈ, અપ્પ-સમુત્થેણ ઈયરગેણાવિ ।
 સો અજ્ઞવસાણાઈ, ઉવક્કમ-ણુવક્કમો ઈયરો ॥ ૩૧૦
 અજ્ઞવસાણ-નિમિત્તે, આહારે વેયણા પરાધાએ ।
 ફાસે આણાપાણૂ, સત્તવિહં ઝિજજએ આઉં ॥ ૩૧૧
 આહાર-સરીરિંદિય, પજજત્તી, આણ-પાણ ભાસ-મણે ।
 ચઉ પંચ પંચ છપ્પિય, ઈંગે-વિગલા-સન્નિ-સન્નીણં ૩૧૨
 આહાર સરીરિંદિય, ઊસાસ-વગિ-મણો-ભિનિવ્વત્તી ।
 હોઈ જઓ દલિયાગિ, કરણં પઈ સા ઉ પજજત્તી ॥ ૩૧૩
 પણિંદિય તિબલૂસા-, સાગિ દસ પાણ ચઉ છ સગ અઢ્ઢ ।
 ઈંગદુતિ ચઉરિંદીણં, અસન્નિસન્નીણ નવ દસય ॥ ૩૧૪
 સંખિત્તા સંઘયણી, ગુરુતર-સંઘયણિ-મજ્ઞઓ એસા ।
 સિરિ-સિરિયંદ-મુણિદેણ, નિમ્મિયા અપ્પ-પઢણઢા ૩૧૫
 સંખિત્તયરી ઉ ઈમા, સરીર-મોગાહણા ય સંઘયણા ।
 સન્ના સંઠાણ કસાય, લેસિંદિય દુ સમુગ્ધાયા ॥ ૩૧૬
 દિઢી દંસણ નાણે, જોગુ-વઓગો-વવાય-ચવણ-ઠિઈ ।
 પજજત્તિ કિમાહારે, સન્નિ-ગઈ આગઈ વેએ ॥ ૩૧૭

મલહારિ-હેમ-સૂરીણ સીસ-લેસેણ વિરઈયં સમ્મં ।
 સંઘયણિ-રયણ-મેયં, નંદઉ જા વીરજિણ-તિત્થં ॥ ૩૧૮

બૃહત્સંગ્રહણીને ઉપયોગી પ્રક્ષેપ ગાથાઓ

- પંચ સયા બાવીસા, તિન્નેવ સયા ઉ હુંતિ છપ્પન્ના ।
 તિન્નિ સયા અડયાલા, સણંકુમારસ્સ વટ્ટાઈ ॥ ૧
- સત્તરિસયમણૂણં, તિન્નેવ સયા હવન્તિ છપ્પન્ના ।
 તિન્નિ સયા અડયાલા, વટ્ટાઈ માહિંદ-સગ્ગસ્સ ॥ ૨
- ચોવત્તરિ ચુલસીયા, છસુત્તરયા દુવે દુવે સયાઓ ।
 કપ્પંમિ બંભલોએ, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૩
- તિ નઉય ચેવ સયં, દો ચેવ સયા સયં ચ બાણઉયં ।
 કપ્પંમિ લંતગંમિ, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૪
- અઢ્ઢાવીસં ચ સયં છત્તીસ-સયં સયં ચ બત્તીસં ।
 કપ્પંમિ મહાસુક્કે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૫
- અઢ્ઢુત્તરસય સોલસ - સય પુણ અઢ્ઢુત્તરં સયં પુણ્ણં ।
 કપ્પંમિ સહસ્સારે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૬
- અડસીઈ બાણઉઈ, અઢ્ઢાસીઈ ય હોઈ બોધવ્વા ।
 આણય-પાણય-કપ્પે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૭
- ચઉસઢ્ઢી બાવત્તરિ, અડસઢ્ઢી ચેવ હોઈ નાયવ્વા ।
 આરણ-અચ્ચુય-કપ્પે, વટ્ટા તંસા ય ચઉરંસા ॥ ૮
- પણતીસા ચત્તાલા, છત્તીસા હેઢ્ઢિમંમિ ગેવિજ્જે ।
 તેવીસા અઢ્ઢવીસા, ચોવીસા ચેવ મજ્જિમએ ॥ ૯

- ઈક્કારસ સોલસ, બારસેવ ગેવિજજે ઉવરિમે હુંતિ ।
 એક્કં વટ્ટા તંસા, ચઉરો ય અણુત્તર-વિમાણે ॥ ૧૦
 અચ્ચી તહાચ્ચિમાલી, વઈરોયણ પભંકરં ય ચંદાભં ।
 સૂરાભં સુક્કાભં, સુપઈટ્ટાભં ચ રિક્કાભં ॥ ૧૧
 સારસ્સય-માઈચ્ચા, વણ્હી વરુણા ય ગદ્દતોયા ય ।
 તુસિયા અવ્વાબાહા, અગ્ગી તહ ચેવ રિક્કા ય ॥ ૧૨
 નાણસ્સ કેવલીણં, ધમ્માયરિયસ્સ સવ્વસાહૂણં ।
 માઈ અવણ્ણવાઈ, કિબ્બિસિયં ભાવણં કુણઈ ॥ ૧૩
 કોઝિય-ભૂઈકમ્મે, પસિણાપસિણે નિમિત્તમાજીવે ।
 ઈદ્ધિ-રસ-સાય-ગરુઓ, અભિઓગં ભાવણં કુણઈ ॥ ૧૪
 તેસીયા પંચસયા, ઈક્કારસ ચેવ જોયણ-સહસ્સા ।
 રયણાએ પત્થડંતર-મેગો ચિય જોયણ તિભાગો ॥ ૧૫
 સત્તાણવઈ-સયાઈ, બીયાએ પત્થડંતરં હોઈ ।
 પણહત્તરિ તિન્નિ સયા, બારસ સહસ્સ તઈયાએ ॥ ૧૬
 છાવટ્ઠિ સયં સોલસ, સહસ્સ એગો ય દો વિભાગાઈ ।
 અઢ્ઢાઈજજ સયાઈ, પણવીસ-સહસ્સ ધૂમાએ ॥ ૧૭
 બાવન્ન, સહસ્સાઈ, પંચેવ હવંતિ જોયણ-સયાઈ ।
 પત્થડમંતર-મેયં, છટ્ઠી-પુઢવીએ નાયવ્વં ॥ ૧૮
 સીમંતઓ ત્થ પઢમો, બીઓ પુણ રોરુયત્તિ નામેણ ।
 રંભો (ભંતો)ય તત્થ તઈઓ, હોઈ ચઉત્થો ય ઉબ્બંતો ૧૯
 સંભંત-મસંભંતો, વિબ્બંતો ચેવ સત્તમો નિરઓ ।
 અઢ્ઢમઓ ભંતો(તત્તો) પુણ, નવમો સીઓત્તિ નાયવ્વો ૨૦

વક્કંત-મવક્કંતો, વિકલો
 (વિક્કંતો) તહ ચેવ રોરુઓ નિરઓ ।
 પઢમાએ પુઢવીએ, ઈંદયા એએ બોધવ્વા ॥ ૨૧
 થણિએ થણુએ ય તસા,
 મણાએ ચ(વ)ણુએ ય હોઈ નાયવ્વો ।
 ઘટ્ટે તહ સંઘટ્ટે, જિબ્ભે અવજિબ્ભએ ચેવ ॥ ૨૨
 લોલે લોલાવત્તે, તહેવ ઘણલોલુએ ય બોધવ્વે ।
 બીયાએ પુઢવીએ, ઈક્કારસ ઈંદયા એએ ॥ ૨૩
 તત્તો તવિઓ તવણો, તાવણો પંચમો નિદ્દહો(નિદાહો) ય ।
 છઠ્ઠો પુણ પજ્જલિઓ, ઉપ્પજ્જલિઓ ય સત્તમઓ ॥ ૨૪
 સંજલિઓ અઢ્ઢમઓ, સંપજ્જલિઓ ય નવમઓ ભણિઓ ।
 તઈયાએ પુઢવીએ, નવ ઈંદય નારયા એએ ॥ ૨૫
 આરે તારે મારે, વચ્ચે તમએ ય હોઈ નાયવ્વે ।
 ખાડ-ખડે ય ખડ-ખડે, ઈંદય નરયા ય ચઉત્થીએ ॥ ૨૬
 ખાએ તમએ ય તહા, ઊસે ઉ ય અંધએ તહા તિમિસે ।
 ઈય પંચમી પુઢવીએ, પંચ નિરય-ઈંદયા હુંતિ ॥ ૨૭
 હિમ વદ્દલ લલ્લકે તિન્નિ નિરય ઈંદયા ય છઠ્ઠીએ ।
 એગો ય સત્તમાએ, અપઈઠ્ઠાણો ઉ નામેણં ॥ ૨૮

॥ श्री लघु क्षेत्रसमास ॥

(अथ प्रथमः जंबूद्वीपाधिकारः)

- वीरं जयसेहरपय पध्द्विअं पशमिउिण सुगुरुं य ।
 मंदु ति ससरणक्का, भित्तविआराडणुमुञ्छामि ॥ १
- तिरिओगरज्जुभित्ते, असंभ-दीवोदडीउ ते सव्वे ।
 उद्धारपल्लिअ-पणवीस, कोडाकोडी-समयतुल्ला ॥ २
- कुरु-सगट्टिणावि-अंगुल-रोमे सगवार-विहिअ-अउभंउे ।
 भावन्नसयं सहसा, सगनउंठ वीसलक्खाणू ॥ ३
- ते थूला पल्ले वि हु, संभिज्ज येव हुंति सव्वेडवि ।
 ते ठिक्किअ असंभे, सुहुमे भंउे पक्खेह ॥ ४
- सुहुभाणु-नियिअ-उस्सेहंगुल-यउकोस-पल्लि-घणवट्टे ।
 पध्दसमय-भणुग्गह-निट्ठिअम्मि उद्धारपल्लिउ ति ॥ ५
- पढमो जंबू बीओ, धायधसंउो अ पुक्खरो तधओ ।
 वारुणिवरो यउत्थो, भीरवरो पंचमो दीवो ॥ ६
- धयवरदीवो छट्ठो, धिक्खुरसो सत्तमो अ अट्ठमओ ।
 नंदीसरो अ अरुणो, नवमो धिय्याधअसंभिज्ज ॥ ७
- सुपसत्थ-वत्थुनामा, तिपडोआरा तछाडरुणाधआ ।
 धगनामेडवि असंभा, जव य सूरवत्तास ति ॥ ८
- तत्तो देवे नागे, जक्खे लूअे सयंभूरमणे अ ।
 अेअे पंच वि दीवा, धगेगनामा मुणेअव्वा ॥ ९
- पढमे लवणो बीअे, कालोदहि सेसअेसु सव्वेसु ।
 दीवसम-नामया ज, सयंभूरमणोदडी यरमो ॥ १०

બીઓ તઈઓ ચરમો, ઉદગરસા પઢમ ચઉત્થ પંચમગા ।
 છટોવિ સનામરસા, ઈફ્ખુરસા સેસ-જલનિહિણો ॥ ૧૧
 જંબુદીવ-પમાણંગુલ-જોઅણ-લક્ષ્મ-વટ્ટ-વિક્ષંભો ।
 લવણાઈઆ સેસા, વલયાભા દુગુણદુગુણા ય ॥ ૧૨
 વયરામઈહિં નિઅનિઅ, દીવોદહિ-મજઝ-ગણિઅ મૂલાહિં ।
 અઢ્ઢ્યાહિં બારસ, ચઉ-મૂલે-ઉવરિ-રુંદાહિં ॥ ૧૩
 વિત્થાર-દુગ-વિસેસો, ઉસ્સેહ વિભત્ત-ખઓ ચઓ હોઈ ।
 ઈઅ ચૂલાગિરિકૂડાઈ, તુલ્લ-વિક્ષંભ-કરણાહિં ॥ ૧૪
 ગાઉદુગુચ્ચાઈ તયટ્ટ, ભાગ રુંદાઈ પઉમવેઈએ ।
 દેસૂણ-દુજોઅણ-વર-વણાઈ પરિમંડિઅ-સિરાહિં ॥ ૧૫
 વેઈસમેણ મહયા, ગવક્ષ્મ-કડએણ સંપરિત્તાહિં ।
 અઢારસૂણ-ચઉભત્ત, પરિહિ-દારંતરાહિં ચ ॥ ૧૬
 અઢ્ઢ્ય-ચઉસુવિત્થર, દુપાસ-સક્કોસ-કુડંદારાહિં ।
 પુવ્વાઈ-મહઢ્ઢિઅ-દેવ-દાર-વિજયાઈ-નામાહિં ॥ ૧૭
 નાણા-મણિમય-દેહલિ-કવાડ-પરિઘાઈ-દાર-સોહાહિં ।
 જગઈહિં તે સવ્વે, દીવોદહિણો પરિક્ષિન્તા ॥ ૧૮
 વરતિણ-તોરણ-ઝય-છત્ત-વાવિ-પાસાય સેલ-સિલવટ્ટે ।
 વેઈવણે વરમંડવ - ગિહાસણેસું રમંતિ સુરા ॥ ૧૯
 ઈહ અહિગારો જેસિં, સુરાણ દેવીણ તાણ-મુખ્પત્તી ।
 નિઅદીવોદહિનામે, અસંખઈમે સનયરીસુ ॥ ૨૦
 જંબૂદીવો છહિં કુલ-ગિરિહિં સત્તહિં તહેવ વાસેહિં ।
 પુવ્વાવર-દીહેહિં, પરિછિન્નો તે ઈમે કમસો ॥ ૨૧

હિમવંસિહરી મહાહિમવ-રુષ્પિનિસઢો અ નીલવંતો અ ।
 બાહિરઓ દુદ્ધ ગિરિણો, ઉભઓ વિ સવેઈઆ સવ્વે ॥૨૨
 ભરહેરવય ત્તિ દુગં, દુગં ચ હેમવય-રણ્ણવયરૂવં ।
 હરિવાસ-રમ્મય-દુગં, મજ્જિ વિદેહુ ત્તિ સગ વાસા ॥૨૩
 દો દીહા ચઉ વટ્ટા, વેઅઢા ખિત્ત-છક્ક-મજ્જમ્મિ ।
 મેરૂ વિદેહમજ્જે, પમાણમિત્તો કુલગિરીણં ॥ ૨૪
 ઈગ દો ચઉ સય ઉચ્ચા, કણગમયા કણગરાયયા કમસો ।
 તવણિજ્જ-સુવેરુલિઆ બહિ-મજ્જ-બ્બિંતરા દો દો ॥૨૫
 દુગ-અડ-દુત્તીસ-અંકા, લક્ખગુણા કમેણ નઉઅસયભઈઆ ।
 મૂલોવરિ સમરૂવં, વિત્થારં બિંતિ જુઅલતિગે ॥ ૨૬
 બાવન્ન-હિઓ સહસો, બાર-કલા બાહિરાણ વિત્થારો ।
 મજ્જિમગાણ દસુત્તર-બાયાલસયા દસ કલા ય ॥ ૨૭
 અબ્બિંતરાણ દુકલા, સોલસહસ્સ-ડસયા સબાયાલા ।
 ચઉયત્તસહસ દો સય, દસુત્તરા દસ કલા સવ્વે ॥ ૨૮
 ઈગ ચઉ સોલસ અંકા, પુવ્વુત્તવિહીઈ ખિત્તજુઅલતિગે ।
 વિત્થારં બિંતિ તહા, ચઉસઢ્ઠિકો વિદેહસ્સ ॥ ૨૯
 પંચ સયા છવ્વીસા, છચ્ચ કલા ખિત્તપઢમજુઅલમ્મિ ।
 બીએ ઈગવીસસયા, પણુત્તરા પંચ ય કલા ય ॥ ૩૦
 ચુલસીસય ઈગવીસા, ઈક્કકલા તઈઅગે વિદેહિ પુણ્ણો ।
 તિત્તીસસહસ્સ છસય, ચુલસીઆ તહ કલા ચઉરો ॥ ૩૧
 પણપન્નસહસ સગ સય, ગુણનઉઆ નવ કલા સયલવાસા ।
 ગિરિ-ખિત્તંક-સમાસે, જોઅણલક્ખં હવઈ પુણ્ણં ॥ ૩૨

પન્નાસસુદ્ધ-બાહિર-ખિત્તે દલિઅમ્મિ દુસય અડતીસા ।
 તિન્નિ ય કલા ય એસો, ખંડયઉક્કસ્સ વિક્ખંભો ॥ ૩૩
 ગિરિઉવરિ સવેઈદહા, ગિરિ-ઉચ્ચત્તાઉ દસગુણા દીહા ।
 દીહત્ત-અદ્ધરુંદા, સવ્વે દસ જોઅણુવ્વેહા ॥ ૩૪
 બહિ પઉમ-પુંડરીયા, મજ્જે તે ચેવ હુંતિ મહપુવ્વા ।
 તેગચ્છિ-કેસરીઆ, અબ્બિંતરિઆ કમેણેસું ॥ ૩૫
 સિરિલચ્છી હિરિબુદ્ધી, ધીકિત્તી નામિયાઉ દેવીઓ ।
 ભવણવઈઓ પલિઓ-વમાઉ વરકમલનિલયાઓ ॥ ૩૬
 જલુવરિ કોસદુગુચ્ચં, દહવિત્થર-પણસયંસ-વિત્થારં ।
 બાહલ્લ-વિત્થરદ્ધં, કમલં દેવીણ મૂલિલ્લં ॥ ૩૭
 મૂલે કંદે નાલે, તં વયરા-રિક્ક-વેરુલિઅરૂવં ।
 જંબુણયમજ્જા તવણિજ્જ-બહિઅદલં રત્તકેસરિઅં ॥ ૩૮
 કમલદ્ધપાય-પિહુલુચ્ચ, કણગમય-કણિણગોવરિં ભવણં ।
 અદ્દેગકોસ-પિહુદીહ, ચઉદસય-ચાલ-ધણુહુચ્ચં ॥ ૩૯
 પચ્છિમદિસિ વિણુ ધણુપણ-
 સય ઉચ્ચ ઢાઈજજસય પિહુપવેસં ।
 દારતિગં ઈહ ભવણે,
 મજ્જે દહદેવિ-સયણિજ્જં ॥ ૪૦
 તં મૂલકમલઅદ્ધપ્પમાણ-કમલાણ અડહિઅ-સએણં ।
 પરિખિત્તં તબ્ભવણેસુ, ભૂસણાઈણિ દેવીણં ॥ ૪૧
 મૂલપઉમાઉ પુવ્વિં, મહયરિયાણં ચઉણહ ચઉ પઉમા ।
 અવરાઈ સત્ત પઉમા, અણિઆહિવઈણ સત્તણહં ॥ ૪૨

વાયવ્વાઈસુ તિસુ સુરિ-સામન્નસુરાણ ચઉસહસ-પઉમા ।
 અઢ્ઢ-દસ-બાર-સહસા, અગ્ગેઆઈસુ તિપરિસાણં ॥ ૪૩
 ઈઅ બીઅપરિક્ખેવો, તઈએ ચઉસુ વિ દિસાસુ દેવીણં ।
 ચઉ ચઉ પઉમસહસ્સા, સોલસસહસ્સાયરક્ખાણં ॥ ૪૪
 અભિઓગાઈ તિવલએ દુતીસ-ચત્તા-ડયાલ-લક્ખાઈ ।
 ઈગકોડિ વીસ-લક્ખા, સઢ્ઢા વીસં સયં સવ્વે ॥ ૪૫

(પન્નાસ સહસ્સ વીસસયં)

પુવ્વાવર-મેરુમુહં, દુસુ દારતિગં પિ સદિસિ દહમાણા ।
 અસિઈભાગપમાણં, સતોરણં નિગ્ગયનઈઅં ॥ ૪૬
 જામુત્તર-દારદુગં, સેસેસુ દહેસુ તાણ મેરુમુહા ।
 સદિસિ દહાસિઅભાગા, તયદ્ધમાણા ય બાહિરિયા ॥ ૪૭
 ગંગા સિંધૂ રત્તા, રત્તવઈ બાહિરં નઈચઉક્કં ।
 બહિદહ-પુવ્વાવરદાર-વિત્થરં વહઈ ગિરિસિહરે ॥ ૪૮
 પંચ-સય ગંતુ નિઅગા-વત્તણકૂડાઉ બહિમુહં વલઈ ।
 પણસય-તેવીસેહિં, સાહિઅ-તિકલાહિં સિહરાઓ ॥ ૪૯
 નિવડઈ મગરમુહોવમવયરામયજિબ્ભિઆઈ વયરતલે ।
 નિઅગે નિવાયકુંડે, મુત્તાવલિ-સમ-પવાહેણ ॥ ૫૦
 દહદાર-વિત્થરાઓ, વિત્થર-પન્નાસભાગ-જહાઓ ।
 જહ્ઝ્ઝાઓ ચઉગુણ-દીહાઓ સવ્વજિબ્ભીઓ ॥ ૫૧
 કુંડંતો અડજોઅણ-પિહુલો જલઉવરિ કોસદુગમુચ્ચો ।
 વેઈજુઓ નઈદેવી-દીવો દહદેવિ-સમભવણો ॥ ૫૨

જોઅણસઢિ-પિહુતા, સવાયછપ્પિહુલ-વેઈતિદુવારા ।
 એએ દસુંડ કુંડા, એવં અન્ને વિ નવરં તે ॥ ૫૩
 એસિં વિત્થારતિગં, પડુચ્ચ સમ-દુગુણ-ચઉગુણ-ઢગુણા ।
 ચઉસઢિ સોલ-ચઉ-દો, કુંડા સવ્વેવિ ઈહ નવઈ ॥ ૫૪
 એઅં ચ નઈચઉક્કં, કુંડાઓ બહિ-દુવાર-પરિવૂઢં ।
 સગસહસ-નઈસમેઅં, વેઅઢગિરિં પિ ત્તિદેઈ ॥ ૫૫
 તત્તો બાહિરખિત્તદ્ધ-મજ્જાઓ વલઈ પુવ્વઅવરમુહં ।
 નઈ-સત્તસહસ-સહિઅં, જગઈતલેણં ઉદહિમેઈ ॥ ૫૬
 ધુરિ કુંડ-દુવાર-સમા, પજ્જંતે દસગુણા ચ પિહુલત્તે ।
 સવ્વત્થ મહનઈઓ, વિત્થર-પન્નાસ-ભાગુંડા ॥ ૫૭
 પણખિત્ત-મહનઈઓ, સદારદિસિ દહવિસુદ્ધ-ગિરિઅદ્ધં ।
 ગંતૂણ સજિખ્ખીહિં, નિઅનિઅકુંડેસુ નિવડંતિ ॥ ૫૮
 નિઅ જિખ્ખિઅ-પિહુલતા, પણવીસંસેણ મુત્તુ મજ્જાગિરિં ।
 જામમુહા પુવ્વુદહિં, ઈઅરા અવરોઅહિ-મુવિંતિ ॥ ૫૯
 હેમવઈ રોહિઅંસા, રોહિઆ ગંગદુગુણ પરિવારા ।
 એરણણવએ સુવણણ, રુપ્પકુલાઓ તાણ સમા ॥ ૬૦
 હરિવાસે હરિકંતા, હરિસલિલા ગંગ-ચઉગુણ-નઈઆ ।
 એસિં સમા રમ્મયએ, નરકંતા નારિકંતા ચ ॥ ૬૧
 સીઓઆ સીઆઓ, મહાવિદેહમ્મિ તાસુ પત્તેયં ।
 નિવડઈ પણલક્ખ, દુત્તીસસહસ અડત્તીસ નઈસલિલં ૬૨
 કુરુનઈ ચુલસી સહસા, છચ્ચેવંતરનઈઓ પઈ વિજયં ।
 દો દો મહાનઈઓ, ચઉદ-સહસ્સા ઉ પત્તેયં ॥ ૬૩

અડસયરિ મહાનઈઓ, બારસ અંતરનઈઉ સેસાઓ ।
 પરિઅરનઈ ચઉદસ, લક્ષ્મા છપ્પન્ન સહસા ય ॥ ૬૪
 એગારડ-નવકૂડા, કુલગિરિજુઅલત્તિગે વિ પત્તેઅં ।
 ઈઈ છપ્પન્ન ચઉ ચઉ, વક્ષ્મારેસુ ત્તિ ચઉસઢી ॥ ૬૫
 સોમણસ ગંધમાયણિ, સગ સગ વિજ્જુપ્પત્તિ માલવંતિ પુણો
 અઢઢ-સયલ-તીસં, અડ નંદણિ અઢ કરિકૂડા ॥ ૬૬
 ઈઅ પણસયઉચ્ચ છાસઢિ સય કૂડા તેસુ દીહરગિરીણં ।
 પુવ્વ-નઈ-મેરુ-દિસિ અંતસિદ્ધકૂડેસુ જિણભવણા ॥ ૬૭
 તે સિરિગિહાઓ દોસય, ગુણપ્પમાણા તહેવ તિદુવારા ।
 નવરં અડવીસાહિઅ - સયગુણ દારપ્પમાણમિહ ॥ ૬૮
 પણવીસં કોસસયં, સમચઉરસ-વિત્થડા દુગુણમુચ્ચા ।
 પાસાયા કૂડેસું, પણસય-ઉચ્ચેસુ સેસેસુ ॥ ૬૯
 બલ-હરિસહ-હરિકૂડા, નંદણવણિ માલવંતિ વિજ્જુપ્પત્તે ।
 ઈસાણુત્તરદાહિણ-દિસાસુ સહસુચ્ચ કણગમયા ॥ ૭૦
 વેઅઢેસુ વિ નવ નવ, કુડા પણવીસ-કોસ-ઉચ્ચા તે ।
 સવ્વે તિસય છડુત્તર, એસુ વિ પુવ્વંતિ જિણકૂડા ॥ ૭૧
 તાણુવરિં ચેઈહરા, દહ દેવી-ભવણ-તુલ્લ-પરિમાણા ।
 સેસેસુ અ પાસાયા, અદ્દેગકોસં પિહુચ્ચત્તે ॥ ૭૨
 ગિરિકરિકૂડા ઉચ્ચત્તણાઓ સમ-અદ્ધ મૂલુવરિ-રુંદા ।
 રયણમયા નવરિ વિઅઢ, મજ્જિમા તિતિ કણગણ્ણવા ૭૩
 જંબૂણય-રયયમયા, જગઈસમા જંબૂ-સામલી-કૂડા ।
 અઢઢ તેસુ દહદેવિ-ગિહસમા ચારુ-ચેઈહરા ॥ ૭૪

તેસિ સમોસહકૂડા, ચઉતીસં ચુલ્લકુંડ-જુઅલંતો ।
 જંબૂણએસુ તેસુ અ, વેઅઢેસું વ પાસાયા ॥ ૭૫
 પંચસએ પણવીસે, કૂડા સવ્વે વિ જંબુદીવમ્મિ ।
 તે પત્તેઅં વરવણ - જુઆહિ વેઈહિ પરિક્ખિત્તા ॥ ૭૬
 છસયરિ કૂડેસુ તહા, ચૂલા-ચઉવણ તરૂસુ જિણભવણા ।
 ભણિયા જંબુદીવે, સદેવયા સેસઠાણેસુ ॥ ૭૭
 કરિકૂડ-કુંડ-નઈદહ, કુરુ-કંચણ-યમલ-સમવિઅઢેસુ ।
 જિણભવણ-વિસંવાઓ, જો તં જાણંતિ ગીઅત્થા ॥ ૭૮
 પુવ્વાવર-જલહિંતા, દસુચ્ચદસપિહુલ-મેહલચઉક્કા ।
 પણવીસુચ્ચા પન્નાસ-તીસ-દસ-જોઅણ-પિહુત્તા ॥ ૭૯
 વેઈહિં પરિક્ખિત્તા, સખયરપુર-પન્ન-સઢ્ઠિ-સેણિદુગા ।
 સદિસિંદ-લોગપાલો-વભોગિ-ઉવરિલ્લ-મેહલયા ॥ ૮૦
 દુ દુ-ખંડવિહિઅ-ભરહે-રવયા દુ દુ-ગુરુગુહા ય રુપ્પમયા ।
 દો દીહા વેઅઢ્ઠા, તહા દુતીસં ચ વિજએસુ ॥ ૮૧
 નવરં તે વિજયંતા, સ ખયર-પણપન્નપુર-દુસેણીઆ ।
 એવં ખયરપુરાઈં, સગતીસસયાઈં ચાલાઈં ॥ ૮૨
 ગિરિવિત્થર-દીહાઓ, અડુચ્ચ ચઉ પિહુ પવેસદારાઓ ।
 બારસપિહુલાઉ અડુ-ચ્ચયાઉ વેઅઢ્ઠદુગુહાઓ ॥ ૮૩
 તમ્મજ્ઞ દુજોઅણ - અંતરાઉ તિ તિ વિત્થરાઉ દુનઈઓ ।
 ઉમ્મગ્ગ-નિમગ્ગાઓ, કડગાઉ મહાનઈ-ગયાઓ ॥ ૮૪
 ઈહ પઈમિત્તિં ગુણવન્ન, મંડલે લિહઈ ચક્કિ દુ દુ સમુહે ।
 પણસય-ધણુહ-પમાણે, બારેગડ-જોઅણુજજોએ ॥ ૮૫

સા તમિસગુહા જીએ, ચક્કી પવિસેઈ મજ્જખંડંતો ।
 ઉસહં અંકિઅ સો જીએ, વલઈ સા ખંડગપવાયા ॥ ૮૬
 ક્યમાલ-નટ્ટમાલય-સુરાઉ વદ્ધઈ-નિબદ્ધ-સલિલાઓ ।
 જા ચક્કી તા ચિક્કંતિ, તાઓ ઉગ્ધડિય-દારાઓ ॥ ૮૭
 બહિખંડંતો બારસ-દીહા નવવિત્થડા અઉજ્જપુરી ।
 સા લવણા વેઅઢ્ઢા, ચઉદ-હિઅસયં ચિગારકલા ॥ ૮૮
 ચક્કિવસ-નઈપવેસે, તિત્થદુગં માગહો પભાસો અ ।
 તાણંતો વરદામો, ઈહ સવ્વે બિહુત્તરસયં તિ ॥ ૮૯
 ભરહેરવએ છછઅર-મયાવસપ્પિણિ-ઉસપ્પિણીરૂવં ।
 પરિભમઈ કાલચક્કં, દુવાલસારં સયા વિ કમા ॥ ૯૦
 સુસમસુસમા ય સુસમા, સુસમદુસમા ય દુસમસુસમા ય ।
 દુસમા ય દુસમદુસમા, કમુક્કમા દુસુ વિ અરછક્કં ॥ ૯૧
 પુવ્વુત્તપલ્લિ-સમસય-અણુગહણા નિઢ્ઢિએ હવઈ પલિઓ ।
 દસ-કોડિકોડિ-પલિએહિં, સાગરો હોઈ કાલસ્સ ॥ ૯૨
 સાગરચઉત્તિદુકોડા-કોડિમિએ અરતિગે નરાણ કમા ।
 આગિ તિ-દુ-ઈગ-પલિઆ, તિદુઈગકોસા તણુચ્ચત્તં ॥ ૯૩
 તિદુઈગદિણેહિં તૂવરિ-બયરામલમિત્તુ તેસિમાહારો ।
 પિઠ્ઠકરંડા દોસય, છપ્પન્ના તદ્દલં ચ દલં ॥ ૯૪
 ગુણવન્નદિણે તહ પનર-
 પનરઅહિએ અવચ્ચપાલણયા ।
 અવિ સયલજિઆ જુઅલા,
 સુમણ-સુરૂવા ય સુરગઈઆ ॥ ૯૫

તેસિ મત્તંગ ભિંગા, તુડિઅંગા જોઈ-દીવ-ચિત્તંગા ।
 ચિત્તરસા મણિઅંગા ગેહાગારા અણિઅયક્રખા ॥ ૯૬
 પાણં ભાયણ-પિચ્છણ, રવિપહ દીવપહ કુસુમ-માહારો ।
 ભૂસણ-ગિહ-વત્થાસણ, કપ્પદુમા દસવિહા દિંતિ ॥ ૯૭
 મણુઆઉસમ-ગયાઈ, હયાઈ-ચઉરંસજાઈ-અઢંસા ।
 ગો-મહિસુટ્ટ-ખરાઈ- પણંસ સાણાઈ-દસમંસા ॥ ૯૮
 ઈચ્ચાઈ તિરચ્છાણ વિ, પાયં સવ્વારએસુ સારિચ્છં ।
 તઈઆરસેસિ કુલગર-નયજિણધમ્માઈ ઉપ્પત્તી ॥ ૯૯
 કાલદુગે તિચઉત્થા-રગેસુ એગૂણ-નવઈ-પક્ખેસુ ।
 સેસિ-ગએસુ સિજ્ઞંતિ, હુંતિ પઢમંતિમજિણિંદા ॥ ૧૦૦
 બાયાલસહસવરિસૂ-ણિગકોડાકોડિ-અયરમાણાએ ।
 તુરિએ નરાઉ પુવ્વાણ, કોડિ તણુ કોસચઉરંસં ॥ ૧૦૧
 વરિસેગવીસસહસ, પ્પમાણ-પંચમરએ સગકરુચ્ચા ।
 તીસહિઅ-સયાઉ નરા, તયંતિ ધમ્માઈઆણંતો ॥ ૧૦૨
 ખારગિાવિસાઈહિં, હાહાભૂઆકયાઈ પુહવીએ ।
 ખગબીયં વિઅઢાઈસુ, નરાઈબીયં બિલાઈસું ॥ ૧૦૩
 બહુમચ્છ-ચક્કવહનઈ-ચઉક્કપાસેસુ નવ નવ બિલાઈ ।
 વેઅઢ્ઢોભયપાસે, ચઉઆલસયં બિલાણેવં ॥ ૧૦૪
 પંચમ-સમ-છઠ્ઠારે, દુકરુચ્ચા વીસવરિસઆઉ નરા ।
 મચ્છાસિણો કુરૂવા, કૂરા બિલવાસિ કુગઈગમા ॥ ૧૦૫
 નિલ્લજજા નિવ્વસણા, ખરવયણા પિઅસુઆઈઠિઈરહિઆ ।
 થીઓ છવરિસ ગબ્ભા, અઈદુહ-પસવા, બહુસુઆ ય ૧૦૬

ઈઅ અરછકેણવસપ્પિણિ ત્તિ ઉસ્સપ્પિણી વિ વિવરીઆ ।
 વીસં-સાગરકોડા-કોડીઓ કાલચક્કમ્મિ ॥ ૧૦૭
 કુરુદ્ધુગિ હરિરમ્મયદ્ધુગિ, હેમવએરણ્ણવઈદ્ધુગિ વિદેહે ।
 કમસો સયાવસપ્પિણિ - અરયચઉક્કાઈસમકાલો ॥ ૧૦૮
 હેમવએરણ્ણવએ, હરિવાસે રમ્મએ ય રયણમયા ।
 સદ્ધાવઈ વિઅડાવઈ, ગંધાવઈ માલવંતફ્ખા ॥ ૧૦૯
 ચઉ વટ્ટવિઅઢ્ઢા સાઈ-અરુણ-પઉમ-પ્પત્તાસ સુરવાસા ।
 મૂલુવરિ પિહુત્તે તહ, ઉચ્ચત્તે જોયણસહસ્સં ॥ ૧૧૦
 મેરૂ વટ્ટો સહસ્સ-કંદો લક્ખૂસિઓ સહસ્સુવરિં ।
 દસગુણ ભુવિ તં સનવઈ, દસિગારંસં પિહુલ-મૂલે ॥ ૧૧૧
 પુઢવુવલ-વયર-સક્કર-મયકંદો ઉવરિ જાવ સોમણસં ।
 ફલિહંક-રયય-કંચણ-મઓ અ જંબૂણઓ સેસો ॥ ૧૧૨
 તદ્ધુવરિ ચાલીસુચ્ચા, વટ્ટા મૂલુવરિ બાર ચઉ પિહુલા ।
 વેરુલિયા વરચૂલા, સિરિભવણ-પમાણ-ચેઈહરા ॥ ૧૧૩
 ચૂલાતલાઉ ચઉસય, ચઉનવઈ વલયરૂવવિક્ખંભં ।
 બહુજલકુંડં પંડગ-વણં ચ સિહરે સવેઈઅં ॥ ૧૧૪
 પણ્ણાસજોઅણેહિં, ચૂલાઓ ચઉદ્ધિસાસુ જિણભવણા ।
 સવિદ્ધિસિ સક્કીસાણં, ચઉવાવિજુઆ ય પાસાયા ॥ ૧૧૫
 કુલગિરિચેઈહરાણં, પાસાયાણં ચિમે સમઢ્ઢગુણા ।
 પણવીસ-રુંદ-દુગુણા-યામાઉ ઈમાઉ વાવીઓ ॥ ૧૧૬
 જિણહરબહિદ્ધિસિ જોઅણ-પણસય દીહદ્ધપિહુલ ચઉઉચ્ચા
 અદ્ધસસિસમા ચઉરો, સિઅકણયસિલા સવેઈઆ ॥ ૧૧૭

સિલમાણકસહસ્સં-સમાણસીહાસણેહિ દોહિ જુઆ ।
 સિલ પંડુકંબલા રત્ત-કંબલા પુવ્વપચ્છિમઓ ॥ ૧૧૮
 જામુત્તરાઉ તાઓ, ઈગેગસીહાસણાઉ અઈપુવ્વા ।
 ચઉસુ વિ તાસુ નિયાસણ-દિસિભવજિણમજજણં હોઈ ॥
 સિહરા-છત્તીસેહિં, સહસેહિં મેહલાઈ પંચ-સએ ।
 પિહુલં સોમણસવણં, સિલવિણુ પંડગવણસરિચ્છં ॥ ૧૨૦
 તબ્બાહિરિ વિફખંભો, બાયાલસયાઈ દુસયરિ-જુઆઈ ।
 અદ્દેગારસભાગા, મજ્જે તં ચેવ સહસૂણં ॥ ૧૨૧
 તત્તો સદ્દુસદ્દી-સહસેહિં નંદણં પિ તહ ચેવ ।
 નવરિ ભવણપાસાયં-તરક-દિસિ કુમરિકૂડા વિ ॥ ૧૨૨
 નવસહસ નવસયાઈ, ચઉપન્ના છચ્ચિગારભાગા ચ ।
 નંદણબહિ-વિફખંભો, સહસૂણો હોઈ મજ્જમ્મિ ॥ ૧૨૩
 તદહો પંચસએહિં, મહિઅલિ તહ ચેવ ભદ્દસાલવણં ।
 નવરમિહ દિગ્ગય ચ્ચિઅ, કૂડા વણવિત્થરં તુ ઈમં ॥ ૧૨૪
 બાવીસ સહસ્સાઈ, મેરૂઓ પુવ્વઓ અ પચ્છિમઓ ।
 તં ચાડસીવિહત્તં, વણમાણં દાહિણુત્તરઓ ॥ ૧૨૫
 છવ્વીસ સહસ ચઉસય, પણહત્તરિ ગંતુ કુરુનઈ પવાયા ।
 ઉભઓ વિણિગ્ગયા ગય-દંતા મેરુમ્મુહા ચઉરો ॥ ૧૨૬
 અગ્ગેઆઈસુ પયાહિણેણ, સિઅ-રત્ત-પીઅ-નીલાભા ।
 સોમણસ-વિજજુપહ-ગંધમાયણ-માલવંતફખા ॥ ૧૨૭
 અહલોયવાસિણીઓ, દિસાકુમારીઉ અદ્દ એએસિં ।
 ગયદંત ગિરિવરાણં, હિક્કા ચિક્કંતિ ભવણેસુ ॥ ૧૨૮

ધુરિ અંતે ચઉપણસય, ઉચ્ચત્તિ પિહુત્તિ પણસયાડસિસમા ।
 દીહત્તિ ઇમે છકલા, દુસય નવુત્તર સહસતીસં ॥ ૧૨૯
 તાણંતો દેવુત્તર-કુરાઉ ચંદ્રસંઠિયાઉ દુવે ।
 દસસહસ-વિસુદ્ધમહા-વિદેહ-દલમાણ પિહુલાઓ ॥ ૧૩૦
 નઈ-પુવ્વાવર-કૂલે, કણગમયા બલસમા ગિરી દો દો ।
 ઉત્તરકુરાઈ જમગા, વિચિત્તચિત્તા ય ઇઅરીએ ॥ ૧૩૧
 નઈવહ-દીહા પણ પણ, હરયા દુદુદારયા ઇમે કમસો ।
 નિસહો તહ દેવકુરૂ, સૂરો સુલસો ય વિજજુપભો ॥ ૧૩૨
 તહ નીલવંત ઉત્તર-કુરુ-ચંદેરવય-માલવંતુ ત્તિ ।
 પઉમદહ-સમા નવરં, એએસુ સુરા દહ-સનામા ॥ ૧૩૩
 અડસય ચઉત્તીસ જોઅણાઈ, તહ સેગ-સત્ત-ભાગાઓ ।
 ઈક્કારસ ય કલાઓ, ગિરિ-જમલ-દહાણ-મંતરયં ॥ ૧૩૪
 દહ-પુવ્વાવર-દસ-જોયણેહિ, દસ દસ વિઅઢ્ઢકૂડાણં ।
 સોલસગુણપ્પમાણા, કંચણગિરિણો દુસય-સવ્વે ॥ ૧૩૫
 ઉત્તરકુરુ-પુવ્વદ્ધે, જંબૂણય જંબૂપીઢમંતેસુ ।
 કોસ-દુગુચ્ચં કમિ વઢ્ઢમાણુ, ચઉવીસગુણં મજ્જે ॥ ૧૩૬
 પણસય-વટ્ટ-પિહુત્તં, તં પરિખિત્તં ચ પઉમવેઈએ ।
 ગાઉદુગુચ્ચદ્ધ પિહુત્ત, ચારુ-ચઉદાર-કલિઆએ ॥ ૧૩૭
 તં મજ્જે અડવિત્થર, ચઉચ્ચ મણિ પીઢિઆઈ જંબૂતરૂ ।
 મૂલે કંદે ખંધે, વરવયરા-રિઠ્ઠ-વેરુલિએ ॥ ૧૩૮
 તસ્સ ય સાહ-પસાહા, દલા ય ખિંટા ય પલ્લવા કમસો ।
 સોવન્ન-જાયરૂવા, વેરુલિ-તવણિજજ-જંબુણયા ॥ ૧૩૯

સો રયયમય-પવાલો, રાયયવિડિમો ય રયણ-પુફ્ફલો ।
 કોસદુગં ઉવ્વેહે, થુડ-સાહા-વિડિમ-વિક્ખંભો ॥ ૧૪૦
 થુડ-સાહવિડિમદીહત્તિ, ગાઉએ અદ્ધ પનર ચઉવીસં ।
 સાહા સિરિસમભવણા, તમ્માણ-સચેઈઅં વિડિમં ॥ ૧૪૧
 પુવ્વિલ્લ સિજ્જ તિસુ આસણાણિ, ભવણેસુ ણાઢિઅસુરસ્સ ।
 સા જંબૂ બારસ-વેઈઆહિં કમસો પરિક્ખિત્તા ॥ ૧૪૨
 દહપઉમાણં જં વિત્થરં, તુ તમિહાવિ જંબુરુક્ખાણં ।
 નવરં મહયરિયાણં, ઠાણે ઈહ અગ્ગમહિસીઓ ॥ ૧૪૩
 કોસ-દુસએહિં જંબૂ-ચઉદ્ધિદ્ધિસિં પુવ્વસાલ-સમભવણા ।
 વિદિસાસુ સેસ-તિસમા, ચઉવાવિજુયા ય પાસાયા ॥ ૧૪૪
 તાણંતરેસુ અડ જિણ-કૂડા તહ સુરકુરાઈ અવરદ્ધે ।
 રાયયપીઢે સામલિ-રુક્ખો એમેવ ગરુલસ્સ ॥ ૧૪૫
 બત્તીસ સોલ બારસ, વિજયા વક્ખાર અંતરનઈઓ ।
 મેરુવણાઓ પુવ્વા-વરાસુ કુલગિરિ-મહનયંતા ॥ ૧૪૬
 વિજયાણ પિહુત્તિ સગદ્ધ-ભાગ બારુત્તરા દુવીસસયા ।
 સેલાણં પંચસએ, સવેઈ-નઈ પન્નવીસ-સયં ॥ ૧૪૭
 સોલસ-સહસ્સ પણસય, બાણઉઆ તહ ય દો કલાઓ ય ।
 એએસિં સવ્વેસિં, આયામો વણમુહાણં ચ ॥ ૧૪૮
 ગયદંતગિરિવ્વુચ્ચા, વક્ખારા તાણ-મંતરનઈણં ।
 વિજયાણં ચ ભિહાણાઈ, માલવંતા પયાહિણઓ ॥ ૧૪૯
 ચિત્તે ય બંભકૂડે, નલિણીકૂડે ય એગસેલે ય ।
 તિઉડે-વેસમણે વિ ય, અંજણ માયંજણે ચેવ ॥ ૧૫૦

અંકાવઈ પમ્હાવઈ, આસીવિસ તહ સુહાવહે ચંદે ।
 સૂરે નાગે દેવે, સોલસ-વક્ખાર-ગિરિનામા ॥ ૧૫૧
 ગાહાવઈ દહવઈ, વેગવઈ તત્ત મત્ત ઉમ્મત્તા ।
 ખીરો ય સીયસોયા, તહ અંતોવાહિણી ચેવ ॥ ૧૫૨
 ઉમ્મીમાલિણી ગંભીર-માલિણી ફેણમાલિણી ચેવ ।
 સવ્વત્થ વિ દસજોયણ, ઉંડા કુંડુબ્ભવા એયા ॥ ૧૫૩
 કચ્છુ સુકચ્છો ય મહા-કચ્છો કચ્છાવઈ તહા ।
 આવત્તો મંગલાવત્તો, પુક્ખલો પુક્ખલાવઈ ॥ ૧૫૪
 વચ્છુ સુવચ્છો ય મહા-વચ્છો વચ્છાવઈ વિ ય ।
 રમ્મો ય રમ્મઓ ચેવ, રમણી મંગલાવઈ ॥ ૧૫૫
 પમ્હુ સુપમ્હો ય મહા-પમ્હો પમ્હાવઈ તઓ ।
 સંખો નલિણનામા ય, કુમુઓ નલિણાવઈ ॥ ૧૫૬
 વપ્પુ સુવપ્પો અ મહા - વપ્પો વપ્પાવઈ ત્તિ ય ।
 વગ્ગૂ તહા સુવગ્ગૂ ય, ગંધિલો ગંધિલાવઈ ॥ ૧૫૭
 એએ પુવ્વાવરગય-વિઅઢ્ઢલિય ત્તિ નઈદિસિ-દલેસુ ।
 ભરહદ્ધ-પુરિ-સમાઓ, ઈમેહિ નામેહિ નયરીઓ ॥ ૧૫૮
 ખેમા ખેમપુરા વિ અ, અરિક્ક રિક્કાવઈ ય નાયવ્વા ।
 ખગ્ગી મંજૂસા વિ ય, ઓસહિપુરિ પુંડરિગિણી ય ॥ ૧૫૯
 સુસીમા કુંડલા ચેવ, અવરાઈઅ પહંકરા ।
 અંકાવઈ પમ્હાવઈ, સુભા રયણસંચયા ॥ ૧૬૦
 આસપુરા સીહપુરા, મહાપુરા ચેવ હવઈ વિજયપુરા ।
 અવરાઈયા ય અવરા, અસોગા તહ વીઅસોગા ય ॥ ૧૬૧

વિજયા ય વેજયંતી, જયંતિ અપરાજિયા ય બોધવ્વા ।
 ચક્કપુરા ખગ્ગપુરા, હોઈ અવજ્જા અઉજ્જા ય ॥ ૧૬૨
 કુંડુબ્ભવા ઉ ગંગા - સિંધૂઓ કચ્છ-પમ્મ-પમુહેસુ ।
 અઢ્ઢસુ વિજએસું, સેસેસુ ય રત્ત-રત્તવઈ ॥ ૧૬૩
 અવિવક્ષિખિગિણ જગઈ, સવેઈ-વણમુહયઉક્ક-પિહુલત્તં ।
 ગુણતીસસય દુવીસા, નઈ તિ ગિરિઅંતિ એગકલા ૧૬૪
 પણતીસ સહસ ચઉસય, છડુત્તરા સયલવિજયવિક્ષંભો ।
 વણમુહ-દુગ વિક્ષંભો, અડવન્નસયા ય ચોયાલા ॥ ૧૬૫
 સગ સય પન્નાસા નઈ-પિહુત્તિ ચઉવન્ન સહસ મેરુવણે ।
 ગિરિવિત્થરિ ચઉ સહસા, સવ્વસમાસો હવઈ લક્ષ્ણં ૧૬૬
 જોઅણ-સયદસગંતે, સમધરણીઓ અહો અહોગામા ।
 બાયાલીસ-સહસ્સેહિં, ગંતું મેરુસ્સ પચ્છિમઓ ॥ ૧૬૭
 ચઉ ચઉતીસં ચ જિણા, જહન્ન-મુક્કોસઓ અ હંતિ કમા ।
 હરિ-ચક્કિ-બલા ચઉરો, તીસં પત્તેઅમિહ દીવે ॥ ૧૬૮
 સસિદ્દુગ-રવિદ્દુગ-ચારો, ઈહ દીવે તેસિં ચારખિત્તં તુ ।
 પણ સય દસુત્તરાઈ, ઈગસઢ્ઠિ ભાગા ય અડયાલા ॥ ૧૬૯
 પનરસ ચુલસીઈસયં, છપ્પન્ન-ડયાલ-ભાગમાણાઈ ।
 સસિ-સૂર-મંડલાઈ, તયંતરાણિગિગહીણાઈ ॥ ૧૭૦
 પણતીસ જોઅણે ભાગ-તીસ ચઉરો અ ભાગ સગભાયા ।
 અંતરમાણં સસિણો, રવિણો પુણ જોઅણે દુન્નિ ॥ ૧૭૧
 દીવંતો અસિઅસએ, પણ પણસઢ્ઠી અ મંડલા તેસિં ।
 તીસહિઅ-તિસય લવણે, દસિગુણવીસં સયં કમસો ૧૭૨

સસિસસિ-રવિરવિ અંતરિ,
 મજ્જે ઇંગલક્ષ્મી તિસય સાઠૂણો ।
 સાહિઅદુસયરિ-પણયય,
 બહિ લક્ષ્મી છસય સાઠહિઓ ॥ ૧૭૩
 સાહિઅ પણ સહસ તિહુત્તરાઈ, સસિણો મુહુત્તગઈ મજ્જે ।
 બાવન્નહિઆ સા બહિ, પઈમંડલ પઉણયઉ-વુઢી ॥ ૧૭૪
 જા સસિણો સા રવિણો, અડસયરિસએણ સીસએણ હિઆ ।
 કિંચૂણાણં અઢાર-સઢિભાગાણમિહ વુઢી ॥ ૧૭૫
 મજ્જે ઉદયત્થંતરિ, ચઉનવઈ-સહસ્સ પણસય છવીસા ।
 બાયાલ સઢિભાગા, દિણં ચ અઢારસ-મુહુત્તં ॥ ૧૭૬
 પઈમંડલ દિણહાણી, દુણહ મુહુત્તેગસઢિ-ભાગાણં ।
 અંતે બારમુહુત્તં, દિણં નિસા તસ્સ વિવરીઆ ॥ ૧૭૭
 ઉદયત્થંતરિ બાહિં, સહસા તેસઢિ છસય તેસઢા ।
 તહ ઇંગસસિ-પરિવારે, રિક્ખડવીસા-ડસીઈ ગહા ॥ ૧૭૮
 છાસઢિ સહસ નવસય, પણહત્તરિ તાર-કોડિકોડીણં ।
 સન્નંતરેણ-વુસ્સેહં - ગુલમાણેણ વા હુંતિ ॥ ૧૭૯
 ગહ-રિક્ખ-તારગાણં, સંખં સસિસંખ-સંગુણં કાઉં ।
 ઈચ્છિય-દીવુદહિંમિ ચ, ગહાઈમાણં વિઆણેહ ॥ ૧૮૦
 ચઉ ચઉ બારસ બારસ, લવણે તહ ધાયઈમ્મિ સસિસૂરા ।
 પરઓ દહિદીવેસુ અ, તિગુણા પુવ્વિલ્લ-સંજુત્તા ॥ ૧૮૧
 નરખિત્તં જા સમસેણિ, ચારિણો સિગ્ધ-સિગ્ધતર-ગઈણો ।
 દિઢિપહમિંતિ ખિત્તા-ણુમાણઓ તે નરાણેવં ॥ ૧૮૨

પાણસય સત્તત્તીસા, ચઉત્તીસસહસ્સ લક્ષ્મઈગવીસા ।
 પુક્ષ્મરદીવઢનરા, પુવ્વેણ અવરેણ પિચ્છંતિ ॥ ૧૮૩
 નરખિત્ત-બહિં સસિરવિ-, સંખા કરણંતરેહિં વા હોઈ ।
 તહ તત્થ ય જોઈસિયા, અચલદ્વપમાણ-સુવિમાણા ૧૮૪
 ઈહં પરિહિ તિલક્ષ્મા, સોલસહસ સયદુન્નિ પઉણઅડવીસા ।
 ધણુ અડવીસસયં-ગુલ, તેરસસઢા સમહિઆ ય ॥ ૧૮૫
 સગસય નઉઆકોડી, લક્ષ્મા છપ્પન્ન ચઉનવઈ સહસા ।
 સઢસયં પઉણદુકોસ, સઢબાસઢિકર ગણિઅં ॥ ૧૮૬
 વઢપરિહિં ચ ગણિઅં, અંતિમખંડાઈ ઉસુ જિઅં ચ ધણું ।
 બાહું પયરં ચ ધણં, ગણેહિ એએહિ કરણેહિં ॥ ૧૮૭
 વિક્ષંભ-વગ્ગ-દહગુણ-મૂલં વઢસ્સ પરિરઓ હોઈ ।
 વિક્ષંભપાયગુણિઓ, પરિરઓ તસ્સ ગણિઅપયં ॥ ૧૮૮
 ઓગાહુ ઉસૂ સુચ્ચિઅ, ગુણવીસગુણો કલાઉસૂ હોઈ ।
 વિઉસુપિહુત્તે ચઉગુણ-ઉસુગુણિએ મૂલમિહ જીવા ॥ ૧૮૯
 ઉસુવગ્ગિ છગુણ જીવા-વગ્ગજુએ મૂલ હોઈ ધણુપિઢં ।
 ધણુદુગ-વિસેસ-સેસં, દલિઅં બાહાદુગં હોઈ ॥ ૧૯૦
 અંતિમખંડસ્સિસુણા જીવં સંગુણિઅ ચઉહિ ભઈગિણં ।
 લદ્ધંમિ વગ્ગિએ દસ-ગુણમ્મિ મૂલં હવઈ પયરો ॥ ૧૯૧
 જીવા-વગ્ગાણ દુગે, મિલિએ દલિએ અ હોઈ જં મૂલં ।
 વેઅઢ્ઢાઈણ તયં, સપિહુત્તગુણં ભવે પયરો ॥ ૧૯૨
 એયં ચ પયર-ગણિઅં, સંવવહારેણ દંસિઅં તેણં ।
 કિંચૂણં હોઈ ફલં, અહિઅં પિ હવઈ સુહુમગણાણા ॥ ૧૯૩

પયરો સોસ્સેહ-ગુણો, હોઈ ઘણો પરિરયાઈ સવ્વં વા ।
કરણ-ગણણા-લસેહિં, જંતગ-લિહિઆઉ દઢવ્વં ॥ ૧૮૪

(અથ દ્વિતિયઃ લવણસમુદ્રાધિકારઃ)

ગોતિત્થં લવણોભય, જોઅણ પણનવઈસહસ જા તત્થ ।
સમભૂતલાઉ સગસય-જલવુઢી સહસમોગાહો ॥ ૧૮૫
તેરાસિએણ મજિઝલ્લ-રાસિણા સંગુણિજજ અંતિમગં ।
તં પઢમરાસિ-ભઈઅં, ઉવ્વેહં મુણસુ લવણજલે ॥ ૧૮૬
હિઠ્ઠુવરિ સહસદસગં, પિહુલા મૂલાઉ સતર-સહસુચ્ચા ।
લવણસિહા સા તદુવરિ, ગાઉદુગં વઢઈ દુવેલં ॥ ૧૮૭
બહુમજ્જે ચઉદિસિ ચઉ, પાયાલા વયરકલસ-સંઠાણા ।
જોઅણ-સહસ્સ જહા, તદસગુણ હિઠ્ઠુવરિ રંદા ॥ ૧૮૮
લક્ખં ચ મજિઝ પિહુલા, જોઅણલક્ખં ચ ભૂમિમોગાઢા ।
પુવ્વાઈસુ વડવામુહ-કેજુવ-જૂવેસર-ભિહાણા ॥ ૧૮૯
અન્ને લહુપાયાલા, સગ સહસા અડસયા સચુલસીઆ ।
પુવ્વુત્ત-સયંસ-પમાણા તત્થ તત્થ પ્પએસેસુ ॥ ૨૦૦
કાલો અ મહાકાલો, વેલંબપભંજણે અ ચઉસુ સુરા ।
પલિઓવમાઉણો તહ, સેસેસુ સુરા તયદ્ધાગિ ॥ ૨૦૧
સવ્વેસિ-મહોભાગે, વાગિ મજિઝલ્લયમ્મિ જલવાગિ ।
કેવલ-જલ-મુવરિલ્લે, ભાગદુગે તત્થ સાસુવ્વ ॥ ૨૦૨
બહવે ઉદારવાયા, મુચ્છંતિ ખુહંતિ દુન્નિ વારાઓ ।
એગ-અહોરત્તંતો, તયા તયા વેલ-પરિવુઢી ॥ ૨૦૩

બાયાલ સઢિ-દુસયરિ, સહસા નાગાણ મજ્જુવરિ બાહિં ।
 વેલં ધરંતિ કમસો, ચઉહત્તરુ-લક્ષ્મુ તે સવ્વે ॥ ૨૦૪
 બાયાલ-સહસ્સેહિં, પુવ્વેસાણાઈ-દિસિવિદિસિ લવણે ।
 વેલંધરાણુવેલં - ધરરાઈણં ગિરિસુ વાસા ॥ ૨૦૫
 ગોથૂભે દગભાસે, સંખે દગસીમ નામિ દિસિ સેલે ।
 ગોથૂભો સિવદેવો, સંખો અ મણોસિલો રાયા ॥ ૨૦૬
 કક્કોડે વિજ્જુપભે, કેલાસ રુણપ્પહે વિદિસિ સેલે ।
 કક્કોડગુ કદમઓ, કેલાસ રુણપ્પહો સામી ॥ ૨૦૭
 એએ ગિરિણો સવ્વે, બાવીસ-હિઆ ય દસસયા મૂલે ।
 ચઉસય ચઉવીસહિઆ, વિચ્છિન્ના હુંતિ સિહરતલે ૨૦૮
 સતરસ-સય ઈંગવીસા, ઉચ્ચત્તે તે સવેઈઆ સવ્વે ।
 કણગંક-રયય ફાલિહ, દિસાસુ વિદિસાસુ રયણમયા ૨૦૯
 નવગુણહત્તરિજોઅણ, બહિજલુવરિ ચત્ત પણનવઈ ભાયા ।
 એએ મજ્જે નવ સય, તેસઢા ભાગ સગસયરિ ॥ ૨૧૦
 હિમવંતંતા વિદિસી - સાણાઈગયાસુ ચઉસુ દાઢાસુ ।
 સગ સગ અંતરદીવા, પઢમચઉક્કં ચ જગઈઓ ॥ ૨૧૧
 જોઅણતિસએહિ તઓ, સયસયવુઢી અ છસુ ચઉક્કેસુ ।
 અન્નુન્ન-જગઈ-અંતરિ, અંતરસમવિત્થરા સવ્વે ॥ ૨૧૨
 પઢમચઉક્કુચ્ચ બહિં, અઢ્ઢાઈઅ-જોઅણે અ વીસંસા ।
 સયરિંસ વુઢિ પરઓ, મજ્જદિસિં સવ્વિકોસદ્દુગં ॥ ૨૧૩
 સવ્વે સવેઈઅંતા, પઢમ-ચઉક્કમ્મિ તેસિ નામાઈ ।
 એગોરુઅ આભાસિઅ, વેસાણિઅ ચેવ લંગૂલે ॥ ૨૧૪

બીઅ-ચઉક્કે હયગય - ગોસક્કુલિપુવ્વ-કણ્ણનામાણો ।
 આયંસ મિંઢગ અઓ-ગોપુવ્વમુહા ય તઈઅમ્મિ ॥ ૨૧૫
 હય ગય હરિવઘ્ઘમુહા, ચઉત્થએ આસકણ્ણ હરિકણ્ણો ।
 અકણ્ણ કણ્ણપાવરણુ, દીવો પંચમચઉક્કમ્મિ ॥ ૨૧૬
 ઉક્કમુહો મેહમુહો, વિજજુમુહો વિજજુદંત છક્રમ્મિ ।
 સત્તમગે દંતંતા, ઘણ-લક્ર-નિગૂઢ-સુદ્ધા ય ॥ ૨૧૭
 એમેવ ય સિહરિમ્મિ વિ, અડવીસં સવ્વિ હુંતિ છપ્પન્ના ।
 એએસુ જુઅલરૂવા, પલિઆ-સંખંસ-આઉ નરા ॥ ૨૧૮
 જોઅણ-દસમંસ-તણૂ, પિઢિ-કરંડાણ-મેસિ ચઉસઢી ।
 અસણં ચ ચઉત્થાઓ, ગુણસીદિણ વચ્ચપાલણયા ॥ ૨૧૯
 પચ્છિમદિસિસુત્થિઅલવણ-સામિણો ગોઅમુત્તિઈગુ દીવો ।
 ઉભઓ વિ જંબૂલાવણ, દુ દુ રવિ દીવા ય તેસિં ચ ૨૨૦
 જગઈ-પરુપ્પર-અંતરિ, તહ વિત્થર બારજોઅણસહસ્સા ।
 એમેવ ય પુવ્વદિસિં, ચંદચઉક્કસ્સ-ચઉ દીવા ॥ ૨૨૧
 એવં ચિઅ બાહિરઓ, દીવા અઢ્ઢક પુવ્વ-પચ્છિમઓ ।
 દુ દુ લવણ છ છ ધાયઈ-સંડ સસીણં રવીણં ચ ॥ ૨૨૨
 એએ દીવા જલુવરિ, બહિ જોઅણ સઢ્ઢઅઢ્ઢસીઈ તહા ।
 ભાગા વિ અ ચાલીસા, મજ્જે પુણ કોસદુગમેવ ॥ ૨૨૩
 કુલગિરિ-પાસાય-સમા, પાસાયા એસુ નિઅ-નિઅ-પહૂણં ।
 તહ લાવણ-જોઈસિઆ, દગ્ગાલિહ ઉહ્લેસાગા ॥ ૨૨૪

(અથ તૃતીયઃ ધાતકીખંડદ્વીપાધિકારઃ)

જામુત્તર-દીહેણં દસસય-સમ-પિહુલ પણસયુચ્ચેણં ।
 ઉસુયાર-ગિરિદુગેણં, ધાયઈસંડો દુહ-વિહત્તો ॥ ૨૨૫
 ખંડદુગે છ છ ગિરિણો,
 સગ સગ વાસા ય અરવિવરરૂવા ।
 ધુરિઅંતિ સમા ગિરિણો,
 વાસા પુણ પિહુલપિહુલયરા ॥ ૨૨૬
 દહ-કુંડું-ડત્તમમેરુ-મુસ્સયં વિત્થરં વિઅઢાણં ।
 વટ્ટગિરીણં ચ સુમેરુ-વજ્જમિહ જાણ પુવ્વસમં ॥ ૨૨૭
 મેરુદુગં પિ તહ ચ્ચિઅ, નવરં સોમણસ-હિટ્ઠુવરિ-દેસે ।
 સગ-અડ-સહસ્સ ઊણુત્તિ, સહસપણસીઈ ઉચ્ચત્તે ॥ ૨૨૮
 તહ પણનવઈ ચઉનઉઅ અદ્ધચઉનઉઅ અઢ્ઢત્તીસા ચ ।
 દસ ય સયાઈ કમેણં, પણઠાણ-પિહુત્તિ હિટ્ઠાઓ ॥ ૨૨૯
 ણઈ-કુંડ-દીવ-વણમુહ-દહ-દીહરસેલ-કમલવિત્થારં ।
 ણઈ-ઉંડત્તં ચ તહા, દહ-દીહત્તં ચ ઈહ દુગુણં ॥ ૨૩૦
 ઈગલક્ખુ સત્તસહસા, અડ સય ગુણસીઈ ભદ્ધસાલવણં ।
 પુવ્વાવર-દીહંતં, જામુત્તર અઢ્ઢસી-ભઈઅં ॥ ૨૩૧
 બહિ ગયદંતા દીહા, પણલક્ખૂણસયરિસહસ દુગુણકા ।
 ઈઅરે તિલક્ખ છપ્પન્ન-સહસ્સસય દુન્નિ સગવીસારઉર
 ખિત્તાણુમાણઓ સેસ-સેલ-નઈ-વિજય-વણમુહાયામો ।
 ચઉલક્ખ-દીહ વાસા, વાસ વિજય-વિત્થરો ઉ ઈમો ૨૩૩

ખિત્તંક-ગુણ-ધુવંકે, દો સય બારુત્તરેહિ પવિભત્તે ।
 સવ્વત્થ વાસવાસો, હવેઈ ઈહ પુણ ઈય ધુવંકા ॥ ૨૩૪
 ધુરિ ચઉદ લક્ખ દુસહસ, દોસગનઉઆ ધુવં તહા મજ્જે ।
 દુસય અડુત્તર સત્તસઠ્ઠિ-સહસ છવ્વીસ લક્ખા ય ॥ ૨૩૫
 ગુણવીસ-સયં બત્તીસ-સહસ ગુણયાલ લક્ખ ધુવમંતે ।
 નઈગિરિ વણમાણવિસુદ્ધ-ખિત્તસોલંસપિહુ વિજયા ૨૩૬
 નવસહસા છસય તિઉ-ત્તરા ય છચ્ચેવ સોલભાયા ય ।
 વિજયપિહુત્તં નઈગિરિ, વણવિજયસમાસિ ચઉલક્ખા ૨૩૭
 પુવ્વં વ પુરી અ તરૂ, પરમુત્તરકુરુસુ ધાઈ મહધાઈ ।
 રુક્ખા તેસુ સુદંસણ-પિયદંસણ-નામયા દેવા ॥ ૨૩૮
 ધુવરાસીસુ અ મિલિઆ, એગો લક્ખો ય અડસયરિ સહસા
 અઠ્ઠ સયા બાયાલા, પરિહિતિગં ધાયઈસંડે ॥ ૨૩૯

(અથ ચતુર્થઃ કાલોદસ્યાધિકારઃ)

કાલોઓ સવ્વત્થ વિ, સહસુંડો વેલ-વિરહિઓ તત્થ ।
 સુત્થિઅ-સમ-કાલમહા-કાલસુરા પુવ્વપચ્છિમઓ ॥ ૨૪૦
 લવણમ્મિ વ જહસંભવ, સસિરવિદ્દીવા ઈહં પિ નાયવ્વા ।
 નવરં સમંતઓ તે, કોસદુગુચ્ચા જલસ્સુવરિં ॥ ૨૪૧

(અથ પંચમઃ પુષ્કરદ્વીપાર્ધસ્યાધિકારઃ)

પુક્ખરદલ-બહિ-જગઈવ્વ, સંઠિઓ માણુસુત્તરો સેલો ।
 વેલંધરગિરિ-માણો, સીહનિસાઈ નિસઢ-વન્નો ॥ ૨૪૨
 જહ ખિત્ત-નગાઈણં, સંઠાણો ધાઈએ તહેવ ઈહં ।
 દુગુણો અ ભદ્દસાલો, મેરુસુચારા તહા ચેવ ॥ ૨૪૩

ઈહ બાહિર-ગયદંતા, ચઉરો દીહત્તિ વીસ-સયસહસા ।
 તેઆલીસ સહસ્સા, ઊણવીસહિઆ સયા દુન્નિ ॥ ૨૪૪
 અભિંભતર ગયદંતા, સોલસ-લક્ષ્મા ય સહસ-છવ્વીસા ।
 સોલહિઅં સયમેગં, દીહત્તે હુંતિ ચઉરો વિ ॥ ૨૪૫
 સેસા પમાણઓ જહ, જંબૂદીવાઉ ધાઈએ ભણિઆ ।
 દુગુણા સમા ય તે તહ, ધાયઈ-સંડાઉ ઈહ નેયા ॥ ૨૪૬
 અડસી-લક્ષ્મા ચઉદસ, સહસા તહ નવસયા ય ઈગવીસા ।
 અભિંભંતરધુવરાસી, પુવ્વુત્તવિહીઈ ગણિઅવ્વો ॥ ૨૪૭
 ઈગ-કોડિ તેર-લક્ષ્મા, સહસા ચઉચત્ત સગસય તિયાલા ।
 પુક્ખરવર-દીવઢે, ધુવરાસી એસ મજ્ઝમ્મિ ॥ ૨૪૮
 એગા કોડી અડતીસ, લક્ષ્મા ચઉહત્તરી સહસ્સા ય ।
 પંચ સયા પણસઢા, ધુવરાસી પુક્ખરદ્ધંતે ॥ ૨૪૯
 ગુણવીસસહસ સગસય, ચઉનઉઅ સવાય વિજયવિક્ખંભો ।
 તહ ઈહ બહિવહસલિલા, પવિસંતિ અ નરનગસ્સાહો ॥
 પુક્ખરદલપુવ્વાવર-ખંડંતો સહસદુગ પિહુ દુ કુંડા ।
 ભણિઆ તઢાણં પુણ,
 બહુસ્સુયા (ગીયત્થા) ચેવ જાણંતિ ॥ ૨૫૧
 ઈહ પઉમ-મહાપઉમા, રુક્ષ્મા ઉત્તરકુરુસુ પુવ્વં વ ।
 તેસુ વિ વસંતિ દેવા, પઉમો તહ પુંડરીઓ અ ॥ ૨૫૨
 દોગુણહત્તરિ પઢમે, અડ લવણે બીઅદીવિ તઈઅદ્ધે ।
 પિહુ પિહુ પણસયયાલા, ઈઅ નરખિત્તે સયલગિરિણો ॥
 તેરહ-સય સગવન્ના, તે પણ-મેરૂહિ વિરહિઆ સવ્વે ।
 ઉસ્સેહ-પાય-કંદા, માણુસસેલો વિ એમેવ ॥ ૨૫૪

ધુવરાસીસુ તિલક્રખા, પણપન્ન સહસ્સ છસય ચુલસીઆ ।
 મિલિઆ હવંતિ કમસો, પરિહિતિગં પુક્રખરદ્વસ્સ ॥ ૨૫૫
 નઈદહધણથણિઆગણિ-જિણાઈનરજમ્મમરણકાલાઈ ।
 પણયાલલક્રખજોઅણ-નરખિતં મુત્તુ નો પુરઓ ॥ ૨૫૬
 ચઉસુ વિ ઉસુઆરેસું, ઈક્કિક્કં નરનગમ્મિ ચત્તારિ ।
 કૂડોવરિ જિણભવણા, કુલગિરિજિણભવણ પરિમાણા ૨૫૭
 તત્તો દુગુણ-પમાણા, ચઉદારા થુત્ત-વણિણઅ-સરૂવે ।
 નંદીસરિ બાવન્ના, ચઉ કુંડલિ રુઅગિ ચત્તારિ ॥ ૨૫૮
 બહુસંખવિગપ્પે રુઅગ-દીવિ ઉચ્ચત્તિ સહસ ચુલસીઈ ।
 નરનગસમ રુઅગો પુણ, વિત્થરિ સયઠાણિ સહસંકો ॥
 તસ્સ સિહરમ્મિ ચઉદિસિ, બીઅસહસ્સિગિગુ ચઉત્થિ અઢ્ઢ
 વિદિસિ ચઉ ઈઅ ચત્તા, દિસિકુમરીકૂડ સહસંકા ॥ ૨૬૦
 ઈઈ કઈવય-દીવોદહિ-વિઆરલેસો મએ વિમઈણાવિ ।
 લિહિઓ જિણગણહરગુરુ-સુઅ-સુઅદેવી-પસાએણ ૨૬૧
 સેસાણ દીવાણ તહોદહીણં, વિઆરવિત્થારમણોરપારં ।
 સયા સુયાઓ પરિભાવયંતુ,
 સવ્વં પિ સવ્વન્નુ-મઈક્કચિત્તા ॥ ૨૬૨
 સૂરીહિ જં રયણસેહરનામએહિં,
 અપ્પત્થમેવ રઈઅં નરખિત્તવિક્ખં ।
 સંસોહિઅં પયરણં સુઅણેહિ લોએ,
 પાવેઉ તં કુસલરંગમઈં પસિદ્ધિં ॥ ૨૬૩

સાચા યોગી!

આત્મપ્રવૃત્તાવતિજાગરૂકઃ, પરપ્રવૃત્તૌ બધિરાન્ધમૂકઃ ।

સદા ચિદાનન્દપદોપયોગી, લોકોત્તરં સામ્યમુપૈતિ યોગી ॥ ૧ ॥

આત્માને શિવપદનો સ્વામી બનાવવો હોય તો લોકોત્તર સામ્ય (એટલે કોઈ પણ સારા-નરસા કર્મજન્ય પ્રસંગમાં રાગ-દ્વેષની હાજરીમાં પણ રાગ અને દ્વેષથી રહિત રહેવું તે) ને પામ્યા વિના ચાલે તેવું નથી અને એવા સામ્યને પામવા માટે પુણ્યોદયથી મળેલા મન-વચન-કાયાના યોગના સ્વામી બની સાચા યોગી બનવું જોઈએ. એવા સાચા યોગી બનવા માટે પ્રથમ તો સદાય ચિદાનન્દપદ એટલે મોક્ષના જ ઉપયોગવાળા બનવું જોઈએ. આ ઉપયોગને સદાય જીવંત રાખવા માટે સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન અને સમ્યક્ચારિત્ર સ્વરૂપ જે આત્માનું હિત કરનારી પ્રવૃત્તિમાં અતિજાગરૂક એટલે અતિશય અપ્રમાદી બનવું જોઈએ. એવા અપ્રમાદી બની રહેવા માટે આત્મહિતકર ઉપર જણાવેલી જે પ્રવૃત્તિ: તેનાથી વિરુદ્ધ જતી પ્રવૃત્તિ સાંભળવા માટે બહેરા બનવું જોઈએ, જોવા માટે અંધ બનવું જોઈએ અને બોલવા માટે મૂંગા બનવું જોઈએ. આવી યોગી દશા તમો પામો એ જ એકની એક સદા માટેની શુભાભિલાષા.

પૂ.આ.દેવ શ્રીમદ્ વિજય રામચન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજા